

การศึกษาความเจ็บป่วยทางการเมืองในโลกทัศน์ของพยาบาล

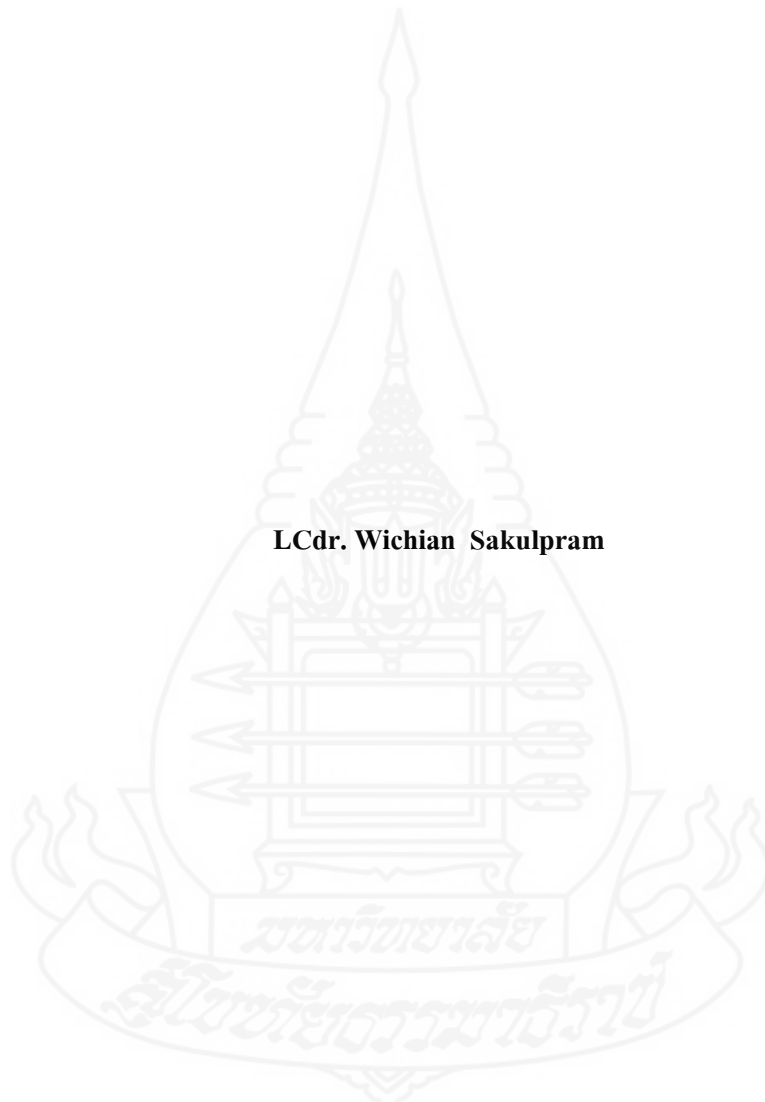
นาวาตรีวิเชียร สกุดพราหมณ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2555

Nursing 's Body of Knowledge and Political Illness

LCdr. Wichian Sakulpram

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Politics and Government

School of Political Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2012

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การศึกษาความเจ็บป่วยทางการเมืองในโลกทัศน์ของพยายาล
ชื่อและนามสกุล	นาวาตรีวิเชียร สกุดพราหมณ์
วิชาเอก	การเมืองการปกครอง
สาขาวิชา	รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. พิศาล มุกดาร์ศมี

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2556

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. พิศาล มุกดาร์ศมี)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร. สติธร ชวนิธิโชติ)

(รองศาสตราจารย์บุษพร อิศรชัย)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษาความเจ็บป่วยทางการเมืองในโลกทัศน์ของพยาบาล
ผู้ศึกษา นาวาตรีวิเชียร สกกุลพราหมณ์ **รหัสนักศึกษา** 2548001151 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
(การเมืองการปกครอง) **อาจารย์ที่ปรึกษา** อาจารย์ ดร. พิศาล มุกดาวิเศษ **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่ององค์ความรู้ทางการพยาบาลกับความเจ็บป่วยทางการเมือง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สถานะทางการเมืองที่ถูกพิจารณาว่าเป็นความเจ็บป่วยด้วยองค์ความรู้ของพยาบาล (2) องค์ความรู้ทางการพยาบาลที่นำมาใช้ในการศึกษาความเจ็บป่วยทางการเมือง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งพรรณนาด้วยการตีความเชิงเปรียบเทียบของความรู้ทางการเมืองและความรู้ทางการพยาบาลที่อาศัยการวิเคราะห์จากเอกสาร ตำรา สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องร่วมกับการวิเคราะห์จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลการศึกษาพบว่า (1) สถานะทางการเมืองที่ถูกพิจารณาว่าเจ็บป่วยเมื่อใช้องค์ความรู้ทางการพยาบาลเกี่ยวกับพัฒนาการ แนวคิดทางการพยาบาล แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพและความเจ็บป่วย ทำการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์กันระหว่างการเมืองกับการพยาบาลเมื่อพิจารณาการพยาบาลเป็นเรื่องของการใช้อำนาจอย่างหนึ่ง และเมื่อเปรียบเทียบการเมืองเป็นสิ่งมีชีวิตที่เหมือนร่างกายมนุษย์ การเมืองที่ดีจึงต้องเป็นการเมืองที่เป็นสุขภาวะเหมือนกับมนุษย์ โดยที่การเมืองต้องสามารถปรับตัวหรือรักษาคุณภาพของระบบการเมืองและภาวะแวดล้อมไว้ให้ได้ เมื่อระบบการเมืองขาดความสมดุล หรือไม่สามรถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ จนการดำเนินการทางการเมืองเกิดปัญหาอุปสรรคนั้น จึงพิจารณาได้ว่าการเมืองมีภาวะเจ็บป่วย (2) องค์ความรู้ทางการพยาบาลที่นำมาใช้ในการศึกษาความเจ็บป่วยทางการเมืองในปรากฏการณ์จำลองแบ่งสี่นั้น อาศัยความรู้เรื่องกระบวนการพยาบาลในขั้นตอนการประเมิน และการวินิจฉัยการพยาบาล ทำการวิเคราะห์ พบว่า ด้านระบบการเมือง ด้านโครงสร้างและหน้าที่ของการเมือง เกิดความไม่สมดุล มีปัญหาอุปสรรค ไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมจึงเปรียบเทียบได้ว่าการเมืองในช่วงดังกล่าวมีความเจ็บป่วย

คำสำคัญ การเมือง องค์ความรู้ การพยาบาล ความเจ็บป่วย

Independent Study title: Nursing 's Body of Knowledge and Political Illness

Author: LCdr. Wichian Sakulpram; **ID:** 2548001151;

Degree: Master of Political Science; **Independent Study advisor:** Dr. Pisan Mukdarasami;

Academic year: 2012

Abstract

The objectives of this research were to study (1) political conditions that are considered as “ illness ” based on the body of nursing knowledge; and (2) the body of nursing knowledge that can be applied to the study of political illness.

This was a qualitative research describing comparative interpretations of political and nursing knowledge. The research was based on the analysis of related documents, research articles, textbooks, print media and electronic media as well as the analysis of actual events.

The results showed that: (1) In consideration of nursing concepts of the evolution and nursing concepts of health, illness, it was concluded that there is a relationship between politics and nursing if one views nursing as a way of using power and one compares politics to a living organism like the human body. “Good” politics can be seen as “healthy” politics, like a healthy person. A healthy political system should be able to adjust itself and maintain its equilibrium within the surrounding environment. Whenever the political system is out of balance or is unable to adjust to the environment to the extent that it cannot function normally, then it can be considered a case of political ill or political pathology. (2) The body of nursing knowledge applied to the study of political pathology in the case of the Red Shirt vs. Yellow Shirt riots consisted of knowledge of nursing assessment and diagnosis. The analysis revealed that there were imbalances in the political system, the political structure, and political duties, which resulted in dysfunctional problems, so you could conclude that comparatively speaking, it was a situation of political illness.

Keywords: politics, knowledge, nursing, illness

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถดำเนินจนสำเร็จลุล่วงได้ดี ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด เนื่องจากได้รับการอนุเคราะห์ดูแลจากองค์กร และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในการให้ความรู้ คำปรึกษา ทั้งทางข้อมูลวิชาการและข้อมูลเกี่ยวกับธุรการ เป็นอย่างดีเสมอมา ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอแสดงความขอบคุณองค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างสูงดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ได้ให้โอกาสรับผู้วิจัยเข้าเป็นนักศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2556

คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งจัดบุคลากรรับภาระประสานงาน การให้ ข้อมูลข่าวสารกับผู้วิจัยทั้งทางตรงและทางอ้อมซึ่งทำให้การวิจัยสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง

และสุดท้ายต้องขอขอบพระคุณอย่างสูง กับท่านอาจารย์ ดร. พิศาล มุกดาร์สมิ ที่ได้ กรุณารับเป็นที่ปรึกษางานวิจัยนี้ รวมทั้งการให้คำแนะนำ การให้ข้อมูลกับผู้วิจัยจนการวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

วิเชียร สกกุลพราหมณ์

มีนาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
กรอบแนวคิดทางทฤษฎี	3
ขอบเขตการศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
แนวคิดทางด้านการเมือง	5
แนวคิดทางด้านการศึกษา	17
แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพและความเจ็บป่วย	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล	30
การวิเคราะห์ข้อมูล	31
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
ตอนที่ 1 สถานะทางการเมืองที่ถูกพิจารณาว่าเจ็บป่วยด้วยองค์ความรู้ของพยาบาล	32
ตอนที่ 2 องค์ความรู้ทางพยาบาลที่นำมาใช้ในการศึกษาความเจ็บป่วยทางการเมือง	52
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	63
สรุปการวิจัย	63
อภิปรายผล	65
ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	77
ประวัติผู้ศึกษา	80

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า รัฐศาสตร์นั้นเป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการเมือง ระบบการเมือง กระบวนการและกิจกรรมต่างๆที่มีผลต่อการจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าเพื่อสังคม ซึ่งขอบข่ายของการศึกษาจึงครอบคลุมตั้งแต่เรื่องของการศึกษาการเมืองภายในสังคมที่จะให้ความสนใจต่อสถาบันและกระบวนการของระบบการเมือง ในการศึกษาการเมืองภายนอกสังคมได้แก่การศึกษาการเมืองเปรียบเทียบหรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเป็นต้น โดยแนวโน้มของวิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์หรือการเมืองนั้น เมื่อเปรียบวิชารัฐศาสตร์กับวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพทั้งหลายแล้วรัฐศาสตร์ถูกจัดลำดับต่ำลงไป ในแง่ความเป็นวิทยาศาสตร์ซึ่งนักรัฐศาสตร์ทั้งหลายทราบกันดีเพราะเนื่องจากศาสตร์ทางสังคมนั้น โดยเฉพาะรัฐศาสตร์นั้นเกี่ยวข้องกับมนุษย์ที่มีกลไกพฤติกรรมซับซ้อนมีปัจจัยผลักดันหรือดึงดูดมากมายมีทางเลือกของพฤติกรรมมากมาย มีลักษณะเป็นจิตวิสัย เข้ามาเกี่ยวข้องอย่างมาก ทำให้เทคนิคหรือมาตรวัดต่างๆทางสังคมศาสตร์อาจช่วยให้เชื่อมั่นในการสังเกตปรากฏการณ์ทางการเมืองได้ระดับหนึ่ง แต่ที่สำคัญในการทำความเข้าใจกับการเมืองยังคงขึ้นกับการตีความของมนุษย์อยู่ดี ซึ่งมีแนวคิดทางรัฐศาสตร์เรื่อง การอธิบายเชิงการตีความซึ่งเป็นแนวคิดสำหรับการอธิบาย ปรากฏการณ์ทางสังคมด้วยการตีความที่มีที่มาจากกระแสการต่อต้านการนำเอาวิธีวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ มาใช้กับการศึกษามนุษย์และการพัฒนาแนวคิดในการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมด้วยวิธีการทำความเข้าใจ หรือการตีความที่เกิดขึ้นในสังคมตะวันตก ซึ่งนักวิชาการและนักปรัชญาในกระแสการอธิบายเชิงตีความนี้เชื่อว่าสังคมศาสตร์คือศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์ และเป็นศาสตร์ที่แตกต่างจากศาสตร์ธรรมชาติทั้งในด้าน วิธีการศึกษาและสิ่งที่ศึกษา การอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมอาจพึงพิงวิธีการทางวิทยาศาสตร์ธรรมชาติไม่ได้แต่จะต้องอาศัยการทำความเข้าใจสาเหตุด้วยวิธีการตีความเป็นหลัก (อนุสรณ์ ลิ้มฉิม 2548 : 26-28 อ้างใน วิสณุ ปราสาททอง โอสถ 2549) โดยแนวคิดดังกล่าวจะคล้ายคลึงกับการศึกษารัฐศาสตร์เชิงปรัชญาการเมืองที่แม้จะดูเก่าแก่ที่สุดแต่ยังคงเป็นที่สนใจเพราะเป็นแนวทางที่ยึดถือสืบต่อกันมาจนปัจจุบัน ซึ่งเห็นได้จากคำที่ข้อเสนอของนักปราชญ์ทางการเมืองยังคงมีอิทธิพลอยู่จนทุกวันนี้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเสรีภาพ ความชอบธรรมทางการเมือง ความยุติธรรม จริยธรรม คุณธรรมทางการเมือง เป็นต้น เหล่านี้ล้วนเป็นประเด็นที่สำคัญที่มีอิทธิพลและ

แบบอย่างมาจนทุกวันนี้ ในการศึกษาประวัติศาสตร์เชิงปรัชญาการเมืองนั้น มีวิธีการที่มุ่งเน้นคือให้ความสำคัญกับประเด็นหรือเรื่องที่จะศึกษามากกว่าที่จะสนใจวิธีการหรือระเบียบวิธีที่ใช้ในการศึกษา จุดเน้นจึงอยู่ที่การอ้างอิงความเชื่อ ความคิดของปราชญ์ ที่เป็นแบบอย่างเป็นสำคัญโดยวิธีการศึกษาในแนวทางนี้ เป็นการใช้เหตุผลเชิงพรรณนาที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงตามความคิดความเชื่อที่ตั้งอยู่บนบรรทัดฐานทางศีลธรรม โดยการเริ่มต้นจากการให้หลักการตลอดจนเหตุผลเชิงทฤษฎีจากนั้นจึงหาข้อมูลและข้อเท็จจริงมาสนับสนุนจึงทำให้มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ การวิเคราะห์เนื้อหาซึ่งเป็นคำสอนหรือบทสนทนาตลอดจนข้อเสนอแนะทั้งหลายของปรัชญาเมธีว่ามีความหมายที่แท้จริงอย่างไร และมีความเป็นไปได้ตามเงื่อนไขหรือสภาพแวดล้อมของสังคมการเมืองอย่างไร และจะใช้การอธิบายความคิดเปรียบเทียบกับข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์และประสบการณ์ตลอดจนการตัดสินใจในเชิงค่านิยม ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเป้าหมายในอุดมคติและแนวประพฤติปฏิบัติตามที่ควรจะเป็น โดยการอธิบายจะไม่มีแยกข้อเท็จจริงออกจากค่านิยม ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของปรัชญาการเมืองก็คือ ศึกษาเชิงปทัสฐาน เพื่อตั้งคำถามว่าองค์กรทางสังคมนั้นดีหรือเหมาะสมหรือมีความยุติธรรมหรือไม่ รวมถึงการตั้งคำถามในลักษณะการตีความ เพื่อให้สามารถตั้งคำถามในเชิงปทัสฐานได้ชัดเจนที่สุด (วราธิก เกลิมพันธุศักดิ์ 2553:80 -88) อย่างไรก็ตามแม้การศึกษาทางประวัติศาสตร์ที่พยายามจะยังคงความเคร่งครัดรัดกุมแต่ก็ยังคงคำนึงถึงลักษณะทางจิตวิสัยมากขึ้น โดยในทางปฏิบัติจะอาศัยความรู้จากศาสตร์สาขาต่างๆเพื่อทำความเข้าใจการเมืองและแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสม (ชาญวุฒิ วัชรพุกก์ 2536 : 674-679)

เนื่องจากนักศึกษานี้ให้ความสนใจต่อระบบการเมืองตามแนวคิดของนักวิเคราะห์การเมือง เดวิด ฮิสตัน ที่มองการเมืองแบบชีววิทยา โดยเปรียบเทียบระบบการเมืองเป็นร่างกายมนุษย์ การเมืองดำรงอยู่เหมือนสิ่งมีชีวิต ที่มีส่วนนำเข้าและนำออก ระบายไคที่ร่างกายยังคงรักษาสสมดุลไว้ได้ร่างกายก็คงอยู่ปกติ แต่เมื่อมีสิ่งรบกวนจนเสียสมดุลและร่างกายปรับตัวเพื่อรักษาสมดุลไม่ได้ก็จะเกิดการเจ็บป่วย (ลิขิต ธีรเวคิน 2536 : 180-223) ซึ่งเมื่อมองการเมืองเป็นหน่วยที่เหมือนสิ่งมีชีวิต สิ่งมีชีวิตย่อมมีโอกาสเกิดการเจ็บป่วย เมื่อมีความเจ็บป่วยจึงต้องได้รับการดูแลรักษา เพื่อให้มีสภาพที่ใกล้เคียงปกติที่สุด หากเมื่อมองถึงการดำรงอยู่ของสิ่งมีชีวิต โดยเฉพาะมนุษย์ด้วยแล้วนั้นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการดูแลรักษาชีวิตจะได้แก่ศาสตร์ทางการแพทย์และการพยาบาล เพราะเรียกได้ว่าการแพทย์และการพยาบาลได้ก่อเกิดมาพร้อมกับการมีชีวิตของมนุษย์ที่เดียว เช่น การทำคลอด การดูแลทารกเป็นต้น โดยแพทย์จะเน้นในการรักษา พยาบาลก็จะเน้นในการดูแล ประคับประคองเป็นต้น ดังนั้นหากมองการเมืองเหมือนมีชีวิตเช่นคนเราการแพทย์หรือการพยาบาลก็น่าที่จะนำมาใช้ในการพิจารณาปรากฏการณ์ของการเมืองในแง่ของการเจ็บป่วยได้ ดังที่เห็นได้จากบทความของ ศาสตราจารย์นายแพทย์ ประเวศ วะสี ที่กล่าวถึงว่า การเมืองอยู่ในช่วง

เปลี่ยนผ่านมีผู้เข้าใจคิดว่า อาการของช่วงเปลี่ยนผ่านเป็นสมมติฐานของโรคเหมือนกับที่เราใช้ยาฆ่าพยาธิ แล้วพยาธิมันคืนเพราะฤทธิ์ยาไม่ได้แปลว่าโรคกำเริบ (ประเวศ วัชสี 2544 : 5) ซึ่งเป็น การเปรียบเทียบการเมืองที่พิจารณาการเมืองในแง่ของความเจ็บป่วยนั่นเอง

โดยที่นักศึกษาได้รับศึกษาวิชาการพยาบาลที่มีมุมมองในการดูแลรักษาผู้ป่วยซึ่งมี หลักการและวิธีการในการวิเคราะห์ การประเมิน ในการดูแลสุขภาพของคนทั้งที่เจ็บป่วยและไม่ เจ็บป่วยด้วยศาสตร์ทางการพยาบาลที่มีความลึกซึ้งอย่างเพียงพอที่จะช่วยในการรักษาและ ประคับประคองชีวิต ความเจ็บป่วย รวมถึงการส่งเสริม การป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพของคน เมื่อ เปรียบการเมืองเป็นสิ่งมีชีวิต ศาสตร์ทางการพยาบาลจึงเป็นศาสตร์ที่น่านำมาประยุกต์ใช้ในการ พิจารณา การวิเคราะห์หรืออธิบายทางการเมืองด้วยการตีความทางการเมืองได้โดยเฉพาะประเด็น เรื่องความเจ็บป่วยของการเมือง ตามที่กล่าวถึงข้างต้นแล้วถึงแนวโน้มของการศึกษาทางรัฐศาสตร์ นั้นจะอาศัยศาสตร์ของสาขาวิชาต่างๆมาใช้ในการศึกษาด้วย ซึ่งหากมีการศึกษาการเมืองด้วยองค์ ความรู้ของการพยาบาล ซึ่งอธิบายด้วยเชิงการตีความ ย่อมเป็นการเพิ่มทางเลือกในการใช้พิจารณา การใช้เหตุผลที่กว้างขวางยิ่งขึ้น อันจะเป็นผลดีต่อการศึกษารัฐศาสตร์นั่นเอง ดังนั้นนักศึกษาจึง มีความสนใจการศึกษาในประเด็นองค์ความรู้ทางการพยาบาลกับความเจ็บป่วยทางการเมือง

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อได้ทราบถึงสภาวะทางการเมืองที่ถูกพิจารณาว่าเจ็บป่วยด้วยองค์ความรู้ของพยาบาล
2. เพื่อทราบถึงองค์ความรู้ทางการพยาบาลที่นำมาใช้ในการศึกษาความเจ็บป่วยทางการเมือง

3. กรอบความคิดทางทฤษฎี

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาที่อาศัยการตีความเชิงเปรียบเทียบของความรู้ทางด้าน การเมืองและความรู้ทางด้านพยาบาล ดังนั้นกรอบแนวคิดทางด้านการเมืองที่ถูกนำมาใช้ในการ ศึกษาจึงประกอบด้วย ทฤษฎีระบบ ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ ในส่วนความรู้ทางการพยาบาล ได้แก่ ประวัติและความหมายการพยาบาล ภาวะสุขภาพและความเจ็บป่วย การวิเคราะห์ภาวะ เจ็บป่วย

4. ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาค้นคว้าในแนวคิดและทฤษฎีทางการเมือง และ ทางการพยาบาลอย่างลึกซึ้งเพื่อสามารถพิจารณาถึงประเด็นของความเจ็บป่วยทางการเมืองได้ด้วย องค์ความรู้ทางการพยาบาล

2. ขอบเขตด้านเวลา เป็นการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีทางการเมืองและทางการพยาบาล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่กว้างขวางและลึกซึ้งที่สุด ภายในระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2556

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การพยาบาล หมายถึง การกระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการดูแลและช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วย การฟื้นฟูสภาพ การป้องกันโรค และการส่งเสริมสุขภาพ รวมทั้งการช่วยเหลือแพทย์กระทำการรักษาโรค ทั้งนี้โดยอาศัยหลักวิทยาศาสตร์และศิลปะการพยาบาล

5.2 สุขภาพ หมายถึง สภาพที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกายและจิตใจรวมทั้งการดำเนินชีวิตด้วยดี ในสังคม ไม่ใช่แต่เพียงว่า ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ หรือร่างกายแข็งแรงไม่ทุพพลภาพเท่านั้น

5.3 ความเจ็บป่วย หมายถึง สภาพที่ร่างกายขาดความสมดุล ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในได้ ทำให้เกิดความไม่ปกติสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ จะแสดงอาการที่ไม่อยู่ในภาวะปกติออกมาจนเป็นอุปสรรค ไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองได้

5.4 ความเจ็บป่วยทางการเมือง หมายถึง ภาวะที่ระบบการเมืองขาดความสมดุล หรือไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ จนการดำเนินการทางการเมืองเกิดปัญหาอุปสรรค

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้ทราบถึงความเจ็บป่วยของการเมืองที่พิจารณาจากองค์ความรู้ของพยาบาล

6.2 ทำให้มีแนวทางเพิ่มขึ้นในการพิจารณา การอธิบายทางการเมือง

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาที่อาศัยการตีความเชิงเปรียบเทียบ ของความรู้ทางด้านการเมืองและความรู้ทางด้านการพยาบาล ดังนั้นกรอบแนวคิดทางด้านการเมืองที่ถูกนำมาใช้ในการศึกษาจึงประกอบด้วย การศึกษาการเมืองด้วยแนวทางระบบ แนวทางโครงสร้าง และหน้าที่ ในส่วนความรู้ทางการพยาบาลได้แก่ ประวัติและความหมายการพยาบาล การวิเคราะห์ภาวะเจ็บป่วย ภาวะสุขภาพและความเจ็บป่วย ซึ่งจะนำเสนอเป็นเรื่องตามลำดับต่อไปนี้

1. แนวคิดทางด้านการเมือง

ประกอบด้วยข้อมูลเนื้อหาของ แนวทางระบบ แนวทางโครงสร้างและหน้าที่ ในรายละเอียดดังนี้

การศึกษาการเมืองด้วยแนวทางระบบ

การศึกษาแนวทางระบบนั้น เป็นแนววิเคราะห์เชิงพฤติกรรมศาสตร์แนวหนึ่ง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่พยายามมองปรากฏการณ์ทางการเมืองในลักษณะ มหภาพ เพื่อจะสามารถมองเห็นการทำงานของระบบการเมืองทั้งหมดได้ หรือเป็นการมองในภาพรวมอย่างกว้างๆเพื่อสามารถจะจับการเมืองในสังคมหนึ่งๆซึ่งซับซ้อนใหญ่โต ทำการย่อส่วนเข้ามาในพื้นที่เล็กๆในลักษณะนามธรรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจกระบวนการทางการเมืองอันหลากหลายและซับซ้อนวุ่นวาย เหมือนกับการมองแผนที่ ซึ่งมีการย่อส่วนพื้นที่อันกว้างใหญ่ลงบนแผ่นกระดาษ จุดเริ่มต้นของแนวทางนี้มาจากนักมานุษยวิทยา และนักรัฐศาสตร์ซึ่งใช้หลักของชีววิทยาในการวิเคราะห์การเมือง และจุดประสงค์หลักของการใช้แนวทางระบบคือ

1. เพื่อให้สามารถมองเห็นภาพกระบวนการทางการเมืองทั้งหมด
2. เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบรูปแบบการเมืองการปกครองต่างๆกันได้โดยดูที่โครงสร้างหน้าที่และการทำงาน
3. เพื่อให้สามารถจับปรากฏการณ์ทางการเมืองแต่ละครั้งวางเข้าที่ในระบบทั้งหมดจึงทำให้ทราบว่าปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นส่วนใดของระบบ

การวิเคราะห์การเมือง โดยใช้โครงสร้างทฤษฎีแนวทางระบบนี้ เข้าดำรับแนววิเคราะห์นี้คือ เดวิด อีสตัน แห่งมหาวิทยาลัยชิคาโก ซึ่งการมองการเมืองโดยใช้แนวทางนี้มีต้นรากมาจากการมองการเมืองแบบชีววิทยา กล่าวคือ การเปรียบเทียบระบบการเมืองเป็นร่างกายมนุษย์ มีส่วนนำเข้า (input) คือสิ่งที่เข้าไปสู่ร่างกาย และมีส่วนนำออก (output) คือสิ่งที่ผลิตออกมาตราบที่ร่างกายยังรักษาไว้ซึ่งคุณภาพ ร่างกายก็จะคงอยู่ แต่ถ้าถูกรบกวนจากสิ่งแวดล้อม เช่น โรคภัยไข้เจ็บ ร่างกายก็จะเสียคุณภาพ เจ็บป่วย แต่ร่างกายก็มีแนวโน้มที่จะกลับไปสู่คุณภาพได้ คือเกิดแรงต้านต่อสู้จนหายป่วย ถ้าหากไม่สามารถกลับไปสู่คุณภาพได้ระบบร่างกายก็จะถึงแก่ความตายฉับใดก็ดี ระบบการเมืองก็มีลักษณะคล้ายกัน กล่าวคือจะถูกรบกวนจากสิ่งต่างๆทั้งภายในและภายนอก แต่ก็พยายามรักษาไว้ซึ่งคุณภาพ เมื่อเป็นเช่นนี้ ระบบการเมืองจะอยู่ในลักษณะพลวัต (dynamic) ตลอดเวลา คือ จะมีการเคลื่อนไหวเพื่อมุ่งสู่คุณภาพ เมื่อสู่คุณภาพแล้วก็อาจถูกรบกวน จนระบบต้องปรับตัวอีกเป็นอยู่อย่างนี้ตลอดไปจนกว่าระบบจะสลายและเปลี่ยนเป็นระบบอื่นเราเรียกลักษณะนี้ว่า ภาวะสมดุล การที่จะเข้าใจทฤษฎีของแนวทางระบบนั้น จะต้องเข้าใจแนวคิดดังต่อไปนี้คือ ระบบการเมือง (political system) จะประกอบด้วยหน่วยใหญ่ๆ สามหน่วยคือ

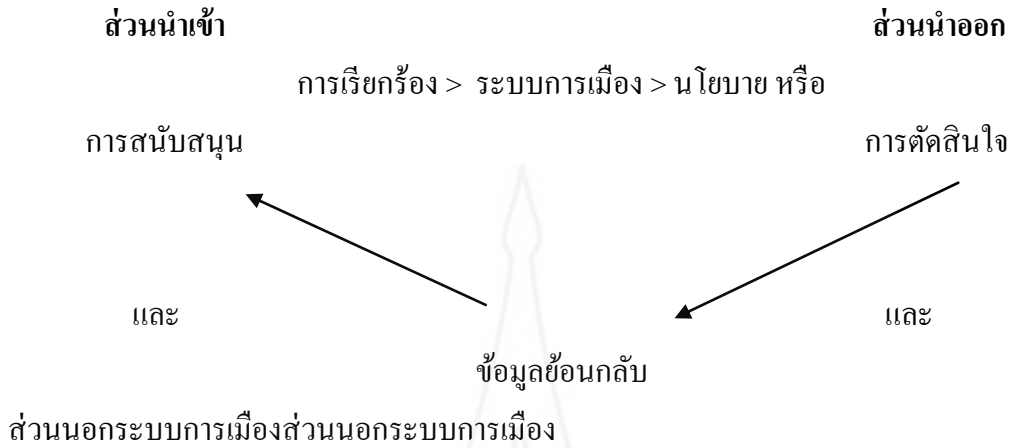
political authorities คือเจ้าหน้าที่ทางการเมือง ซึ่งได้แก่ รัฐบาลและเครื่องมือ เช่น ระบบราชการ เป็นต้น

political regime คือระบอบการเมืองการปกครองในรูปแบบต่างๆ เช่น ประชาธิปไตย เผด็จการ รัฐบาลทหาร เป็นต้น

political community คือประชาคมการเมือง คือกลุ่มคนที่มาอยู่ร่วมกันมีความรู้สึกภักดีต่อหน่วยการเมืองหน่วยเดียวกัน เช่นรู้ว่าเป็นคนไทย อยู่ในประเทศไทยไม่ว่าจะมีเชื้อชาติศาสนาที่แตกต่างกันก็ตาม

จะเห็นได้ว่าหน่วยใหญ่ๆทางการเมืองนั้นถ้าจะมองอย่างสังเขปก็คือ ประชาชน รัฐบาล และระบอบการปกครองนั่นเอง การแยกเป็นหน่วยจะช่วยให้เห็นภาพการสนับสนุนที่มีต่อระบบการเมืองชัดเจนยิ่งขึ้น โดยที่ระบบการเมือง (political system) คือ ความคิดหรือการกระทำใดๆที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจนโยบายของระบอบการปกครอง และอีกส่วนหนึ่งคือส่วนนอกระบบการเมือง (environment) ซึ่งการเมือง ในความหมายของแนววิเคราะห์ระบบคือ การใช้อำนาจจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าในสังคม การจัดสรรหรือการแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าซึ่งรวมถึงอำนาจสถานะทางสังคม และผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์การเมืองโดยใช้แนวทางระบบนี้มีโครงสร้างคือ

การทำงานของระบบนั้นจะมีลักษณะเคลื่อนไหวหรือพลวัตตลอดเวลา คือมีส่วนนำเข้า ซึ่งได้แก่การเรียกร้อง (demand) และการสนับสนุน (support) เข้าสู่ระบบการเมืองซึ่งได้แก่รัฐบาลและกลไกต่างๆ เช่นหน่วยงานราชการ เมื่อผ่านกระบวนการ (process)ของการประชุมอภิปรายแล้วก็จะตัดสินใจออกมาเป็นนโยบายซึ่งอาจออกมาในรูปของนโยบายของรัฐบาล หรือนโยบายหรือการตัดสินใจจากหน่วยงานอื่นๆก็ได้

การเรียกร้อง (demand) อาจเป็นการเรียกร้องความเป็นธรรม เช่น การยึดทรัพย์ของอดีตผู้นำรัฐบาลชุดที่ถูกล้มโดยเหตุการณ์วันมหาวิปโยค หรือการเรียกร้องให้ราษฎรมีงานทำเป็นต้นการเรียกร้องนี้จะกลายเป็นประเด็นหรือปัญหาทางการเมืองหรือไม่จะอยู่ที่ลักษณะและขนาดของการเรียกร้อง ถ้าขนาดใหญ่ มีคนจำนวนมากรวมตัวกันเรียกร้อง และเดินขบวนไปพบนายกรัฐมนตรี หรือเป็นปัญหาที่อยู่ในขอบข่ายของเหตุผลพอสมควร หรือเป็นการเรียกร้องของกลุ่มกดดันที่มีอิทธิพล เช่นกลุ่มศูนย์นิสิตนักศึกษา กลุ่มชาวนา เหล่านี้ก็อาจได้รับการสนับสนุนได้โดยง่าย หากเป็นข้อเรียกร้องที่ไม่รีบด่วน หรือเป็นการเรียกร้องของชาวบ้านเฉพาะกรณีก็อาจไม่ได้รับการตอบสนองหรือตอบสนองช้าเป็นต้น

การสนับสนุน (support) ที่มีต่อระบบการเมือง ซึ่งการที่สมาชิกในประชาคมจะสนับสนุนการเมืองนั้นอาจเกิดจากเหตุผลดังต่อไปนี้คือ

1. สมาชิกประชาคมการเมืองให้ความสนับสนุนเพราะ ความกลัว
2. สมาชิกประชาคมการเมืองให้ความสนับสนุนเพราะ เป็นรัฐบาลที่ถูกต้องตามกติกา
3. สมาชิกประชาคมการเมืองอาจให้ความสนับสนุนกรณีเฉพาะเจาะจงเป็นเรื่อยๆไป

การให้การสนับสนุนแยกออกเป็นรายละเอียดได้เป็นส่วน คือ การสนับสนุนที่มีต่อ
 1. ประชามการเมือง การสนับสนุนที่มีต่อระบอบการเมืองการปกครอง และการสนับสนุนที่ให้ต่อ
 2. เจ้าหน้าที่การเมือง

1. การสนับสนุนที่ให้ต่อประชามการเมือง คือการที่สมาชิกในสังคมนั้นๆยอมอยู่ร่วมกัน
 โดยถือว่าเป็นสมาชิกที่อยู่ในประชาคมเดียวกัน เช่นคนที่ถือว่าตนเป็นคนไทยอยู่ในประเทศไทย แม้
 จะมีบรรพบุรุษเป็นคนต่างชาติและมีศาสนาต่างกับกับคนไทยส่วนใหญ่ การสนับสนุนอันนี้จำเป็น
 สำหรับการอยู่รอดของระบบการเมือง เพราะถ้าสมาชิกไม่ยอมอยู่ร่วมกันปัญหาต่างๆก็จะตามมาซึ่ง
 วิธีการที่จะทำให้เกิดความสนับสนุนต่อประชามการเมืองนี้ได้แก่ การบูรณาการ (integration) การ
 ผสมกลมกลืน (assimilation) การบังคับให้อยู่ร่วมกันแบบสหพันธรัฐ เป็นต้น

2. การสนับสนุนที่มีต่อระบอบการเมืองการปกครอง ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถของระบบ
 การเมืองที่สร้างกติกาให้สมาชิกในประชาคมยอมรับว่า เป็นกติกาที่เห็นด้วยและสนับสนุนเช่นคนที่
 นิยมระบอบประชาธิปไตยก็จะสนับสนุนรัฐบาลที่ได้อำนาจมาโดยวิถีทางของประชาธิปไตยมีข้อที่
 นำสังเกตคือ การสนับสนุนต่อระบอบการเมืองการปกครองที่ไม่ใช่ประชาธิปไตยนั้นส่วนใหญ่เกิด
 จากการใช้กำลังบังคับของชนกลุ่มน้อย เช่น ระบอบรัฐบาลทหาร เป็นต้น

3. ความสนับสนุนต่อเจ้าหน้าที่การเมืองหรือรัฐบาล คือ ความสนับสนุนต่อบุคคลที่เข้ามา
 บริหารประเทศ ซึ่งขึ้นอยู่กับ ประสิทธิภาพและความสามารถที่ผู้ บริหารประเทศจะทำประโยชน์ต่อ
 ประชาชนหรือสมาชิกในประชาคมการเมือง รัฐบาลที่แก้ปัญหาไม่ได้ย่อมไม่สามารถทำให้ประชาชน
 สนับสนุนได้ แม้เป็นรัฐบาลที่ใช้ระบอบการเมืองการปกครองที่ประชาชนสนับสนุนก็ตาม

นโยบาย (policy) หรือการตัดสินใจ (decisions) เมื่อมีการเรียกร้องเข้าสู่ระบบการเมืองแล้ว
 ก็จะผ่านกรรมวิธีเป็นขั้นๆ ผลสุดท้ายก็จะออกมาเป็นรูปนโยบาย ของฝ่ายบริหาร หรืออาจผ่านเข้าสภา
 นิติบัญญัติ เพื่อผ่านออกเป็นนโยบายในรูป ของกฎหมาย ซึ่งมีผลกระทบต่อการจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่ง
 ที่มีคุณค่าในสังคม โดยการเรียกร้องจะเดินทางเข้าสู่ระบบการเมืองด้วยผ่าน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 อาจผ่านพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ สื่อมวลชน หรือโดยเข้าถึงตัวรัฐบาล เช่นการเดินทางไป
 หน้าทำเนียบรัฐบาล ซึ่งจะเห็น ได้ว่าการเรียกร้องนั้นจะเป็นนโยบายได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับขนาดของการ
 เรียกร้องและขึ้นอยู่กับทรัพยากร และนโยบายที่ออกมา นั้นจะถูกต้องตามความประสงค์ของประชาชน
 หรือไม่ขึ้นอยู่กับข่าวสารที่ส่งกลับมายังฝ่ายรัฐบาลเพื่อให้ทราบสถานการณ์ของประชาชนว่าพอใจ
 เพียงใดนโยบายถูกต้องเพียงใดเพื่อจะได้มีการดำเนินการต่อหรือแก้ไข

ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ส่วนนี้เกิดจากส่วนนำออก ที่เป็นนโยบาย หรือการ
 ตัดสินใจถ้าหากได้รับการตอบสนองที่เหมาะสมก็ อาจไม่มีข้อเรียกร้องขึ้นมาอีก แต่ในทางตรงข้าม
 ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอก็จะมีเรียกร้องกลับมาใหม่เพราะนโยบายที่ออกมา นั้น

จะถูกต้องตามความประสงค์ของประชาชนหรือไม่ขึ้นอยู่กับข่าวสารที่ส่งกลับมาซึ่งฝ่ายรัฐบาล เพื่อให้ทราบสถานการณ์ของประชาชนว่าพอใจเพียงใดนโยบายถูกต้องเพียงใดเพื่อจะได้มีการดำเนินการต่อหรือแก้ไข ซึ่งต้องอาศัยสื่อมวลชนที่มีประสิทธิภาพซึ่งได้แก่ สื่อสารมวลชน ตัวแทนของประชาชน และผู้แทนเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล ซึ่งได้แก่หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง (ลิขิต ธีรเวคิน 2536 : 180 - 193)

จากที่ทราบแล้วแต่ต้นว่าการศึกษาระบบเมืองแนวทางการบริหารเมืองนี้มี การนำหลักการทางชีววิทยามาใช้ ก็เป็นเช่นเดียวกับศาสตร์อื่นๆที่ก็มีการหยิบยืม หรืออาศัยแนวทางของชีววิทยา มาช่วยในการศึกษาด้านการแพทย์ การพยาบาล การบริหาร เป็นต้นจะนำหลักเรื่องของระบบหรือ ทฤษฎีระบบมาใช้อธิบายการทำงานของส่วนต่างๆที่ต้องทำงานประสานสัมพันธ์กัน และรวม เรียกว่าการทำงานเป็นระบบ โดยเฉพาะทางการแพทย์จะมีความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับ คน ซึ่งมอง ว่า คนเป็นระบบชีวิตที่ประกอบด้วยระบบย่อยต่างๆ เช่นระบบผิวหนัง ระบบหัวใจและหลอดเลือด ระบบประสาท ระบบทางเดินอาหาร ระบบทางเดินหายใจ ฯลฯ ซึ่งทำงานร่วมกัน โดยมีเป้าหมาย ที่จะรักษาสภาวะสมดุลเอาไว้ให้ระบบชีวิตมีการพัฒนาไปตามลำดับในฐานะที่เป็นระบบเปิด คน จะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา ต่อเนื่อง คนจะมีความต้องการให้ระบบชีวิตของ ตนมีภาวะสมดุลอยู่ตลอดเวลา เพื่อการดำรงชีวิตและเป้าหมายของแต่ละคนเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง เกิดขึ้น หรือสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนไปคนจะพยายามปรับตัวเพื่อรักษาสมดุลเอาไว้ การปรับตัวจึงเป็นสิ่ง สำคัญสำหรับทุกชีวิต หากปรับตัวได้เหมาะสมร่างกายก็สมดุลเป็นปกติ หากปรับตัวได้ไม่ดีพอก็จะ ส่งผลไปในทางเสื่อม ไม่มีความสุข หรือมีการเจ็บป่วย (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 2532 : 3 – 5) ดังนั้นหากนำการเมืองที่เปรียบเป็นสิ่งมีชีวิตมาศึกษาด้วยความรู้ทางพยาบาลในแง่ ของระบบจะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกันเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะประเด็นของภาวะสมดุลของการ ดำรงรักษาการทำงานของระบบที่หากไม่สามารถปรับตัวเพื่อที่จะรักษาสมดุลได้ก็จะเกิดความ เจ็บป่วยหรือไม่มีความสุขในทางการเมืองย่อมถือได้ว่าการเมืองเจ็บป่วยได้เช่นกัน ดังตามข่าว คอรัปชั่นนิสต์สยามรัฐ เมื่อ 14 มีนาคม 2553 กล่าวถึงลักษณะการเจ็บป่วยทางการเมือง คือ บ้านเมือง ป่วยไข้ คนไทยอดอยาก เวลาเราสุขภาพแข็งแรง จิตใจปลอดโปร่งเราก็มักจะมีความสุขกับการ ทำงานและสามารถทำงานได้อย่างดี มีประสิทธิภาพความคิดเห็นก็แจ่ม ตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม ได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถรับมือกับสภาพการแข่งขันในการทำงานได้อย่างดี แต่เมื่อไรก็ตามที่ เราป่วยไม่สบาย ประสิทธิภาพการทำงานก็จะลดลง จากข้อความข้างต้นเห็นได้ว่าเป็นการ เปรียบเทียบบ้านเมืองว่ามีความเจ็บป่วยซึ่งหมายถึงสภาพที่คนไทยอดอยาก หากมองในแง่ความ สมดุลจะเห็นได้ว่าเกิดภาวะที่ไม่สมดุลเนื่องจากเกิดความเดือดร้อนระบบการเมืองต้องมีการปรับตัว เพื่อปรับสมดุลดังนั้นในระยะนี้จึงพิจารณาได้ว่าเกิดความเจ็บป่วย

หากมองการเมืองด้วยแนวทางระบบ และทางการพยาบาลข้างต้นจะเห็นความสอดคล้องกันในแง่ของการพิจารณาถึงความเจ็บป่วยไม่ว่าจะเป็น มนุษย์หรือการเมืองก็ตามที่จะยึดเอาการรักษาภาวะสมดุลของระบบเป็นสำคัญ แต่จากการศึกษาค้นคว้าที่ผ่านมาพบว่าการศึกษาด้านการเมือง โดยเฉพาะการศึกษาวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางการเมืองนั้น มีความแม่นยำ หรือความน่าเชื่อถือที่ถูกจัดลำดับต่ำลงไปกว่า วิชาวิทยาศาสตร์กายภาพทั้งหลาย ในแง่ความเป็นวิทยาศาสตร์ ซึ่งนักรัฐศาสตร์ทั้งหลายทราบกันดีเพราะเนื่องจากศาสตร์ทางสังคมนั้น โดยเฉพาะรัฐศาสตร์นั้นเกี่ยวข้องกับมนุษย์ที่มีกลไกพฤติกรรมซับซ้อนมีปัจจัยผลักดันหรือดึงดูดมากมายมีทางเลือกของพฤติกรรมมากมาย มีลักษณะเป็นจิตวิสัย เข้ามาเกี่ยวข้องอย่างมาก ทำให้เทคนิคหรือมาตรวัดต่างๆ ทางสังคมศาสตร์อาจช่วยให้เชื่อมั่นในการสังเกตปรากฏการณ์ทางการเมืองได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น (อนุสรณ์ ลีมนณี 2548 : 26-28 อ้างใน วิสนุ ปราสาททองโอสถ 2549)ซึ่งก็ไม่ได้ยกเว้นการวิเคราะห์ด้วยแนวทางระบบ ที่เป็นการอธิบายเพียงกว้างๆ ที่ยังอาศัยประสบการณ์ตลอดจนความสามารถของผู้วิเคราะห์เป็นสำคัญดูคล้ายจะไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนให้ผู้ทำการศึกษาต้องยึดถือร่วมกันมากนักจึงทำให้ผลของการวิเคราะห์อาจขึ้นกับมุมมองของแต่ละคนจึงทำให้มีการอธิบายได้ค่อนข้างหลากหลาย หากแต่การใช้องค์ความรู้ทางการพยาบาลช่วยในการวิเคราะห์ด้วยแนวทางระบบที่มีที่มาจากชีววิทยาเช่นกัน แต่หลักการวิเคราะห์ของพยาบาลจะมีความชัดเจนด้วยกรอบ การรวบรวมข้อมูล การวินิจฉัย และการแปลความหมายที่ชัดเจนจึงเหมาะสมที่จะช่วยเสริมการวิเคราะห์การเมืองให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

การศึกษารัฐศาสตร์แนวทางโครงสร้างและหน้าที่

การศึกษารัฐศาสตร์แนวนี้เป็นอีกแนวทางหนึ่งซึ่งมีความคล้ายคลึงกับแนวทางระบบ โดยที่แนวทางระบบเป็นแนวทางการศึกษาที่ปรับมาจากหลักชีววิทยา ส่วนการศึกษาแนวโครงสร้างหน้าที่มาจากนักมานุษยวิทยา เช่น มาลินอฟสกี (Malinowski) แรดคลิฟฟ์บราวน์ (Radcliff Brown) ทาลคอตต์พาร์สัน (Talcott Parsons) มาเรียน เลวี (Marion Levy) เหตุผลหลักก็คือ ความเชื่อที่ว่าระบบการเมืองต่างๆนั้นแม้จะมีส่วนปลีกย่อยรายละเอียดต่างกัน แต่ในแง่เนื้อหาหลักโครงสร้างและหน้าที่มีการจัดตั้งและความสัมพันธ์พร้อมทั้งหน้าที่ที่จำเป็นในระบบเหมือนกัน จึงสามารถเปรียบเทียบกันได้ ผู้บริหารสูงสุดของสังคมหนึ่งนั้น ย่อมเปรียบได้กับผู้บริหารของอีกสังคมหนึ่ง เพราะในแง่โครงสร้างนั้นต่างก็เป็นผู้ปกครองสูงสุดในด้านหน้าที่ต่างก็ทำหน้าที่บริหารเช่นกัน การศึกษาโดยแนวทางโครงสร้างและหน้าที่นี้มีอยู่หลายแนว แต่ที่เด่นชัดคือของ กาเบียล เอ. อัลมอนด์ (Gabriel A. Almond) และเจมส์เอส. โคลแมน (James S. Coleman) ในหนังสือ The Politics of the Developing Areas โดยแนวทางการวิเคราะห์เน้นตัวแปรต่อไปนี้คือ

ประเภทของหน้าที่ (function categories) ได้แก่

1. หน้าที่ของส่วนนำเข้า (input functions)

1.1 การกล่อมเกลารับหรือการให้การเรียนรู้ทางการเมือง และการสรรหาบุคคลเข้าระบบ

(political socialization and recruitment)

1.2 การแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ (interest articulation)

1.3 การรวบรวมผลประโยชน์ (interest aggregation)

1.4 การสื่อสารทางการเมือง (political communications)

2. หน้าที่ของส่วนนำออก (output functions)

2.1 การออกกฎหมายหรือนโยบาย (rule – making)

2.2 การปฏิบัติตามกฎหมายหรือนโยบาย rule – application)

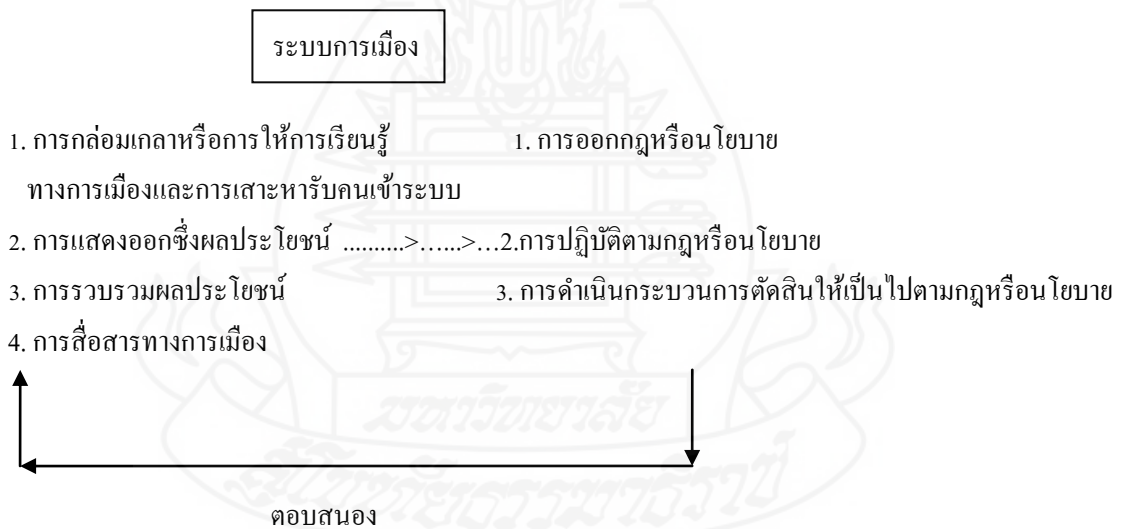
2.3 การดำเนินกระบวนการตัดสินความให้เป็นไปตามกฎหมายหรือนโยบาย (rule –

adjudication)

ซึ่งเมื่อผสมผสานกับแนวทางระบบก็จะได้แผนภาพคือ

ส่วนนำเข้า

ส่วนนำออก

หน้าที่ของส่วนนำเข้า (input functions)

1. การกล่อมเกลารับหรือการให้การเรียนรู้ทางการเมือง และการสรรหาบุคคลเข้าระบบ (political socialization and recruitment)

1.1 การกล่อมเกลารับหรือการให้การเรียนรู้ทางการเมืองคือ การที่สถาบันต่างๆของสังคมรวมตั้งแต่ ครอบครัว โรงเรียน สถาบันศาสนา สถาบันการเมือง เช่นพรรคการเมือง นโยบายรัฐบาลพยายามอบรมสั่งสอนให้สมาชิกของชุมชนการเมืองให้มีค่านิยม ทักษะคติ ความจงรักภักดีต่อระบบ

สังคม การเมือง และเศรษฐกิจที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ การกล่อมเกลารหรือการให้การเรียนรู้ทางการเมืองนี้เป็นหลักประกันสำคัญที่จะให้สมาชิกของชุมชนการเมือง มีความจงรักภักดี ความนึกคิดใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เพื่อให้สังคมและระบบการเมืองนั้นๆมีความมั่นคง มิฉะนั้นจะเกิดปัญหาและความขัดแย้งระส่ำระสายจนอาจทำลายระบบการเมืองทั้งหมดได้ กระบวนการกล่อมเกลารเรียนรู้ทางการเมืองมี 3 ขั้นตอนคือ

1.1.1 แนวสัมปัสการเรียนรู้ ได้แก่การกล่อมเกลารหรือการให้การเรียนรู้ที่เจตนาให้สมาชิกชุมชนได้เข้าใจว่าตนเป็นใคร เป็นหน่วยไหนของสังคมและมีความสัมพันธ์กับสังคมอย่างไร

1.1.2 แนวสัมปัสการสร้างความผูกพันทางอารมณ์ คือ กระบวนการกล่อมเกลารหรือการให้การเรียนรู้ที่มุ่งจะสร้างความรู้สึผูกพันทางอารมณ์ต่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง เช่นความรู้สึผูกพันต่อธงชาติ ต่อพระบรมฉายาลักษณ์ ต่อแผ่นดินไทย เป็นต้น

1.1.3 แนวสัมปัสการประเมินและการมีพฤติกรรม คือการตัดสินใจด้วยมาตรฐานค่านิยมและจะมีพฤติกรรมออกมา

1.2 การสรรหาคณะเข้ารับ ระบบการเมืองทุกระบบจะต้องมีการสรรหารับคนเข้ารับ ซึ่งหลักของการสรรหาเข้ารับการเมืองโดยเฉพาะในสถาบันที่วางนโยบาย คือรัฐบาลหรือสถาบันที่วางนโยบายและการปฏิบัตินโยบายคือระบบราชการนั้น มีหลักใหญ่ๆคือ

1.2.1 หลักความสามารถ หมายความว่า จะรับใครเข้ารับ ต้องใช้ความสามารถในศิลปวิทยาเป็นเกณฑ์ เช่นต้องสอบคัดเลือกอย่างกรณีการเข้าเป็นผู้พิพากษา หรือกรณีต้องได้รับการเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร เป็นต้น

1.2.2 หลักชาติกำเนิด การสรรหารับคนเข้ารับใช้หลักชาติกำเนิด เช่นเกิดมาในตระกูลขุนนางก็จะสืบทอดอาชีพ เกียรติยศ ของครอบครัว เป็นต้น

2. การแสดงออกซึ่งผลประโยชน์หรือการเรียกร้องผลประโยชน์ (interest articulation)

การแสดงออกซึ่งผลประโยชน์หรือการเรียกร้องผลประโยชน์คือ การแสดงออกต่อระบบการเมืองว่า ต้องการให้ระบบการเมืองตอบสนองอย่างไรบ้าง ซึ่งการแสดงออกซึ่งผลประโยชน์หรือเรียกร้องอาจมีได้ดังนี้คือ

2.1 การยื่นคำร้องทุกข์โดยเดินกันไปหาเจ้าหน้าที่การเมือง

2.2 การเรียกร้องโดยผ่านสื่อ เช่น สื่อมวลชน โดยทำหนังสือร้องทุกข์ เป็นต้น

2.3 การเรียกร้องโดยการแสดงออกในทางลบ เช่น การเผาพืชผลที่ขายไม่ออกเป็นการประท้วงเรียกร้องให้ทางการเร่งช่วยเหลือแก้ปัญหา เป็นต้น

3. การรวบรวมผลประโยชน์ (interest aggregation)

การรวบรวมผลประโยชน์ ได้แก่ การที่นำเอาการเรียกร้องประเด็นต่างๆจากคนหลายคนมารวมเข้าเป็นประเด็นการเรียกร้องที่เห็นเด่นชัด เพื่อให้เกิดเป็นแนวนโยบายที่เห็นได้อย่างกระจ่าง และสามารถต่อรองหรือเรียกร้องได้อย่างมีน้ำหนัก ความจริงการแสดงออกซึ่งผลประโยชน์หรือการเรียกร้องผลประโยชน์กับการรวบรวมผลประโยชน์นั้น อาจแยกแยะได้ยาก เพราะในขณะที่เรียกร้องผลประโยชน์โดยกลุ่ม กลุ่มก็อาจทำหน้าที่รวบรวมผลประโยชน์ไปในตัว ตัวอย่างการรวบรวมผลประโยชน์ที่เห็นได้ชัด คือ พรรคการเมือง ในระบบการเมืองแบบเปิด กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ จะเรียกร้องผลประโยชน์ในส่วนที่ตัวเกี่ยวข้อง เช่นกลุ่มชาวนา จะเรียกร้องเรื่องราคาข้าว กลุ่มกรรมกรจะเรียกร้องเรื่องการเพิ่มค่าแรง นักศึกษาจะเรียกร้องเรื่องการสร้างงานให้พอกับผู้สำเร็จการศึกษา การเรียกร้องต่างๆเหล่านี้จะถูกรวบรวมโดยพรรคการเมืองและจะเสนอมารับเป็นมาตรการหรือนโยบายให้ฝ่ายรัฐบาลรับไปปฏิบัติ

4. การสื่อสารทางการเมือง (political communications)

การสื่อสารทางการเมืองระบบใดก็ตาม ที่การทำงานมีการเคลื่อนไหวและมีส่วนพึ่งพาซึ่งกันและกัน จะต้องมีการสื่อสาร ดังร่างกายมนุษย์ก็มีการสื่อสารเมื่อสายตามองเห็นรถวิ่งจะเข้ามาชนสมองจะสั่งการให้หลบหลีก นั่นคือ ระบบการเมืองก็ฉนั้นนั้น ระบบการเมืองซึ่งเป็นการจัดตั้งองค์การ จะต้องมีส่วนเชื่อมส่วนต่างๆด้วยการสื่อสาร ในระบบการเมืองหรือในแนวทางระบบนั้น ข้อมูลย้อนกลับก็มาจากการสื่อสาร หรือแบบแนวทาง โครงสร้างและหน้าที่ ก็จะต้องมีการสื่อสาร การแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ หรือการเรียกร้องผลประโยชน์ที่ดี การรวบรวมผลประโยชน์ที่ดี รวมทั้งการตอบสนองของระบบการเมืองที่ดีจะต้องมีการสื่อสารทางการเมือง ฉะนั้นระบบการเมืองจะทำงานไม่ได้หรือทำได้ไม่ดี การสื่อสารทางการเมืองมีโดยวิธีต่างๆดังนี้

4.1 การสื่อสารโดยผ่านสถาบันการเมือง เช่น ระบบราชการ คำสั่งของรัฐบาลผ่านกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ไปจนถึงหมู่บ้านเป็นต้น

4.2 การสื่อสารโดยผ่านสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ วิทยุโทรทัศน์ เป็นต้น

4.3 การสื่อสารโดยผ่านกลุ่มผลประโยชน์หรือพรรคการเมือง

4.4 การสื่อสารโดยผ่านการร้องเรียนโดยตรง โดยหนังสือ หรือวาจา โดยปัจเจกบุคคล หรือเป็นกลุ่ม

4.5 การเรียกร้องโดยสัญลักษณ์ เช่นการประท้วง หรือการอดอาหารเพื่อต่อต้าน การอพยพออกนอกท้องที่ หรือต่อต้านอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น

การสื่อสารทางการเมืองมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัตินโยบายของระบบการเมือง เพราะถ้าระบบการเมืองมีข่าวสารข้อมูลจากการสื่อสารครบถ้วน การแก้ปัญหาหรือ

การตอบสนองต่อการการแสดงออกซึ่งผลประโยชน์หรือการเรียกร้องผลประโยชน์ จะสัมฤทธิ์ผล แต่ถ้การสื่อสารการเมืองขาดตกบกพร่องหรือได้รับข่าวสารที่บิดเบือน จะทำให้เกิดนโยบายที่ผิดพลาด ซึ่งมีผลทำให้ระบบไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการหรือการเรียกร้องผลประโยชน์ ดังนั้น การสื่อสารทางการเมืองจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการเมืองในสมัยใหม่ การสื่อสารทางการเมืองจะเชื่อมระหว่างประชาชนกับรัฐ หรือระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ทางการเมือง ดังนั้น การสื่อสารทางการเมือง เป็นหน้าที่ของส่วนนำเข้าที่สำคัญอย่างมาก และเป็นหัวใจสำคัญของระบบการเมือง เป็นส่วนสำคัญของส่วนหน้าที่ของส่วนนำเข้าของการศึกษาแนวทางโครงสร้างหน้าที่

หน้าที่ของส่วนนำออก (output functions)

1. การออกกฎหมายหรือนโยบาย (rule – making)

การออกกฎหมายหรือนโยบายนี้ ถ้าจะเทียบกับศัพท์ทางวิชาการที่ใช้กันสมัยก่อนก็คือ อำนาจนิติบัญญัติ หรืออำนาจในการออกกฎหมาย ซึ่งโดยหลักแล้วกระทำโดยรัฐสภา แต่ในทางความเป็นจริง ฝ่ายบริหาร ก็ออกกฎหมาย หรือฝ่ายตุลาการด้วยเพราะโดยการตีความกฎหมายซึ่งเมื่อตีความแล้วก็มีผลเท่ากับการออกกฎหมายใหม่ การศึกษาแนวทางโครงสร้างและหน้าที่ พยายามหลีกเลี่ยงคำว่าอำนาจนิติบัญญัติ ด้วยมองว่าหน่วยงานใดก็ตามที่มีการออกกฎหมายและกำหนดนโยบายได้ออกมาในรูปของกฎหมายก็คือการออกกฎหมาย เพราะแต่ละประเทศอาจมีรัฐสภาทำหน้าที่ บางประเทศมีกลุ่มคนทำหน้าที่คล้ายรัฐสภา ซึ่งก็ต้องถือว่าองค์กรเหล่านั้นจะเรียกอะไรก็ตาม ได้ทำหน้าที่ออกกฎหมายและกำหนดนโยบาย เป็นต้น

2. การปฏิบัติตามกฎหมายหรือนโยบาย (rule – application)

การปฏิบัติตามกฎหมายหรือนโยบาย ได้แก่การนำเอากฎหมายหรือนโยบายที่ออกมาโดยระบบการเมืองนั้น นำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลบังคับ โดยทั่วไปฝ่ายที่จะนำกฎหมายหรือนโยบายไปปฏิบัติมักได้แก่ฝ่ายบริหาร ซึ่งได้แก่ รัฐบาลและข้าราชการ การศึกษาแนวโครงสร้างและหน้าที่ต้องการหลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์แบบเดิมคืออำนาจบริหาร แต่ที่สำคัญคือจุดเน้นอยู่ที่การนำเอากฎหมายหรือนโยบายไปปฏิบัติให้ได้สมความมุ่งหมาย

3. การดำเนินกระบวนการตัดสินความให้เป็นไปตามกฎหมายหรือนโยบาย (rule –adjudication)

การดำเนินกระบวนการการตัดสินความให้เป็นไปตามกฎหมายหรือนโยบายนั้น ความจริงคือ อำนาจตุลาการ หรือหน้าที่ในการตัดสินความ เพื่อขจัดความขัดแย้ง หรือการลงโทษผู้ฝ่าฝืนกระทำผิด ซึ่งก็เป็นหน้าที่ของส่วนนำออกอย่างหนึ่งของระบบการเมือง โดยยึดตรงที่ถือเอาผลของส่วนนำออกว่ามีลักษณะของการตัดสินความ แม้หน้าที่นี้จะกระทำโดยสถาบันอื่นที่ไม่ใช่ศาลก็ตาม (ลิขิต ชีรเวดิน 2536 : 202 - 214)

อย่างไรก็ตามในทฤษฎีของ Gabriel Almond เห็นว่าระบบการเมืองทุกระบบไม่ว่าจะเป็นสังคมที่มีความแตกต่างกันอย่างไรก็ตามจะมีส่วนประกอบหรือลักษณะร่วมกันซึ่งถือเป็นลักษณะสำคัญของแนวทางโครงสร้างหน้าที่คือ

1. ระบบการเมืองทุกระบบแม้แต่ระบบการเมืองที่ด้อยพัฒนาที่สุดก็จะต้องมีโครงสร้างทางการเมือง
2. ระบบทางการเมืองจะต้องมีวัฒนธรรมทางการเมือง (political culture) ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมของกลุ่มหรือโครงสร้างที่ปรากฏออกมา โดยทั่วไปถูกกำหนดค่านิยมความรู้สึกร่วมกัน ทักษะของคนที่อยู่ในกลุ่มหรือโครงสร้างนั้นๆ
3. ระบบการเมืองไม่ว่าจะเป็นระบบที่ด้อยพัฒนาหรือพัฒนาแล้ว จะต้องมีการกระทำหน้าที่หลายด้าน
4. ระบบการเมืองทุกระบบจะมีลักษณะผสมไม่มีระบบใดทันสมัยไปทั้งหมด ทั้งทางด้านวัฒนธรรมและโครงสร้าง ไม่มีระบบการเมืองใดที่ทันสมัยทั้งหมด ทั้งแง่การใช้หลักเหตุผลการมีหลักเกณฑ์ในการดำเนินงานและที่ทำนองเดียวกันไม่มีระบบใดล้ำสมัยทั้งหมด
5. การศึกษารัฐศาสตร์แนวทางโครงสร้างหน้าที่นี้ เหมือนกับแนวทางระบบ ของ David Easton ในแง่หนึ่งคือ เป็นกรอบสำหรับการวิเคราะห์ระบบการเมืองทั้งระบบ แต่กรณีของการศึกษารัฐศาสตร์แนวทางโครงสร้างหน้าที่เน้นการวิเคราะห์ระบบการเมืองทั้งระบบในแง่ของการเน้นความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและหน้าที่ ภายในระบบที่กำหนดและเสนอแนะหน้าที่ที่จำเป็นหรือหน้าที่ที่สำคัญที่จะทำให้ระบบอยู่รอดได้
6. หัวใจของแนวทางนี้ จึงอยู่ตรงข้อเสนอที่ว่า ทุกระบบการเมืองสามารถนำมาเปรียบเทียบในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่และโครงสร้าง (จุมพล หนิมพานิช 2553 : 170-173)

จะเห็นได้จากข้อมูลที่รวบรวมข้างต้นตามแนวทางโครงสร้างและหน้าที่นั้น มีหลักการที่คล้ายคลึงกับแนวทางระบบ หรือเป็นการใช้วิธีการศึกษาวิเคราะห์ร่วมกันกับแนวทางระบบ เพราะจะมีองค์ประกอบกว้างๆเหมือนกัน คือมี ส่วนนำเข้า มีระบบการเมือง ส่วนนำออก และส่วนที่เป็นผลย้อนกลับ เป็นต้น และการดำเนินการของการเมืองที่มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นกับการทำหน้าที่ตามโครงสร้างของระบบการเมืองเพื่อรักษาความสมดุลของปัจจัยนำเข้าและออกให้คงอยู่ ซึ่งการมองการเมืองด้วยแนวทางนี้จึงเปรียบการเมืองเหมือนสิ่งมีชีวิตเช่นกัน ดังนั้นการที่ชีวิตจะดำรงอยู่อย่างปกติจึงต้องสามารถปรับตัวรักษาควบไว้ให้ได้ ด้วยการที่ระบบต่างๆต้องทำงานตามโครงสร้าง และหน้าที่ อย่างสอดคล้องและสัมพันธ์ต่อกัน ซึ่งการมองในลักษณะนี้หากเปรียบเป็นร่างกายมนุษย์ตามที่มีการศึกษาในทางพยาบาลนั้นได้แก่การทำหน้าที่ของอวัยวะต่างๆที่เป็นส่วน

โครงสร้างของร่างกายมนุษย์เรา เช่น โครงสร้างที่เป็นกระดูก กล้ามเนื้อ จะทำหน้าที่เป็นส่วนที่ทำให้ร่างกายสามารถคงความเป็นรูปร่างอยู่ได้ ส่วนที่เป็นผิวหนังก็จะทำหน้าที่ห่อหุ้มปกปิดอวัยวะภายใน เป็นต้น ดังนั้นการศึกษาการเมืองตามแนวทางโครงสร้างและหน้าที่จึงมีความสอดคล้องกับการศึกษาทางกายวิภาค และสรีรวิทยาของมนุษย์ในทางการแพทย์ ซึ่งหากเปรียบเทียบเป็นโครงสร้างทางการเมือง ที่สำคัญจะได้แก่ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ ที่จะทำให้ระบบการเมืองดำเนินไปด้วยดีหากโครงสร้างเหล่านี้ มีปัญหา ก็จะพบว่าเกิดความไม่เรียบร้อยกับสังคม เช่น มีการเรียกร้องความเป็นธรรม การชุมนุม ประท้วง เป็นต้น ดังนั้นหากจะพิจารณาการเมืองด้วยองค์ความรู้ทางการแพทย์จึงน่าจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง เนื่องจาก การศึกษาค้นคว้าที่ผ่านมาพบว่าการศึกษาทางการแพทย์ โดยเฉพาะการศึกษาวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางการเมืองนั้น มีความแม่นยำ หรือความน่าเชื่อถือที่ถูกจัดลำดับต่ำลงไปกว่า วิชาวิทยาศาสตร์กายภาพทั้งหลาย ในแง่ความเป็นวิทยาศาสตร์ซึ่งนักรัฐศาสตร์ทั้งหลายทราบกันดีเพราะเนื่องจากศาสตร์ทางสังคมนั้น โดยเฉพาะรัฐศาสตร์นั้นเกี่ยวข้องกับมนุษย์ที่มีกลไกพฤติกรรมซับซ้อนมีปัจจัยผลักดันหรือดึงดูดมากมายมีทางเลือกของพฤติกรรมมากมาย มีลักษณะเป็นจิตวิสัย เข้ามาเกี่ยวข้องอย่างมาก ทำให้เทคนิคหรือมาตรวัดต่างๆทางสังคมศาสตร์อาจช่วยให้เชื่อมั่นในการสังเกตปรากฏการณ์ทางการเมืองได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น การวิเคราะห์ด้วยแนวทางโครงสร้างและหน้าที่นั้น เป็นการอธิบายเพียงกว้างๆ เช่นเดียวกับแนวทางระบบ ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์ตลอดจนความสามารถของผู้วิเคราะห์เป็นสำคัญดูคล้ายจะไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนให้ผู้ที่ทำการศึกษาต้องยึดถือร่วมกันมากนักจึงทำให้ผลของการวิเคราะห์อาจขึ้นกับมุมมองของแต่ละคนจึงทำให้มีการอธิบายได้ค่อนข้างหลากหลาย หากแต่การใช้องค์ความรู้ทางการแพทย์ช่วยในการวิเคราะห์ด้วยหลักการวิเคราะห์ของพยาบาลจะมีความชัดเจนด้วยกรอบ การรวบรวมข้อมูล การวินิจฉัย และการแปลความหมายที่ชัดเจน ทั้งนี้เพราะศาสตร์ทางการแพทย์นั้นจะมีความใกล้ชิดกับศาสตร์ธรรมชาติหรือวิทยาศาสตร์กายภาพอย่างมากเพราะมนุษย์เรานั้นการดำรงชีวิตต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทั้งทางกายภาพ ชีวภาพ และทางเคมี อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นการศึกษาวิเคราะห์จึงอาศัยศาสตร์ที่มีความเที่ยงตรง และรัดกุม เป็นเหตุ เป็นผล เพื่อยืนยันถึงการนำองค์ความรู้ไปใช้ในการดูแลความเจ็บป่วยของมนุษย์เมื่อนำองค์ความรู้ทางการแพทย์มาวิเคราะห์การเมืองจึงมองว่าจะเกิดความรัดกุมเป็นเหตุ เป็นผลยิ่งขึ้น

2. แนวคิดทางการพยาบาล

2.1 วิวัฒนาการของการพยาบาล

การพยาบาลในทัศนะของคนส่วนใหญ่จะมองเห็นเป็นเรื่องของสตรีในทุกยุคสมัย ดังนั้นสตรีกับการดูแลสุขภาพจึงเป็นของคู่กัน เพราะสตรีสมัยโบราณต้องอยู่กับบ้าน มีหน้าที่ดูแลบุคคลในครอบครัวตั้งแต่เกิด คือการดูแลบุตร หรือทารก จนถึงวัยผู้ใหญ่เช่นการดูแลบิดามารดา จนถึงวัยชรา ตลอดจนการดูแลญาติพี่น้องที่เจ็บป่วย จึงถือได้ว่าการพยาบาลเป็นคุณสมบัติของสตรีที่เดียว อย่างไรก็ตาม ศาสตร์ทางการแพทย์และการพยาบาลเพราะเรียกได้ว่าก่อเกิดมาพร้อมกับการมีชีวิตของมนุษย์ที่เดียว โดยวิวัฒนาการด้านการพยาบาลแบ่งเป็นยุคสมัยได้ดังนี้

1. การพยาบาลในสมัยดึกดำบรรพ์ เนื่องจากสมัยดึกดำบรรพ์มนุษย์เราต้องอยู่ท่ามกลางความผันแปรของธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยอันตราย และภัยธรรมชาติ โดยที่ยังไม่มีองค์ความรู้ที่จะมาอธิบายปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ดังนั้นมนุษย์จึงพยายามหาเหตุผลโดยเข้าใจว่าเป็นเรื่องของวิญญาณ หรืออำนาจศักดิ์สิทธิ์ บันดาลให้เกิด การที่นับถือบรรพบุรุษและเทพเจ้าจะช่วยปกป้องรักษาให้มีชีวิตอยู่รอด ไม่เจ็บป่วย รอดพ้นจากสิ่งชั่วร้าย สิ่งเหล่านี้จึงมีอิทธิพลต่อการเจ็บป่วย ดังนั้นการพยาบาลในยุคนี้จึงเป็นเรื่องเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์

2. ยุคก่อนประวัติศาสตร์ การรักษาพยาบาลในยุคนี้ยังไม่มีระบบ ใช้การเรียนรู้จากบรรพบุรุษ และบุคคลที่มีความฉลาด ช่างสังเกต เช่นการสังเกตการณ์รักษาพยาบาลในหมู่สัตว์ สัตว์ที่บาดเจ็บจะแช่แผลลงในที่น้ำไหลซึ่งจะช่วยชะล้างและลดการอักเสบได้ ก็จะเริ่มหันนำมาใช้ในการดูแลรักษาเพื่อนบ้านที่บาดเจ็บ เป็นต้น

3. การพยาบาลในยุคประวัติศาสตร์

- 3.1 ยุคต้นประวัติศาสตร์การรักษาพยาบาลคล้ายกับ สมัยดึกดำบรรพ์ มีการใช้พิธีกรรมประกอบเวทมนต์ ใช้พิธีบูชาัญญา ให้วิญญาณออกจากร่างผู้ป่วย เริ่มเห็นมีการใช้การสุขาภิบาล และการระบายน้ำ ซึ่งพบหลักฐานในอารยธรรม บาบิโลน เริ่มมีการเรียนกายวิภาคศาสตร์ การใช้ฝือก การพันผ้า และรู้จักวิธีเย็บแผล พบได้จากชาวอียิปต์ ทางอินเดียพบว่าการสร้างโรงพยาบาลขึ้นแล้วมีแพทย์เฉพาะ โรคดูแล มีการผ่าตัด และมีการกำหนดคุณสมบัติพยาบาลทั้งหญิงและชาย ทางด้านของชาวจีนพบว่ามีความก้าวหน้าทางการแพทย์มาก เริ่มมีการบันทึกของแพทย์ก่อนวิเคราะห์โรคด้วย การดู การฟัง การจับต้อง ที่คล้ายกับแพทย์ในปัจจุบัน ในกรีซ ฮิปโปเครติส เป็นผู้เริ่มการแพทย์แผนใหม่ จึงได้รับการยกย่องเป็น บิดาแห่งการแพทย์ ซึ่งได้มีการวางแนวทางการประกอบศิลปะเกี่ยวกับการแพทย์คือ โรคภัยไข้เจ็บไม่ได้เกิดจากภูตผีปีศาจ แต่เกิดจากการละเมิดธรรมชาติ มีการสอนให้สังเกตอาการผู้ป่วย มีการบันทึกประวัติ การตรวจร่างกายและการรักษา เน้นความสบายของผู้ป่วย และสอนให้ยึดหลักจรรยาอันสูง เป็นต้น สำหรับชาว

โรมัน มีการนำวิทยาการต่างๆจากกรีกมาใช้ โรงพยาบาลของชาวโรมันจึงคล้ายกับของกรีก มีไว้สำหรับทาสและทหาร การพยาบาลในโรงพยาบาลมีทั้งผู้หญิงและผู้ชายสูงอายุที่ใจบุญเป็นผู้ให้การดูแล ซึ่งการพยาบาลในยุคต้นประวัติศาสตร์นี้มีจุดทำให้การรักษาพยาบาลเปลี่ยนแปลงคือ มีการประดิษฐ์ตัวอักษร การรักษาด้วยสมุนไพร การผ่าตัด มีการสุขาภิบาล มีการรักษาทางแพทย์แผนใหม่ แต่อย่างไรก็ตามความเชื่อเรื่องเทพเจ้าต่อการรักษาพยาบาลยังคงมีอยู่

3.2 ยุคกลางประวัติศาสตร์ ในช่วงต้นศาสนาคริสต์ได้เผยแพร่เข้ามาในกรุงโรม ซึ่งขณะนั้นมีการปกครองแบบนายกับบ่าว ประชาชนจะมีความศรัทธาในศาสนามาก พระจึงมีบทบาทมากในการรักษาพยาบาล มีนักบุญ หลายคน ทำหน้าที่เป็นแพทย์ และพยาบาล มีสุภาพสตรีที่เป็นราชตระกูลหลายพระองค์ให้การพยาบาลด้วยความศรัทธาในศาสนาและมนุษยธรรม ในช่วงปลายนั้นมีการปกครองแบบศักดินา ทำให้มีผลดีต่อการพยาบาลเพราะเจ้าของที่ดิน จะเป็นผู้คุ้มครองพรรคพวกของตนเอง ดูแลเมื่อเจ็บป่วย ผู้เป็นนายจะเอื้อเฟื้อดูแลตลอดไป ผู้ที่อยู่จึงมักจงรักภักดีภรรยาของขุนนางจะรับหน้าที่ดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยและคนบาดเจ็บ ซึ่งช่วงนี้มีจุดเปลี่ยนที่สำคัญในเรื่องการรักษาพยาบาลคือ มีการปกครอง แบบศักดินา อัสวินอุทิสตนเพื่อปกป้องประเทศและศาสนาในยุคนี้เกิดสงคราม ครุเสด ซึ่งเป็นการรบที่ยาวนาน ทำให้มีการแลกเปลี่ยนศิลปวิทยาการระหว่างตะวันตกกับตะวันออก ชนชั้นกลางมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการศึกษามากขึ้น

3.3 การพยาบาลในสมัยปัจจุบัน นับจากหลัง ค.ศ. 1500 โลกได้เปลี่ยนแปลงมีความก้าวหน้าในกิจการต่างๆหลายด้าน มีการค้นพบสิ่งต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อมนุษยชาติอย่างมาก เช่นทฤษฎีเกี่ยวกับกายวิภาคของมนุษย์ การคิดเครื่องมือเกี่ยวกับการผ่าตัด การผูกเส้นเลือดเพื่อระงับการตกเลือดขณะผ่าตัด การค้นพบระบบไหลเวียนของเลือดในร่างกายมนุษย์ มีการค้นพบและประดิษฐ์เครื่องพิมพ์ทำให้มีการขยายความรู้มากขึ้น ในช่วงการปฏิวัติอุตสาหกรรมก็มีผลในเรื่องของปัญหาสุขภาพ อย่างไรก็ตามในช่วงที่มีการปฏิรูปการปกครองของฝรั่งเศส และอเมริกา การปฏิวัติอุตสาหกรรม การปฏิรูปศาสนาคริสต์ ทำให้เกิดผลกระทบต่อการพยาบาลโดยทำให้เกิดความขาดแคลนพยาบาล เมื่อมีการหาคนมาทดแทนก็ขาดความรู้ความสามารถ ทำให้เรียกว่ายุคมืดของพยาบาล จนมีความพยายามที่จะปรับปรุงยกระดับฐานะของพยาบาลให้เป็นที่ยอมรับของสังคม จนกระทั่ง มีสฟลอเรนส์ ในดิงเกล ผู้ซึ่งมีความคิดเห็นมองการไกลได้ตระหนักถึงเวลาที่จะต้องพัฒนาการศึกษาพยาบาลแบบใหม่ขึ้น เพื่อความเป็นปึกแผ่นของวิชาชีพการพยาบาล โดย มีสฟลอเรนส์ ในดิงเกล ได้เรียนวิชาการพยาบาล และได้เข้าไปให้การช่วยเหลือดูแลทหารที่บาดเจ็บจากสงคราม ในสงครามไครเมียและจากผลงานของเขาทำให้ได้รับการยกย่องว่าเป็น สุภาพสตรีกับดวงประทีป (Lady of the lamp) และในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 และ 2 นั้นมีพยาบาลได้เข้าช่วยเหลือดูแลทหารในกองทัพอย่างมีความกล้าหาญ มีระเบียบวินัยจนเป็นที่ยอมรับ

ของผู้ร่วมงาน ดังนั้นจึงสรุปการพยาบาลในยุคปัจจุบัน ได้ว่าเป็นจุดที่มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการรักษาพยาบาลเนื่องจากมีการฟื้นฟูวิชาการ มีการค้นพบสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่การรักษาพยาบาล มีการปฏิรูปศาสนา การปฏิวัติอุตสาหกรรม ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพอนามัย การพยาบาลไม่สามารถให้บริการที่ดีได้ มีผลกระทบต่อพยาบาลอย่างมากจนเกิดยุคมืดของพยาบาล เป็นความตกต่ำของพยาบาล จนกระทั่ง มีสฟลอเรนส์ ไนดิงเกล ได้จัดระบบการเรียนการสอน และการบริการจนเป็นที่ยอมรับทั่วโลก ประกอบกับสงครามโลกครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 พยาบาลได้เข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่อย่างกล้าหาญ มีระเบียบวินัย เป็นที่กล่าวขวัญของผู้ร่วมงาน จึงเป็นจุดสำคัญทำให้กองทัพ มีความต้องการพยาบาลประจำกองทัพ บทบาทของพยาบาลเพิ่มขึ้นตามสภาพของสังคม ความเจริญทางวิทยาศาสตร์การแพทย์และการพัฒนาศาสตร์ทางการพยาบาลให้มีความเด่นชัดขึ้น (ถนอมขวัญ ทวีบุรณ์ 2544 : 21-35)

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เมื่อมนุษย์เราเกิดมา การพยาบาลได้ก่อเกิดขึ้นมาด้วยพร้อมกันแล้วเพราะสตรีสมัยโบราณ มีหน้าที่ดูแลบุคคลในครอบครัวตั้งแต่เกิด คือการดูแลบุตร หรือทารก จนถึงวัยผู้ใหญ่เช่นการดูแลบิดามารดา จนถึงวัยชรา ตลอดจนการดูแลญาติพี่น้องที่เจ็บป่วย จึงถือได้ว่าการพยาบาลเป็นคุณสมบัติของสตรีที่เดียว ดังนั้นการพยาบาลจึงเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่เริ่มตั้งแต่สังคมครอบครัวจึงเป็นการชี้ให้เห็นชัดขึ้นว่าการพยาบาลนั้นได้เกิดมาพร้อมกับมนุษย์เรานั้นเอง และจากคำกล่าวของอริสโตเติล (Aristotle) ว่า มนุษย์ตามธรรมชาติเป็นสัตว์การเมืองต้องอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มหรือชุมชน มนุษย์เราจึงเกี่ยวข้องกับการเมืองเสมอ โดยขึ้นกับระดับที่เกี่ยวข้องสำหรับบุคคลากรที่ท่าบบทบาทพยาบาลนั้นย่อมเกี่ยวข้องกับการเมืองเช่นกันแม้ในการพยาบาลเองหากพิจารณาด้วยความหมายของการเมืองที่ มองการเมืองเป็นเรื่องของอำนาจ โดยที่ไม่ว่าสภาพการณ์หรือสถาบันใดหากมีการต่อสู้แข่งขันเพื่อแสวงหาอำนาจที่เหนือกันแล้วก็เป็นการเมืองทั้งสิ้น (นงเยาว์ พิระตานนท์ 2541 : 7) การพยาบาลเองมี การควบคุม การดูแล เพื่อให้ผู้รับบริการเชื่อฟัง ทำตามเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการพยาบาลดังนั้นย่อมต้องมีการใช้อำนาจเข้ามาเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงได้แก่การกำหนดกรอบเรื่องของสถานที่ ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้รับบริการต้องปฏิบัติตาม ในทางอ้อมได้แก่การที่เป็นผู้มีความรู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทำให้ผู้รับบริการต้องเชื่อฟังด้วยความศรัทธา หรือจากการยอมรับในสังคม ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยเรื่องของทรัพยากรอำนาจ ที่หมายถึงสิ่งใดๆที่ปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอาจนำมาใช้เพื่อให้เกิดอำนาจขึ้น (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว 2536 : 462) โดยพยาบาลเองจะมีทรัพยากรอำนาจที่สามารถนำมาใช้เพื่อให้เกิดอำนาจ ในเรื่องขององค์ความรู้ ความชำนาญ ความเป็นวิชาชีพด้านการดูแล การรักษาพยาบาล อันเป็นที่ยอมรับจากผู้ป่วยและญาติ ซึ่งพร้อมปฏิบัติตามเมื่อเขาต้องการได้รับบริการการดูแลรักษาพยาบาล จึงสรุปได้ว่าการพยาบาลเป็นเรื่องของอำนาจอย่างหนึ่ง ดังนั้น

หากวิเคราะห์แล้วการพยาบาลจึงเป็นการเมืองในระดับหนึ่งที่แฝงอยู่ในการบริการพยาบาล ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดของ มิเชลฟูโกต์ (Michel Foucault) ที่กล่าวว่า อำนาจมีทุกหนทุกแห่ง ซึ่งเขาสนใจวิเคราะห์สอบสวนอย่างเอาเป็นเอาตายคือการผูกบังเกิดของสภาวะสมัยใหม่ในโลกตะวันตก เขาพยายามที่จะตอบคำถามว่าสังคมตะวันตกเปลี่ยนผ่านจากสังคมแบบจารีตประเพณีมาสู่สังคมสมัยใหม่รูปแบบสังคมที่เรายังไม่หลุดพ้นออกไปจนทุกวันนี้ได้อย่างไร คำอธิบายที่ยอมรับกันทั่วไปก็คือการเปลี่ยนผ่านนั้นเกิดขึ้นจากการผล่ออกจากความมั่งงายหรืออวิชามาสู่เหตุผลหรือหลักวิชา จากแนวคิดอำนาจนิยมมาสู่การปลดปล่อยหรือเสรีนิยม จากภาวะหยุดนิ่งมาสู่ความก้าวหน้า ซึ่งเขามองเห็นสิ่งซึ่งอยู่ในกระบวนการเปลี่ยนผ่านดังกล่าวคือมองเห็นปรากฏการณ์ของการแบ่งแยก และการกีดกัน เช่นการแบ่งแยกคนจิตวิปลาสออกจากคนจิตปกติ อาชญากรออกจากพลเมืองดี หรือกล่าวได้ว่าการสถาปนาบรรทัดฐานบางอย่างขึ้นมา แล้วจับแยกสิ่งที่ไม่เข้ากับบรรทัดฐานเหล่านั้น ไปกักขังควบคุมโดยอ้างว่าเป็นไปเพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้กลับคืนสู่ภาวะปกติ โดยเขาเห็นว่าสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงลักษณะของอำนาจ ซึ่งมีคุณสมบัติแทรกซึมผ่านมากขึ้น เข้าไปจัดการกับรายละเอียดจุกจิกขยับย่อยในกิจกรรมของมนุษย์มากขึ้น เช่นในโรงเรียน โรงงาน ในค่ายทหาร ในคุก ในโรงพยาบาล เป็นต้น ในสายตาเขาพุ่งเล็งไปที่วิธีการทำงานของอำนาจที่ปรากฏออกมาให้เห็นจากการเชื่อมโยงวาทกรรมเข้ากับวัตรปฏิบัติทางสังคม หรือกล่าวได้ว่า อำนาจในสังคมแบบสมัยใหม่ตามทัศนะเขานั้นมีลักษณะที่ไม่ต่างจากวาทกรรมเท่าใดนัก ด้วยอำนาจทุกชนิดเริ่มต้นด้วยการมีที่มา แต่เมื่อกระบวนการของมันดำเนินไปถึงจุดหนึ่ง อำนาจก็กลายเป็นสิ่งนิรันดรม ไม่มีใครเป็นเจ้าของมันอย่างแท้จริง หลังจากที่ไหลลงมาเป็นกระแสใหญ่ในทิศทางเดียว มันก็ไหลวนเวียนไปมาในทุกทิศทาง จนแผ่ซ่านอยู่ในทุกระดับพื้นที่ของสังคมอย่างไม่มีหัวไม่มีหางอำนาจเป็นเหมือนโครงสร้างอย่างหนึ่งที่เปิดประตูให้คนหลากหลายเข้าไปสวมบทบาทเป็นผู้กระทำและผู้ถูกกระทำวนเวียนสลับกันไปเช่นเป็นหมอ / เป็นคนไข้ เป็นครู / เป็นนักเรียน เป็นตำรวจ / เป็นผู้ร้าย เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงเปรียบเทียบการพยาบาลเป็นการเมืองในรูปแบบหนึ่งหรือเป็นบทบาททางการเมืองอย่างหนึ่งเมื่อพิจารณาการเมืองในความหมายที่เป็นเรื่องของอำนาจ และเมื่อการเมืองและการพยาบาลมีความสัมพันธ์กันการศึกษาการเมืองด้วยองค์ความรู้ของการพยาบาลจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่ง

2.2 มโนทัศน์และความหมายของการพยาบาล

2.2.1 มโนทัศน์ทางการพยาบาล แนวคิดพื้นฐานที่สำคัญของศาสตร์ทางการพยาบาล คือ การมองคนและสุขภาพแบบองค์รวม ซึ่งมีมโนทัศน์หลักที่สำคัญคือ คน สิ่งแวดล้อม สุขภาพ และการพยาบาล

คน หรือผู้ใช้บริการทางการแพทย์ ซึ่งรวมถึงปัจเจกบุคคล ครอบครัว กลุ่ม และชุมชน การพยาบาลจะมองคนในลักษณะองค์รวม คือมองทั้ง ร่างกาย จิตสังคม และจิตวิญญาณ เป็นหนึ่งเดียวไม่สามารถแยกออกจากกันได้

สิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวบุคคลทั้งภายในและภายนอกสิ่งแวดล้อมภายในร่างกายได้แก่ สารน้ำภายนอกเซลล์ สารเคมีต่างๆในร่างกาย สิ่งแวดล้อมภายนอกนั้นจะรวมถึงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และทางสังคม เช่น ที่อยู่อาศัย ครอบครัว และบุคคลที่สำคัญ ระบบสุขภาพ เศรษฐกิจ การเมือง เป็นต้น

สุขภาพ เป็นสภาวะของบุคคลและเป็นพลังหลักที่สำคัญของชีวิต ซึ่งมีความหมายตั้งแต่ปราศจากอาการของโรค สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวเพื่อรักษาคุณภาพทั้งภายในตัวบุคคลและกับธรรมชาติ ตลอดจนบรรลุถึงความสำเร็จสูงสุดในชีวิตของตนเอง

การพยาบาล เป็นศาสตร์และวิชาชีพที่มีความรับผิดชอบในการให้บริการด้านสุขภาพกับสังคม การพยาบาลจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคล ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตลอดเวลา มีความต้องการที่ไม่สามารถสนองตอบได้ ไม่สามารถดูแลตนเองได้ ไม่สามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้เนื่องจากมีปัญหาสุขภาพ การบำบัดที่อยู่ในขอบเขตของการพยาบาลคือ ช่วยสนองตอบความต้องการ เพิ่มความสามารถในการปรับตัว เพิ่มความสามารถในการดูแลตนเองเพื่อสุขภาพ และความผาสุกของบุคคล ครอบครัว และชุมชน (สมจิต หนูเจริญกุล 2544 : 66 – 67)

2.2.2 ความหมายของการพยาบาล

การพยาบาลเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในโลกตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์ เนื่องจากคนทุกคนต้องประสบกับภาวะเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้นจึงต้องมีผู้ให้การดูแลผู้ที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ซึ่งได้แก่ เด็ก คนชรา ผู้ป่วย ซึ่งมักเป็นหน้าที่ของแม่บ้าน นอกจากนี้แม่บ้านยังต้องมีหน้าที่ในการดูแลให้สมาชิกในครอบครัวได้มีความเป็นอยู่อย่างสุขสบายที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการพยาบาลได้เริ่มเกิดขึ้นในครอบครัวก่อน ครั้นต่อมาเมื่อมนุษย์อยู่รวมกันเป็นพวกเป็นหมู่ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการแบ่งหน้าที่กัน และเมื่อมีความเจริญทางวิทยาศาสตร์มากขึ้น การพยาบาลจึงต้องขยายขอบเขตของงานให้กว้างขวางยิ่งขึ้น มีการอบรมศึกษากันทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์ และศิลปะศาสตร์ต่างๆ ทำให้งานพยาบาลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าด้านวิชาการต่างๆ มากขึ้น การศึกษาวิชาการพยาบาลจึงมีความเจริญมากขึ้นด้วย งานด้านการพยาบาล ขยายขอบเขตออกไปมากขึ้น ความหมายของการพยาบาลจึงมีการปรับปรุงแตกต่างกันออกไป ตามบทบาทความรับผิดชอบของพยาบาลที่ขยายออกไป

มิสฟลอเรนส์ ในดิงเกล ได้ให้ความหมาย ของการพยาบาลไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง การช่วยเหลือผู้ป่วยทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้อยู่ในสภาวะที่จะต่อสู้การรุกรานของโรคได้ อย่างดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

องค์การอนามัยโลก ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า เป็นการใช้ศิลปะและวิทยาศาสตร์ใน การปฏิบัติต่อผู้ป่วยทั้งร่างกาย จิตใจ โดยยึดหลักการให้ความปลอดภัย การส่งเสริมสุขภาพอนามัย อันดี ต่อประชาชน และสังคมโดยมิได้คำนึงถึง เพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา ฐานะ ตลอดจนลัทธิ การเมือง ทั้งนี้ต้องได้รับการอนุญาต ให้ขึ้นทะเบียน ประกอบโรคศิลปะสาขาการพยาบาล

พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาล และการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2528 และแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติ วิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 ได้ให้ความหมายไว้ คือ หมายถึงการกระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการดูแลและช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วย การฟื้นฟูสภาพ การ ป้องกันโรค และการส่งเสริมสุขภาพ รวมทั้งการช่วยเหลือแพทย์กระทำการรักษาโรค ทั้งนี้โดย อาศัยหลักวิทยาศาสตร์และศิลปะการพยาบาล เป็นที่ทราบกันทั่วไปแล้วว่า แพทย์ทำหน้าที่ในการ รักษา (cure) พยาบาลมีหน้าที่ดูแล (care) ดังนั้นคำว่าพยาบาล ต้องเกี่ยวข้องกับการดูแล ซึ่งจะ หมายถึงความรู้สึกเป็นกังวลใจอยากรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับความปลอดภัย ความเป็นอยู่ของคนที่เรา ดูแล เป็นการให้กำลังใจ เข้าใจ ปลอดภัยและอยู่เป็นเพื่อนผู้ป่วยเมื่อต้องการจึงเห็นได้ว่าพยาบาล นั้นจะมีบทบาทคือ

การส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งเป็นการช่วยให้บุคคลทั้งที่มีสุขภาพดี และเจ็บป่วยหรือพิการมี สุขภาพดีขึ้น

การป้องกันโรค หรือการบาดเจ็บต่างๆ เป็นการช่วยเหลือให้บุคคลทั้งที่มีสุขภาพดี และ เจ็บป่วย หรือพิการ ให้พ้นจากการเกิดความพิการ หรือบาดเจ็บต่างๆ

การดูแลรักษาพยาบาล เป็นการให้การดูแลรักษาพยาบาลบุคคลที่เจ็บป่วยแล้วให้ บรรเทาความเจ็บปวด ให้ได้รับความสุขสบายและปลอดภัยมากที่สุด

การฟื้นฟูสมรรถภาพ และการดำรงไว้ซึ่งสุขภาพดี เป็นการช่วยให้ผู้ป่วยได้มี ความสามารถกลับคืนสู่สภาพเดิม หรือสภาพที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ให้ผู้ป่วยได้ใช้ ความสามารถใช้อย่างที่ยังเหลืออยู่ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

การช่วยให้ผู้ป่วยได้สิ้นใจอย่างสงบ เป็นการช่วยให้ผู้ป่วยที่อยู่ในระยะสุดท้ายของโรค ตายอย่างสงบ ไม่ทรมานทรมาน(สุปาณี วศินอมร 2531 :1-5)

จากที่กล่าวมาข้างต้นโดยเฉพาะในแง่ของความหมายของการพยาบาลนั้น ทำให้เห็นถึง บทบาทของพยาบาลอย่างชัดเจน โดยเริ่มตั้งแต่การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การดูแล รักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพ นับได้ว่าเป็นบทบาทที่ต้องเกี่ยวข้องทั้งส่วนบุคคล และ

ทั้งกลุ่มบุคคล ดังบทบาทในการส่งเสริมสุขภาพนั้นเมื่อด้านการดูแลรักษาทั้งศาสตร์การแพทย์หรือพยาบาลก็ตามที่มีผลการศึกษาที่ยืนยันได้ว่าจะเกิดผลดีต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน มักจะได้รับ การตอบสนองจากภาครัฐในการสนับสนุนกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ ดังที่ทราบกันดีว่าการ สูบบุหรี่ หรือการ ได้รับควันบุหรี่ ไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพ ในภาครัฐก็จะให้ความสำคัญ มีการ ออกเป็นกฎหมายคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่เป็นต้น หรือที่พบว่า การออกกำลังกายจะช่วยให้ ร่างกายแข็งแรง ดังนั้นหน่วยงานทางสาธารณสุข โรงพยาบาล หรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพก็จะ มีนโยบายสนับสนุน หรือรณรงค์ให้ประชาชนร่วมกันออกกำลังกาย ทั้งนี้ก็จะได้รับการสนับสนุน หรืออาจเป็นคำสั่งหรือนโยบายภาครัฐเพื่อให้เกิดการจัดการจากด้านการแพทย์หรือพยาบาลก็ตาม เช่น นโยบายการออกกำลังกายเพื่อลดพุง ที่กำหนดโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริม สุขภาพ จึงเห็นได้ว่า กิจกรรมทางการแพทย์หรือการพยาบาลที่มีผลต่อสุขภาพนั้นบางครั้งอาจเป็น ลักษณะเชิงอำนาจที่ทำให้ภาครัฐต้องนำมาปฏิบัติตาม หรือในทางตรงกันข้ามหน่วยที่เกี่ยวข้องกับ สุขภาพทั้งหลายต้องรับคำสั่งหรือนโยบายจากรัฐมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลดีต่อประชาชนเป็นต้น ดังนั้นในบทบาททางการพยาบาลจึงเกี่ยวข้องกับการเมืองด้วยเรื่องของอำนาจอันมาจากการดูแล ภาวะสุขภาพนั่นเอง

2.3 กระบวนการพยาบาล

กระบวนการพยาบาล เป็นเครื่องมือและวิธีการที่สำคัญของวิชาชีพการพยาบาลในการ รวบรวมข้อมูลของผู้รับบริการ เพื่อนำไปสู่ การวินิจฉัยการพยาบาล การวางแผนการพยาบาล การ ปฏิบัติการพยาบาล และการประเมินผลการพยาบาล ทั้งนี้จะช่วยให้การปฏิบัติการพยาบาลเป็นไป อย่างคุณภาพและบรรลุเป้าหมายในการดำรงรักษาภาวะสุขภาพของบุคคล ซึ่งกระบวนการพยาบาล นั้นจัดเป็นเครื่องมือและวิธีการสำคัญทางวิทยาศาสตร์ของวิชาชีพการพยาบาล โดยพยาบาลจะต้อง มีทักษะในการสังเกต การตัดสินใจ การสร้างสัมพันธภาพ ตลอดจนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อที่จะวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการรวบรวมทั้งข้อมูลอัตนัย และปรนัย อย่างเป็นระบบ มี ขั้นตอนที่ต่อเนื่องกัน จึงถือได้ว่ากระบวนการพยาบาลเป็นทั้งแก่น และสาระของการปฏิบัติการ พยาบาลอย่างมีรูปแบบ มีขั้นตอน เป็นระบบที่ไม่หยุดนิ่ง มีเจตนาเฉพาะ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การประเมินภาวะสุขภาพ การวินิจฉัยการพยาบาล การวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติการ พยาบาล การประเมินผลการพยาบาล

2.3.1 การประเมินภาวะสุขภาพ (Assessment) ประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้ง อัตนัยและปรนัยของบุคคล ครอบครัว หรือชุมชนอย่างเป็นระบบ และการจัดเก็บข้อมูล การบันทึก ข้อมูล ตามกรอบแนวคิดทฤษฎี ที่ใช้ประเมินภาวะสุขภาพ เพื่อบ่งชี้ภาวะสุขภาพและความต้องการ การพยาบาลของผู้รับบริการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล จะประกอบด้วยข้อมูล 2 ชนิด คือ

1. ข้อมูลอัตนัย (Subjective Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการบอกเล่าของผู้รับบริการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยความรู้ความสามารถในการสัมภาษณ์ ชักประวัติ และการฟังด้วยความตั้งใจ
2. ข้อมูลปรนัย (Objective Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การตรวจร่างกาย ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ การบันทึกต่างๆ ของทีมสุขภาพ และรายงานผู้ป่วย

โดยการรวบรวมข้อมูลจะได้จากแหล่งข้อมูลคือ

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) เป็นข้อมูลที่ได้จากผู้รับบริการโดยตรง
2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) เป็นแหล่งข้อมูลอื่นนอกเหนือจากผู้รับบริการเช่นสมาชิกในครอบครัว ญาติ ข้อมูลจากรายงานต่างๆ ผลการตรวจทางห้องทดลอง บันทึกทางการแพทย์ เป็นต้น

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสังเกต เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าเป็นข้อมูลเบื้องต้น แปลความหมายของข้อมูล วิธีการสังเกตจะทำให้ทราบถึงลักษณะทั่วไปของผู้รับบริการความสามารถในการสังเกตขึ้นอยู่กับความรู้พื้นฐานของพยาบาล
 2. การสัมภาษณ์ หมายถึงการสนทนาหรือการพูดคุยกันระหว่างบุคคล 2 คนอย่างมีจุดหมายเป็นการรู้จักบุคคล เรียนรู้เรื่องราวของบุคคลจากการสนทนา จำเป็นต้องใช้ทักษะในการติดต่อสื่อสาร ที่อาศัยคำพูด กิริยาท่าทาง ทักษะการฟัง การสร้างสัมพันธภาพและการสังเกตร่วมด้วย
 3. การตรวจร่างกาย เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมุ่งเน้นที่สภาพร่างกายของผู้รับบริการ ข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลปรนัยที่บ่งบอกถึงสภาวะทางร่างกายและจิตใจของผู้รับบริการ ข้อมูลจากการตรวจร่างกายจะเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง หน้าที่ และสิ่งตรวจพบในแต่ละอวัยวะนั้น ๆ วิธีการตรวจต้องอาศัยศิลปะในการตรวจ โดยอาศัยเทคนิค การดู การคลำ การเคาะ และการฟัง โดยทำการตรวจประเมินสภาพร่างกายผู้รับบริการตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า
 4. การศึกษาจากรายงานผู้ป่วยและรายงานการตรวจวินิจฉัยต่างๆของแพทย์ โดยเพิ่มประวัติ ผู้รับบริการจะมีข้อมูลเกี่ยวกับผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ที่จะมาช่วยในการสนับสนุนอาการแสดง หรือภาวะผิดปกติต่างๆ
 5. การสอบถามจากบุคคลากรในทีมสุขภาพ ซึ่งการได้รับความร่วมมือจากทีมสุขภาพที่ดีจะทำให้มีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้รับบริการ
- ผลที่ได้จากการประเมินภาวะสุขภาพ จะเป็นข้อมูลพื้นฐาน เพื่อนำไปใช้ในการวินิจฉัยปัญหาของผู้รับบริการต่อไป

โดยภาพรวมการรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินภาวะสุขภาพที่พยาบาลมักรวบรวม ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เช่น อาหาร การพักผ่อน การขับถ่าย การออกกำลังกาย ข้อมูลเกี่ยวกับการเจ็บป่วยและการรักษา การให้ความหมายแก่การเจ็บป่วย ข้อมูลด้านสังคม และวัฒนธรรม ความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ การเจริญเติบโตและการพัฒนาการ เป็นต้น ซึ่งวิธีการรวบรวมข้อมูลมีหลายวิธีที่ใช้ร่วมกัน จะ ได้แก่ การสังเกต การซักประวัติ การสัมภาษณ์ การตรวจร่างกาย การตรวจทางห้องปฏิบัติการ เป็นต้น เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วพยาบาลต้องตรวจสอบความตรง (Validity) ของข้อมูลกับผู้ใช้บริการพร้อมทั้งทำความเข้าใจในข้อมูลที่ยังคลุมเครือ ซึ่งการประเมินจะทำลึกซึ่งเท่าไรขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญของแต่ละคน

2.3.2 การวินิจฉัยการพยาบาล (Nursing Diagnosis) เป็นการวิเคราะห์ แปลความหมาย และระบุถึงภาวะสุขภาพ หรือปัญหาสุขภาพของผู้รับบริการ ผ่านกระบวนการพยาบาล คือการดำเนินการเกี่ยวกับ การกำหนดภาวะสุขภาพ และการเขียนการวินิจฉัยการพยาบาล การเขียนประโยค จะประกอบด้วย ปัญหา และสาเหตุหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ข้อความ เนื่องจาก เชื่อมข้อความทั้ง 2 ส่วน ดังนั้นการวินิจฉัยการพยาบาลจึงเป็นขั้นตอนที่สองของกระบวนการพยาบาลที่เป็นการวิเคราะห์ การแปลความหมาย และสรุปข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนแรกของกระบวนการพยาบาล ซึ่งการวินิจฉัยการพยาบาลเป็นการระบุถึงภาวะสุขภาพ หรือปัญหาของผู้รับบริการ ในการดำเนินการวินิจฉัยทางการพยาบาลนั้น ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1. การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูล โดยเป็นขั้นตอนการจำแนก การจัดหมวดหมู่ของกลุ่มอาการและอาการแสดงตามแบบประเมินที่สถานบริการ หรือสถาบันนั้นยึดถือปฏิบัติ ซึ่งมักเป็นการจัดแยกตามทฤษฎีที่ใช้ทางการพยาบาลต่างๆ จากนั้นจึงค้นหาข้อมูลที่เฉพาะเจาะจง แล้วนำมาวิเคราะห์ หรือสังเคราะห์ และแปลความหมายของข้อมูลเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือปกติวิสัย

ขั้นตอนที่ 2. การกำหนดภาวะสุขภาพ ซึ่งเมื่อทำการจัดหมวดหมู่และแปลความข้อมูลแล้ว ขั้นต่อมาจึงทำการกำหนดภาวะสุขภาพ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ หรือมาตรฐาน หรือปกติวิสัย แบบแผนหรือแนวโน้ม ข้อมูลที่บ่งชี้นำไปสู่การอ้างอิง สรุปด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ โดยอาศัยความรู้จากศาสตร์สาขาต่างๆ และศาสตร์ทางการพยาบาล โดยการระบุภาวะสุขภาพจำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ ภาวะสุขภาพดีหรือไม่มีปัญหาสุขภาพ และมีปัญหาสุขภาพ ซึ่งทั่วไปการกำหนดปัญหาสุขภาพแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

- ปัญหาที่อาจเกิด ได้แก่ปัญหาที่พยาบาลคิดว่าน่าจะเกิดขึ้นตามวิจรณ์ญาณ จากประสบการณ์และความรู้ทางการพยาบาล แต่ยังไม่ข้อมูลสนับสนุนเพียงพอ ยังไม่มีอาการและการแสดง ต้องการรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อตัดสินใจได้แน่นอนว่ามีปัญหาจริงหรือไม่

- ปัญหาเสี่ยงต่อการเกิด หรือมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้น ได้แก่ปัญหาที่ยังไม่ปรากฏอาการและอาการแสดงแต่มีข้อมูลสนับสนุน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องว่าจะเกิดขึ้น หากไม่ระมัดระวัง ป้องกัน หรือแก้ไข

- ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว คือปัญหาที่มีข้อมูลสนับสนุน มีอาการแสดงอย่างชัดเจน รวมทั้งผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการบ่งชี้

ขั้นตอนที่ 3. การกำหนดปัญหาหรือการเขียนการวินิจฉัยการพยาบาล เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะสุขภาพกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะสุขภาพ โดยมีฟอร์มการเขียน ที่ประกอบดังนี้ การวินิจฉัยการพยาบาล = ปัญหาสุขภาพ + เนื่องจาก + ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง หรือสาเหตุ (สุภาภรณ์ อุดมลักษณ์ 2543 : 29 – 44)

สรุปการวินิจฉัยปัญหา เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยการประมวลข้อมูล ที่เป็นการจัดหรือแยกประเภทของข้อมูล ให้เป็นระบบ แปลความหมาย โดยระบุข้อมูลที่สำคัญ เปรียบเทียบข้อมูลกับมาตรฐานหรือบรรทัดฐาน จัดกลุ่มสำคัญหรือนัยของข้อมูล และสรุปความเห็นตามหลักของเหตุผล จากนั้นต้องมีการตรวจสอบความตรง (Validity) ของการแปลข้อมูลดังกล่าวให้ตรงกับความเป็นจริง ซึ่งอาจตรวจสอบกับผู้ใช้บริการหรือครอบครัว ปรีกษาหารือกับบุคลากรอื่นหรือเปรียบเทียบกับแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น ตำรา วารสาร ซึ่งการตรวจสอบนี้จะช่วยป้องกันความผิดพลาดและทำให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม จากนั้นเป็นการกำหนดข้อวินิจฉัยทางการพยาบาล ซึ่งจะเป็นชื่อของปรากฏการณ์ (Phenomenon) เกี่ยวกับภาวะสุขภาพที่พยาบาลต้องให้การบำบัด ครอบคลุมปัญหาที่เป็นอยู่ปัจจุบัน และปัญหาที่อาจเกิดในอนาคตของบุคคล ครอบครัว หรือชุมชน เป็นต้น

ดังนั้นในขั้นตอนที่กล่าวข้างต้นหากเปรียบเทียบเป็นเรื่องการเมืองจะเป็นการประเมินสถานะของปรากฏการณ์ทางการเมืองที่หมายถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลของปรากฏการณ์ทางการเมืองทั้งที่เป็นข้อมูลอดีตได้แก่ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงและสามารถรับรู้ได้ด้วยการมองเห็น การได้ยิน หรือการร่วมในเหตุการณ์นั้นด้วยตนเอง ข้อมูลปรนัยได้แก่ เหตุการณ์ที่รับรู้ได้จากการได้ฟังสื่อกา การยืนยัน การตรวจเช็คการดำเนินของเหตุการณ์จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเช่น สื่อสารมวลชน คำบอกเล่าของประชาชนผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ตลอดจนคำวินิจฉัย คำตัดสินคดีต่างๆที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเมืองนั้น โดยข้อมูลนั้นอาจเกี่ยวข้องกับ บุคคล สังคม ชุมชนการเมือง สถาบันการเมือง ตลอดจนภาวะแวดล้อมต่างๆที่จะสามารถชี้ให้เห็นถึงการเกิดปรากฏการณ์ทางการเมืองในช่วงเวลานั้น ซึ่งต้องมีการจัดทำข้อมูลเพื่ออ้างอิงตามกรอบแนวคิดหรือทฤษฎีเพื่อที่จะสามารถบ่งชี้ถึงสาเหตุของปัญหาหรือวินิจฉัยสถานะของปรากฏการณ์ทางการเมืองในเหตุการณ์ที่ศึกษานั้นได้ ในขั้นการวินิจฉัยการพยาบาล (Nursing Diagnosis) เป็นการวิเคราะห์ แปลความหมาย และระบุถึงภาวะสุขภาพ หรือปัญหาสุขภาพของ ซึ่งหากเป็นทางการเมืองนั้นได้แก่การ

จัดกลุ่มของเหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์ทางการเมืองโดยอ้างอิงแนวคิดทฤษฎีทางการเมืองแล้วนำมาวิเคราะห์ แปลความหมาย ของข้อมูลนั้น จะเป็นการตีความหมายของปรากฏการณ์ว่ามีความสมคูลเพียงใด หรือเกิดปัญหาทางการเมืองอย่างไรโดยยึดเกณฑ์ที่ยอมรับโดยทั่วไป หรืออ้างอิงแนวคิด ทฤษฎี ผลการศึกษาที่เชื่อถือได้เป็นต้น ดังนั้นหากเขียนเป็นข้อวินิจฉัยทางการเมือง จึงสามารถระบุถึงประเด็นปัญหาหรือ สภาวะของปรากฏการณ์ทางการเมือง และปัจจัยที่เกี่ยวข้องหรือสาเหตุของปัญหาทางการเมืองได้โดยอาจจะระบุเป็นปัญหาที่อาจเกิดปัญหาเสี่ยงต่อการเกิดหรือปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว

3. แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพและความเจ็บป่วย

3.1 เมื่อกล่าวถึง สุขภาพ (Health) ตามความหมายศัพท์จะหมายถึง

- Wholeness - สภาพปกติของจิตใจและร่างกาย
- Haleness - ความแข็งแรงกระปรี้กระเปร่า
- Soundness of body – ความแข็งแรงความปกติของร่างกาย

ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของสุขภาพไว้ เช่น Perkins ให้ความหมายว่า สุขภาพแข็งแรงเป็นสภาวะที่ความสมคูลของร่างกายทั้งทางด้าน โครงสร้างและหน้าที่ซึ่งร่างกายสามารถปรับตัวให้ขจัดสิ่งที่มารบกวน หรือการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้สำเร็จ Francis ให้ความหมายว่า สุขภาพหมายถึง ภาวะที่ร่างกายทั้งทางด้าน โครงสร้างและหน้าที่มีความคงอยู่ได้อย่างปกติ และปรับตัวได้กับสภาพแวดล้อม และองค์การอนามัยโลก (WHO) ให้ความหมายดังนี้ สุขภาพ หมายถึง สภาพที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกายและจิตใจรวมทั้งการดำเนินชีวิตด้วยดีในสังคม ไม่ใช่แต่เพียงว่า ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ หรือร่างกายแข็งแรงไม่ทุพพลภาพเท่านั้น

3.2 ความเจ็บป่วย หมายถึงสภาวะที่ร่างกายขาดความสมคูล ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในได้ ทำให้เกิดความไม่ปกติสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ จะแสดงอาการที่ไม่อยู่ในภาวะปกติออกมาจนเป็นอุปสรรค ไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองได้(กองงานวิทยาลัยพยาบาล 2527 : 4 -7)

เนื่องจากพยาบาลมีระบบความเชื่อความคิด มุมมองอันอ้างอิงอยู่กับความสัมพันธ์ทางสังคมและธรรมชาติที่มนุษย์ใช้ในการอธิบายเรื่องราวต่างๆด้วย แนวคิดพื้นฐานที่สำคัญของศาสตร์ทางการแพทย์คือการมองคนและสุขภาพแบบองค์รวม ซึ่งมีมิติหลักที่สำคัญคือ คน สิ่งแวดล้อม สุขภาพ และการพยาบาล พยาบาล ในด้านที่เกี่ยวข้องกับการเมืองจะได้แก่การมองทางด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งการเมืองนั้นนับเป็นสิ่งแวดลอมอย่างหนึ่ง ที่ส่งผลถึงภาวะสุขภาพและการดูแลให้การพยาบาลด้วย ซึ่งในการพยาบาลนั้นจะเป็นการมุ่งให้เกิดภาวะสุขภาพหรือสุขภาพะอัน

ได้แก่ การปราศจากอาการของโรค สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวเพื่อรักษาคุณภาพทั้งภายในตัวบุคคลและกับธรรมชาติ ตลอดจนบรรลุถึงความสำเร็จสูงสุดในชีวิตของตนเอง เมื่อเปรียบเทียบเมืองเป็นสิ่งมีชีวิตที่เหมือนร่างกายมนุษย์ดังนั้นการเมืองที่ดีจึงต้องเป็นการเมืองที่เป็นสุขภาวะเหมือนกับมนุษย์ โดยที่การเมืองต้องสามารถปรับตัวหรือรักษาคุณภาพของระบบการเมืองและภาวะแวดล้อมให้ได้เช่นกัน ส่วนความเจ็บป่วย หมายถึงสภาวะที่ร่างกายขาดความสมดุล ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในได้ ทำให้เกิดความไม่ปกติสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ จะแสดงอาการที่ไม่อยู่ในภาวะปกติออกมาจนเป็นอุปสรรค ไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง ดังนั้นหากเปรียบเทียบการเมืองเป็นเหมือนสิ่งมีชีวิตหรือเหมือนร่างกายมนุษย์ในแง่ของการพยาบาลเมื่อระบบการเมืองขาดความสมดุล หรือไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ จนการดำเนินการทางการเมืองเกิดปัญหาอุปสรรคนั้นจึงมองได้ว่าการเมืองมีภาวะเจ็บป่วย

ดังที่ ลิจิต ธีรเวคิน (2548) กล่าวถึงการเสียดุลของระบบ โดยการคงอยู่อย่างสมดุลของระบบการเมืองหรือคุณภาพของระบบนั้น เป็นจุดสำคัญของการสืบเนื่องของระบบ จากการศึกษาตัวอย่างของสังคมในอดีตจะเห็นว่าการไม่สมดุลระหว่างโครงสร้างทางการเมืองการปกครองและโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมนั้น จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงซึ่งบางครั้งถึงกับเปลี่ยนแปลงระบบสังคมทั้งหมด ที่ได้ชัดได้แก่ สังคมญี่ปุ่นในยุคเอโดะหรือยุคโตกูงาวะ สังคมญี่ปุ่นสมัยเอโดะประสบปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจคือการเติบโตของกลุ่มพ่อค้าและการเสียดำนาจทางเศรษฐกิจของกลุ่มชาวนาไร ซึ่งมีผลจากระบบการเมือง ผลสุดท้ายจึงเกิดการเสียดุลอย่างมหันต์จนเป็นตัวแปรตัวหนึ่งนำไปสู่การล้มระบบโตกูงาวะ สำหรับประวัติศาสตร์ไทยนั้น ปลายอยุธยา ก่อนกรุงแตก ก็เกิดการเสียดุล เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ ที่ได้ค้นพบว่าปลายอยุธยาเริ่มมีการค้าขายกับจีนมากกว่าเก่า โดยเฉพาะข้าว จนเกิดการค้าภายในเพื่อรวบรวมสินค้าส่งออก ไพร่ที่มีฐานะจากการค้า ก็ใช้วิธีการจ่ายเงินแทนการเข้าเวร เพราะไพร่มีประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น จึงมีการเบียดบังไพร่มากขึ้น ในเวลาเดียวกันขุนนางและเจ้าก็ค้าขายกันเป็นล่ำเป็นสันจนระบบไพร่ซึ่งเป็นการคุมกำลังคนถูกกระทบกระเทือน โดยเฉพาะไพร่หลวง ทำให้การระดมพลเข้าสู่รบกับพม่าระดมได้ลำบาก จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เสียกรุง จากปรากฏการณ์ดังกล่าวทำให้เห็นว่าการเสียดุลระหว่างโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และกลไกทางการเมืองที่ตามไม่ทันการเปลี่ยนแปลง มีผลทำให้ระบบทั้งระบบไม่สามารถตอบสนองต่อการท้าทายได้ ในแนวคิดการเสียดุลนี้ได้มีการนำมาวิเคราะห์สภาพการเมืองไทยในยุคใหม่ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงเมื่อ 14 ตุลาคม 2516 ซึ่งมองว่าการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมตั้งแต่สมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในรูปการพัฒนาประเทศทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

ขึ้น ในขณะที่ระบบการเมืองถูกแช่เย็นไว้จึงปรับตัวไม่ทันจนนำไปสู่เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เป็นที่น่าสังเกตคือ การเมืองไทยมีการพัฒนาที่เสถียรมากตลอด ดังการปฏิรูปสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งเน้นพัฒนาการบริหารและระบบราชการ แต่ขาดการพัฒนาสถาบันทางการเมืองในแง่การมีส่วนร่วม จึงเกิดการปฏิวัติ 24 มิถุนายน 2475 การพัฒนาสมัยจอมพลสฤษดิ์ธนะรัชต์ ก็มีการเสถียรระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการเมือง ผลจึงเกิด 14 ตุลาคม 2516 แม้ปัจจุบันก็ยังคงมีการเสถียรอยู่ หากพิจารณาจากสื่อ ดังในข่าวคอลัมน์นิสต์สยามรัฐ เมื่อ 14 มีนาคม 2553 กล่าวถึงลักษณะการเจ็บป่วยทางการเมือง คือ บ้านเมืองป่วยไข้ คนไทยอดอยาก เวลาเราสุขภาพแข็งแรง จิตใจปลอดโปร่งเราก็มีความสุขกับการทำงานและสามารถทำงานได้อย่างดี มีประสิทธิภาพความคิดเห็นก็เด่น ตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถรับมือกับสภาพการแข่งขันในการทำงานได้อย่างดี แต่เมื่อไรก็ตามที่เราป่วยไม่สบาย ประสิทธิภาพการทำงานก็จะลดลง จากข้อความข้างต้นเห็นได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบบ้านเมืองว่ามีความเจ็บป่วยซึ่งหมายถึงสภาพที่คนไทยอดอยาก หากมองในแง่ความสมดุลจะเห็นได้ว่าเกิดภาวะที่ไม่สมดุลเนื่องจากเกิดความเดือดร้อนระบบการเมืองต้องมีการปรับตัวเพื่อปรับสมดุลดังนั้นในระยะนี้จึงพิจารณาได้ว่าเกิดความเจ็บป่วย ยังมีมุมมองของนักการเมือง ดร. วีรพงษ์ รามางกูร กล่าวถึง 5 อาการป่วยทางการเมือง โดยอ้างจากเค้าโครงตารางเรียนของ ดร. เกรนบรินตัน ด้วยอาการป่วยเบื้องต้นทางการเมืองของสังคมคือ 1. การเกิดความรู้สึกทางชนชั้นของสังคม 2. รัฐบาล บริหารราชการแผ่นดินไม่ได้ 3. มีผู้นำที่ไม่ทันสมัย 4. ปัญญาชนซึ่งเคยเป็นคนชั้นสูงย้ายข้างเข้ามาสนับสนุนและเห็นใจคนชั้นล่าง 5. เกิดความล้มเหลวในการใช้วาจาว่าจะใช้กำลังบังคับ หรือมีการใช้กำลังแล้วคนไม่กลัวการต่อต้าน ยังคงมีต่อไป (มติชนรายวัน 4 ม.ค. 2544) โดยหากพิจารณาจากข้างต้นเห็นได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบภาวะทางการเมืองกับความเจ็บป่วยที่มีอาการแสดง 5 ประการ ซึ่งสอดคล้องกับการพิจารณาการเมืองว่าเจ็บป่วยเนื่องจากเกิดภาวะไม่สมดุลของระบบการเมือง หรือมีอุปสรรคของระบบการเมือง การล้มเหลวในการบริหารบ้านเมือง

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาเรื่ององค์ความรู้ทางการพยาบาลกับความเจ็บป่วยทางการเมืองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อได้ทราบถึงสภาวะทางการเมืองที่ถูกพิจารณาว่าเป็นความเจ็บป่วยด้วยองค์ความรู้ทางการพยาบาล และเพื่อทราบถึงองค์ความรู้ทางการพยาบาลที่นำมาใช้ในการศึกษาความเจ็บป่วยทางการเมือง เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ที่อาศัยการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูล จากเอกสาร ตำราสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ แนวคิดทางการเมือง และแนวคิดทางการพยาบาล เพื่อที่จะสามารถสืบค้นให้ได้ซึ่งข้อมูลที่ละเอียด ลึกซึ้ง ชัดเจน ร่วมกับการวิเคราะห์จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง จนสามารถนำไปสู่การวิเคราะห์ถึงความเจ็บป่วยทางการเมืองได้ด้วยองค์ความรู้ทางการพยาบาล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ ตำราต่างๆ เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งมีเนื้อหาใช้อ้างอิงถึงกรอบแนวคิดเรื่อง การอธิบายเชิงการตีความ กรอบแนวคิดทฤษฎีทางการเมือง ซึ่งประกอบด้วย แนวคิดเชิงระบบ แนวคิดเชิงโครงสร้างและหน้าที่ กรอบแนวคิดทฤษฎีทางการพยาบาล และแนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพและความเจ็บป่วย ซึ่งจะเป็นทั้งตำราภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ที่นำมาใช้ในการอธิบายด้วยเชิงการตีความ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเน้นการศึกษาวิเคราะห์จากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องร่วมกับการวิเคราะห์จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูลที่ละเอียด ลึกซึ้ง ชัดเจน จนสามารถนำมาใช้ในการอธิบายเชิงตีความได้ตามกรอบแนวคิด ดังนั้นจึงมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพดังนี้

2.1 ข้อมูลที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในช่วงเหตุการณ์ที่ประชาชนคนไทยมีการชุมนุมเรียกร้องทางการเมืองโดยมีการแบ่งเป็นกลุ่มสีต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มเสื้อเหลือง และกลุ่มเสื้อแดง ซึ่งสื่อสารมวลชนต่างๆ ตลอดจนผู้ที่ได้รับทราบข้อมูลเหตุการณ์ มักเรียกปรากฏการณ์ในช่วงดังกล่าวว่า การจลาจลแบ่งสีโดยเริ่มตั้งแต่ รัฐบาลภายใต้การนำของ พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ได้ตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) เพื่อเข้ามาแก้รัฐธรรมนูญฉบับ 2540 จนถึง 13

เมษายน 2552 ที่สถานการณ์ดังกล่าวเกินกว่าความควบคุมจน มีการปะทะกันระหว่างผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่ และเกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินจนกระทั่งแกนนำ นปช. ยุติการชุมนุม และแกนนำถูกออกหมายจับในข้อหาพยายามฆ่านายกรัฐมนตรีนครี และก่อความวุ่นวายในบ้านเมือง

2.2 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจาก ตำรา เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเน้นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่นำมาซึ่งใช้อ้างอิงตามกรอบแนวคิดการอธิบายเชิงการตีความ กรอบแนวคิดทฤษฎีทางการเมือง ซึ่งประกอบด้วย ทฤษฎีระบบ ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ กรอบแนวคิดทฤษฎีทางการเมืองพยาบาล และแนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพและความเจ็บป่วย ซึ่งจะเป็นทั้งตำราภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่ององค์ความรู้ทางการพยาบาลกับความเจ็บป่วยทางการเมืองครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่เน้นการวิจัยเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการวิเคราะห์จากปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นจริง โดยเป็นการอธิบายเชิงการตีความ และ เปรียบเทียบด้วยเหตุ และผลในเชิงการพยาบาลในประเด็นชี้ให้เห็นสภาวะของการเจ็บป่วยของการเมืองและการประเมิน การวินิจฉัย การเปรียบเทียบเกณฑ์ ภาวะสุขภาพที่หมายถึง สภาพที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกายและจิตใจรวมทั้งการดำเนินชีวิตด้วยดีในสังคม ไม่ใช่แต่เพียงว่า ปราศจากโรคร้ายไข้เจ็บ หรือร่างกายแข็งแรงไม่ทุพพลภาพเท่านั้น ส่วนความเจ็บป่วย หมายถึงสภาวะที่ร่างกายขาดความสมดุล ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในได้ ทำให้เกิดความไม่ปกติสุขทั้งทางร่างกาย และจิตใจ จะแสดงอาการที่ไม่อยู่ในภาวะปกติออกมาจนเป็นอุปสรรค ไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองได้ จะเปรียบได้กับการเบี่ยงเบนของภาวะสุขภาพหรือมีความเจ็บป่วยเกิดขึ้น ซึ่งใช้หลักการวิเคราะห์ด้วย แนวคิดทางการพยาบาลที่ใช้กระบวนการพยาบาลเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ โดยกระบวนการพยาบาลนั้นจัดเป็นเครื่องมือและวิธีการสำคัญทางวิทยาศาสตร์ เมื่อมองการเมืองโดยเปรียบเทียบว่าเป็นสิ่งมีชีวิตเช่นเดียวกับมนุษย์ การนำองค์ความรู้ในการวิเคราะห์ของพยาบาลจึงถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์การเมืองในเชิงการเปรียบเทียบ ซึ่งจะทำให้เราสามารถวินิจฉัยปรากฏการณ์ทางการเมืองได้เช่นเดียวกับการวินิจฉัยการพยาบาล โดยจะเป็นการเปรียบเทียบความหมายทางการเมืองพยาบาลให้สอดคล้องกับความหมายในทางการเมืองตามขั้นตอนของกระบวนการพยาบาลและนำไปสู่การวินิจฉัยการพยาบาลซึ่งในทางการเมืองเปรียบเทียบได้กับการระบุปัญหาของปรากฏการณ์ทางการเมือง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่ององค์ความรู้ทางการพยาบาลกับความเจ็บป่วยทางการเมือง นั้นผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ ตำราและปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการอธิบายและวิเคราะห์อย่างละเอียดโดยได้แบ่งผลการศึกษาวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 สภาวะทางการเมืองที่ถูกพิจารณาว่าเจ็บป่วยด้วยองค์ความรู้ของพยาบาล

ตอนที่ 2 องค์ความรู้ทางการพยาบาลที่นำมาใช้ในการศึกษาความเจ็บป่วยทางการเมือง

ตอนที่ 1 สภาวะทางการเมืองที่ถูกพิจารณาว่าเจ็บป่วยด้วยองค์ความรู้ของพยาบาล

ในการศึกษาทางรัฐศาสตร์หรือในทางการเมืองนั้นเป็นที่เข้าใจตรงกันแล้วว่าในการศึกษาวิเคราะห์การศึกษาทางรัฐศาสตร์หรือการเมืองนั้น เมื่อเปรียบวิชารัฐศาสตร์กับวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพทั้งหลายแล้วรัฐศาสตร์ถูกจัดลำดับต่ำลงไป ในแง่ความเป็นวิทยาศาสตร์ซึ่งนักรัฐศาสตร์ทั้งหลายทราบกันดีเพราะเนื่องจากศาสตร์ทางสังคมนั้น โดยเฉพาะรัฐศาสตร์นั้นเกี่ยวข้องกับมนุษย์ที่มีกลไกพฤติกรรมซับซ้อนมีปัจจัยผลักดันหรือดึงดูดมากมายมีทางเลือกของพฤติกรรมมากมาย มีลักษณะเป็นจิตวิสัย เข้ามาเกี่ยวข้องอย่างมาก ทำให้เทคนิคหรือมาตรวัดต่างๆทางสังคมศาสตร์อาจช่วยให้เชื่อมั่นในการสังเกตปรากฏการณ์ทางการเมืองได้ระดับหนึ่ง แต่ที่สำคัญในการทำความเข้าใจกับการเมืองยังคงขึ้นกับการตีความของมนุษย์อยู่ดี เนื่องจากมีแนวคิดทางรัฐศาสตร์เรื่องการอธิบายเชิงการตีความที่เป็นแนวคิดสำหรับการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมด้วยการตีความที่มีที่มาจากกระแสการต่อต้านการนำเอาวิธีวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ มาใช้กับการศึกษามนุษย์และการพัฒนาแนวคิดในการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมด้วยวิธีการทำความเข้าใจ หรือการตีความที่เกิดขึ้นในสังคมตะวันตก ซึ่งนักวิชาการและนักปรัชญาในกระแสการอธิบายเชิงตีความนี้เชื่อว่าสังคมศาสตร์คือศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์ และเป็นศาสตร์ที่แตกต่างจากศาสตร์ธรรมชาติทั้งในด้าน วิธีการศึกษาและสิ่งที่ศึกษา การอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมอาจพึงพึงวิธีการทางวิทยาศาสตร์ธรรมชาติไม่ได้แต่จะต้องอาศัยการทำความเข้าใจสาเหตุด้วยวิธีการตีความเป็นหลัก (อนุสรณ์ ลิมมณี 2548 : 26-28 อ้างใน วิสนุ ปราสาททองโอสถ 2549) ดังนั้นหากนำการเมืองที่เปรียบเป็นสิ่งมีชีวิตมาศึกษาด้วยองค์ความรู้ทางพยาบาลจะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกันเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะประเด็นของความสมดุลของการดำรงรักษาการทำงานของ

ระบบที่หากไม่สามารถปรับตัวเพื่อที่จะรักษาสมดุลได้ก็จะเกิดความเจ็บป่วยหรือไม่มีความสุข ในทางการเมืองย่อมถือได้ว่าการเมืองเจ็บป่วยได้เช่นกัน ดังที่มีการกล่าวถึงการเจ็บป่วยทางการเมือง เช่น บ้านเมืองป่วยไข้ คนไทยอดอยาก เวลาเราสุขภาพแข็งแรง จิตใจปลอดโปร่งเราก็จะมีความสุขกับการทำงานและสามารถทำงานได้อย่างดี มีประสิทธิภาพความคิดเห็นก็เด่น ตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถรับมือกับสภาพการแข่งขันในการทำงานได้อย่างดี แต่เมื่อไรก็ตามที่เราป่วยไม่สบาย ประสิทธิภาพการทำงานก็จะลดลงเป็นต้นแต่จากการศึกษาค้นคว้าที่ผ่านมามีพบว่าในการศึกษาทางการเมือง โดยเฉพาะการศึกษาวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางการเมืองนั้น มีความแม่นยำ หรือความน่าเชื่อถือที่ถูกจัดลำดับต่ำลงไป โดยเฉพาะประเด็นที่อาศัยประสบการณ์ ตลอดจนความสามารถของผู้วิเคราะห์เป็นสำคัญจึงคุณลักษณะที่ไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนให้ผู้ที่ทำการศึกษาค้นคว้าต้องยึดถือร่วมกันมากนักจึงทำให้ผลของการวิเคราะห์อาจขึ้นกับมุมมองของแต่ละคน จึงทำให้มีการอธิบายได้ค่อนข้างหลากหลาย หากแต่การใช้องค์ความรู้ทางการพยาบาลช่วยในการวิเคราะห์การเมืองด้วย หลักการวิเคราะห์ของพยาบาลจะมีความชัดเจนด้วยกรอบ การรวบรวม ข้อมูล การวินิจฉัย และการแปลความหมายที่ชัดเจนจึงเหมาะสมที่จะช่วยเสริมการวิเคราะห์การเมืองให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษารวมทั้งแนวทางของการพยาบาล ซึ่งจะอธิบายด้วยเชิงการตีความ หรือการเปรียบเทียบเป็นหลักเพื่อที่จะชี้ให้เห็นถึงภาวะการเจ็บป่วยที่เกิดกับการเมือง

1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองและการพยาบาลเพราะมนุษย์นั้น โดยธรรมชาติเป็นสัตว์สังคม ที่ต้องอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นหมู่คณะ เมื่อมนุษย์มาอยู่ร่วมกัน หากมิได้กำหนดกติกาอะไรสักอย่างขึ้นมาจำกัดการอยู่ร่วมกันของมนุษย์แล้วนั้น มนุษย์ด้วยกันเองยังเชื่อว่าน่าจะก่อให้เกิดความสับสนวุ่นวายขึ้นในสังคมและการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ เนื่องจากโดยธรรมชาติของมนุษย์นั้น ป่าเถื่อน ขลาดกลัวและไม่เป็นระเบียบดังที่ โทมัสฮอบส์ (Thomas Hobbes) ได้เคยกล่าวไว้ในผลงานปรัชญาการเมืองในLeviathanว่า เมื่อมนุษย์จำเป็นต้องอาศัยอยู่ร่วมกันในสังคมภายใต้กติกาแล้ว ก็จำเป็นต้องอยู่ในตัวเองที่จะต้องกำหนดตัวผู้นำมาทำหน้าที่ควบคุมดูแลให้สังคมหรือการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ดำเนินไปได้ด้วยความเรียบร้อย อริสโตเติล(Aristotle) กล่าวว่า มนุษย์ตามธรรมชาติเป็นสัตว์การเมืองต้องอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มหรือชุมชน อันแตกต่างไปจากสัตว์โลกอื่นๆ ซึ่งใช้ชีวิตอยู่ด้วยสัญชาตญาณเป็นหลัก หากแต่มนุษย์ นอกจากจะอยู่ด้วยสัญชาตญาณแล้ว ยังมีเป้าหมายอยู่ร่วมกันอีกด้วย ดังนั้นการอยู่ร่วมกันของมนุษย์จึงมิใช่มีชีวิตอยู่ไปเพียงวันหนึ่ง ๆ เท่านั้น หากแต่เป็นการอยู่ร่วมกันเพื่อจะให้มีชีวิตที่ดีขึ้นอีกด้วย ในความหมายของการเมือง สามารถรวบรวมและประมวลค่านิยมหรือความหมายของคำว่าเมือง มานำเสนอโดยจำแนกได้เป็น 6 กลุ่ม

กลุ่มแรก การเมืองเป็นเรื่องของอำนาจ โดยเป็นการต่อสู้กันเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจและอิทธิพลในการบริหารกิจการบ้านเมือง อีกคำนิยามหนึ่งมอง การเมืองเป็นการต่อสู้ช่วงชิง การรักษาไว้และการใช้อำนาจทางการเมือง โดยที่อำนาจทางการเมืองหมายถึง อำนาจในการที่จะวางนโยบายในการบริหารประเทศหรือสังคม อำนาจที่จะแต่งตั้งบุคคลเพื่อช่วยในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และอำนาจที่จะใช้ข้าราชการ งบประมาณหรือเครื่องมืออื่น ๆ

กลุ่มที่สอง มองว่า การเมืองเป็นเรื่องของการจัดสรรทรัพยากรของรัฐหรือสิ่งที่มีคุณค่าทางสังคม ดังเช่นมุมมองของอีสตัน (David Easton) ซึ่งได้อธิบายไว้ว่า การเมือง เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ในการจัดสรรแจกแจงสิ่งที่มีคุณค่าต่าง ๆ ให้กับสังคมอย่างชอบธรรม (The authoritative allocation of values to society) นอกจากนี้ คำนิยามการเมืองในกลุ่มที่สอง ซึ่งได้รับการกล่าวถึงอย่างสูงยังได้แก่ ทศนะของลาสเวลล์ (Harold D. Lasswell) ที่กล่าวว่า การเมือง เป็นเรื่องของการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลและผู้มีอิทธิพล และการเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับว่า ใคร ทำอะไร เมื่อไร และอย่างไร

กลุ่มที่สาม มองว่า การเมืองเป็นเรื่องของความขัดแย้ง ทั้งนี้เนื่องจากทรัพยากรของชาติที่มีอยู่อย่างจำกัด ขณะที่ผู้คนซึ่งต้องการใช้ทรัพยากรนั้นมีอยู่มากและความต้องการใช้ไม่มีขีดจำกัด การเมืองจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการที่คนในสังคมไม่อาจตกลงกันได้หรือเกิดมีความขัดแย้งขึ้น

กลุ่มที่สี่ มองว่าการเมืองเป็นเรื่องของการประนีประนอมผลประโยชน์ เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้เกิดความขัดแย้งจากการดำเนินงานทางการเมืองที่ไม่มีทางออก

กลุ่มที่ห้า ถือว่าการเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับรัฐและการบริหารประเทศในกิจกรรมหลัก 3 ด้านคือ งานที่เกี่ยวกับรัฐ การบริหารประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบาย และการอำนวยความสะดวกบริหารราชการแผ่นดินซึ่งเป็นการควบคุมให้มีการดำเนินงานตามนโยบาย

กลุ่มที่หก การเมืองเป็นเรื่องของการกำหนดนโยบายของรัฐ กล่าวคือ การเมืองคือกิจกรรมใดใดที่เกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย หน่วยงานและเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการกำหนดนโยบาย โดยนัยหนึ่ง การเมืองก็คือกระบวนการกำหนดนโยบายของรัฐนั่นเอง

สำหรับการพยาบาล ในทัศนะของคนส่วนใหญ่จะมองเห็นเป็นเรื่องของสตรีในทุกยุคสมัย ดังนั้นสตรีกับการดูแลสุขภาพจึงเป็นของคู่กัน เพราะสตรีสมัยโบราณต้องอยู่กับบ้าน มีหน้าที่ดูแลบุคคลในครอบครัวตั้งแต่เกิด คือการดูแลบุตร หรือทารก จนถึงวัยผู้ใหญ่เช่นการดูแลบิดามารดา จนถึงวัยชรา ตลอดจนการดูแลญาติพี่น้องที่เจ็บป่วย จึงถือได้ว่าการพยาบาลเป็นคุณสมบัติของสตรีทีเดียว อย่างไรก็ตาม ศาสตร์ทางการแพทย์และการพยาบาลเพราะเรียกได้ว่าก่อเกิดมาพร้อมกับการมีชีวิตของมนุษย์นั้น โดยวิวัฒนาการด้านการพยาบาลแบ่งเป็นยุคสมัยตั้งแต่ สมัยดึกดำบรรพ์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ยุคประวัติศาสตร์โดยเฉพาะยุคต้นประวัติศาสตร์เริ่มเห็นมีการใช้การสุขภาพ

และการระบายน้ำ ซึ่งพบหลักฐานในอารยธรรม บาบิโลน เริ่มมีการเรียนกายวิภาคศาสตร์ การใช้
 ฝือก การพันผ้า และรู้จักวิธีเย็บแผล พบได้จากชาวอียิปต์ ทางอินเดียพบว่ามี การสร้างโรงพยาบาล
 จีนแล้วมีแพทย์เฉพาะโรคคุด มี การผ่าตัด และมีการกำหนดคุณสมบัติพยาบาลทั้งหญิงและชาย
 ทางด้านของชาวจีนพบว่ามีความก้าวหน้าทางการแพทย์มาก เริ่มมีการบันทึกของแพทย์ก่อน
 วิเคราะห์โรคด้วย การดู การฟัง การจับต้อง ที่คล้ายกับแพทย์ในปัจจุบัน ในกรีซ ฮิปโปเครติส เป็น
 ผู้เริ่มการแพทย์แผนใหม่ จึงได้รับการยกย่องเป็น บิดาแห่งการแพทย์ ซึ่งได้มีการวางแนวทางการ
 ประกอบศิลปะเกี่ยวกับการแพทย์คือ โรคภัยไข้เจ็บไม่ได้เกิดจากภูตผีปิศาจ แต่เกิดจากการละเมิด
 ธรรมชาติ มีการสอนให้สังเกตอาการผู้ป่วย มีการบันทึกประวัติ การตรวจร่างกายและการรักษา
 เน้นความสุขสบายของผู้ป่วย และสอนให้ยึดหลักจรรยาอันสูง เป็นต้น สำหรับชาวโรมัน มีการนำ
 วิทยาการต่างๆจากกรีกมาใช้ โรงพยาบาลของชาวโรมันจึงคล้ายกับของกรีก มีไว้สำหรับทาสและ
 ทหาร การพยาบาลในโรงพยาบาลมีทั้งผู้หญิงและผู้ชายสูงอายุที่ใจบุญเป็นผู้ให้การดูแล ซึ่งการ
 พยาบาลในยุคต้นประวัติศาสตร์นี้มีจุดทำให้การรักษาพยาบาลเปลี่ยนแปลงคือ มีการประดิษฐ์
 ตัวอักษร การรักษาด้วยสมุนไพร การผ่าตัด มีการสุขาภิบาล มีการรักษาทางแพทย์แผนใหม่ การ
 พยาบาลในสมัยปัจจุบัน ได้เปลี่ยนแปลงมีความก้าวหน้าในกิจการต่างๆหลายด้าน มีการค้นพบสิ่ง
 ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อมนุษยชาติอย่างมาก เช่นทฤษฎีเกี่ยวกับกายวิภาคของมนุษย์ การคิด
 เครื่องมือเกี่ยวกับการผ่าตัด การผูกเส้นเลือดเพื่อระงับการตกเลือดขณะผ่าตัด การค้นพบระบบ
 ไหลเวียนของเลือดในร่างกายมนุษย์ มีการค้นพบและประดิษฐ์เครื่องมือทำให้มีการขยายความรู้
 มากขึ้น ในช่วงการปฏิวัติอุตสาหกรรมก็มีผลในเรื่องของปัญหาสุขภาพ อย่างไรก็ตามในช่วงที่มีการ
 ปฏิรูปการปกครองของฝรั่งเศส และอเมริกา การปฏิวัติอุตสาหกรรม การปฏิรูปศาสนาคริสต์ ทำให้
 เกิดผลกระทบต่อพยาบาลโดยทำให้เกิดความขาดแคลนพยาบาล เมื่อมีการหาคนมาทดแทนก็
 ขาดความรู้ความสามารถ ทำให้เรียกว่ายุคมืดของพยาบาล จนมีความพยายามที่จะปรับปรุงระดับ
 ฐานะของพยาบาลให้เป็นที่ยอมรับของสังคม จนกระทั่ง มีสฟลอเรนส์ นอดิงเกล ผู้ซึ่งมีความ
 คิดเห็นมองการไกลได้ตระหนักถึงเวลาที่จะต้องพัฒนาการศึกษาพยาบาลแบบใหม่ขึ้น เพื่อความ
 เป็นปึกแผ่นของวิชาชีพการพยาบาล โดย มีสฟลอเรนส์ นอดิงเกล ได้เรียนวิชาการพยาบาล และได้
 เข้าให้การช่วยเหลือดูแลทหารที่บาดเจ็บจากสงคราม ในสงครามไครเมียและจากผลงานของเขาทำ
 ให้ได้รับการยกย่องว่าเป็น สุภาพสตรีกับดวงประทีป (Lady of the lamp) และในช่วงสงครามโลก
 ครั้งที่ 1 และ 2 นั้นมีพยาบาลได้เข้าช่วยเหลือดูแลทหารในกองทัพอย่างมีความกล้าหาญ มีระเบียบ
 วินัยจนเป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงาน ดังนั้นจึงสรุปการพยาบาลในยุคปัจจุบันได้ว่าเป็นจุดที่มีการ
 เปลี่ยนแปลงในเรื่องการรักษาพยาบาลเนื่องจากมีการฟื้นฟูวิชาการ มีการค้นพบสิ่งที่เป็นประโยชน์
 แก่การรักษาพยาบาล มีการปฏิรูปศาสนา การปฏิวัติอุตสาหกรรม ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพอนามัย

การพยาบาลไม่สามารถให้บริการที่ดีที่สุด มีผลกระทบต่อพยาบาลอย่างมากจนเกิดยุคมีดของพยาบาล เป็นความตกต่ำของพยาบาล จนกระทั่ง มีสฟลอเรนส์ ไนติงเกล ได้จัดระบบการเรียนการสอน และการบริการจนเป็นที่ยอมรับทั่วโลก ประกอบกับสงครามโลกครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 พยาบาลได้เข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่อย่างกล้าหาญ มีระเบียบวินัย เป็นที่กล่าวขวัญของผู้ร่วมงาน จึงเป็นจุดสำคัญทำให้กองทัพ มีความต้องการพยาบาลประจำกองทัพ บทบาทของพยาบาลเพิ่มขึ้นตามสภาพของสังคม ความเจริญทางวิทยาศาสตร์การแพทย์และการพัฒนาศาสตร์ทางการพยาบาลให้มีความเด่นชัดขึ้น (ถนอมขวัญ ทวีบุรณ 2544 : 21-35) โดยแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญของศาสตร์ทางการพยาบาลคือ การมองคนและสุขภาพแบบองค์รวม ซึ่งมีโมโนทัศน์หลักที่สำคัญคือ

- คนหรือผู้ใช้บริการทางการพยาบาล ซึ่งรวมถึงปัจเจกบุคคล ครอบครัว กลุ่ม และชุมชน การพยาบาลจะมองคนในลักษณะองค์รวม คือมองทั้ง ร่างกาย จิต สังคม และจิตวิญญาณ เป็นหนึ่งเดียวไม่สามารถแยกออกจากกันได้
- **สิ่งแวดล้อม** เป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวบุคคลทั้งภายในและภายนอกสิ่งแวดล้อม ภายในร่างกายได้แก่ สารน้ำภายนอกเซลล์ สารเคมีต่างๆ ในร่างกาย สิ่งแวดล้อมภายนอกนั้นจะรวมถึงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และทางสังคม เช่น ที่อยู่อาศัย ครอบครัว และบุคคลที่สำคัญ ระบบสุขภาพ เศรษฐกิจ การเมือง เป็นต้น
- **สุขภาพ** เป็นสภาวะของบุคคลและเป็นพลังหลักที่สำคัญของชีวิต ซึ่งมีความหมายตั้งแต่ปราศจากอาการของโรค สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวเพื่อรักษาคุณภาพทั้งภายในตัวบุคคลและกับธรรมชาติ ตลอดจนบรรลุถึงความสำเร็จสูงสุดในชีวิตของตนเอง
- **การพยาบาล** เป็นศาสตร์และวิชาชีพที่มีความรับผิดชอบในการให้บริการด้านสุขภาพ กับสังคม การพยาบาลจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคล ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตลอดเวลา มีความต้องการที่ไม่สามารถสนองตอบได้ ไม่สามารถดูแลตนเองได้ ไม่สามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้เนื่องจากมีปัญหาสุขภาพ การบำบัดที่อยู่ในขอบเขตของการพยาบาลคือ ช่วยสนองตอบความต้องการ เพิ่มความสามารถในการปรับตัว เพิ่มความสามารถในการดูแลตนเองเพื่อสุขภาพ และความผาสุกของบุคคล ครอบครัว และชุมชน (สมจิต หนูเจริญกุล 2544 : 66 – 67)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้ เมื่อมนุษย์เราเกิดมาขึ้นการพยาบาลได้ ก่อเกิดขึ้นมาด้วยพร้อมกันแล้วเพราะสตรีสมัยโบราณ มีหน้าที่ดูแลบุคคลในครอบครัวตั้งแต่เกิด คือ

การดูแลบุตร หรือทารก จนถึงวัยผู้ใหญ่เช่นการดูแลบิดามารดา จนถึงวัยชรา ตลอดจนการดูแลญาติพี่น้องที่เจ็บป่วย จึงถือได้ว่าการพยาบาลเป็นคุณสมบัติของสตรีที่เดียว ดังนั้นการพยาบาลจึงเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่เริ่มตั้งแต่สังคมครอบครัวจึงเป็นการชี้ให้เห็นชัดเจนว่าการพยาบาลนั้นได้เกิดมาพร้อมกับมนุษย์เรานั้นเอง และจากคำกล่าวของอริสโตเติล(Aristotle) ว่า มนุษย์ตามธรรมชาติเป็นสัตว์การเมืองต้องอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มหรือชุมชน มนุษย์เราจึงเกี่ยวข้องกับการเมืองเสมอ โดยขึ้นกับระดับที่เกี่ยวข้องสำหรับบุคคลากรที่ท่าบเทาพยาบาลนั้นย่อมเกี่ยวข้องกับการเมืองเช่นกันแม้ในการพยาบาลเองหากพิจารณาด้วยความหมายของการเมืองที่ มองการเมืองเป็นเรื่องของอำนาจ โดยที่ไม่ว่าสภาวการณ์หรือสถาบันใดหากมีการต่อสู้แข่งขันเพื่อแสวงหาอำนาจที่เหนือกันแล้วก็เป็นการเมืองทั้งสิ้น (นงเยาว์ พิระदानนธ์ 2541 : 7) การพยาบาลเองมี การควบคุม การดูแล เพื่อให้ผู้รับบริการเชื่อฟัง ทำตามเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการพยาบาลดังนั้นย่อมต้องมีการใช้อำนาจเข้ามาเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงได้แก่การกำหนดกรอบเรื่องของสถานที่ระเบียบ กฎเกณฑ์ต่างๆเพื่อให้ผู้รับบริการต้องปฏิบัติตาม ในทางอ้อมได้แก่การที่เป็นผู้มีความรู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทำให้ผู้รับบริการต้องเชื่อฟังด้วยความศรัทธา หรือจากการยอมรับในสังคมซึ่งทั้งหมดนี้เรียกได้ว่าเป็นทรัพยากรอำนาจด้านการพยาบาล ดังนั้นหากวิเคราะห์แล้วการพยาบาลจึงเป็นการเมืองในระดับหนึ่งที่แฝงอยู่ในการบริการพยาบาล ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดของ มิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) ที่กล่าวว่า อำนาจมีทุกหนทุกแห่ง ซึ่งเขาสนใจวิเคราะห์สอบสวนอย่างเอาเป็นเอาตายคือการผุดบังเกิดของสภาวะสมัยใหม่ในโลกตะวันตก เขาพยายามที่จะตอบคำถามว่า สังคมตะวันตกเปลี่ยนผ่านจากสังคมแบบจารีตประเพณีมาสู่สังคมสมัยใหม่รูปแบบสังคมที่เรายังไม่หลุดพ้นออกไปจนทุกวันนี้อย่างไร คำอธิบายที่ยอมรับกันทั่วไปก็คือการเปลี่ยนผ่านนั้นเกิดขึ้นจากการผละออกจากความมั่งงายหรือวิชามาสู่เหตุผลหรือหลักวิชา จากแนวคิดอำนาจนิยมมาสู่การปลดปล่อยหรือเสรีนิยม จากภาวะหยุดนิ่งมาสู่ความก้าวหน้า ซึ่งเขามองเห็นสิ่งซึ่งอยู่ในกระบวนการเปลี่ยนผ่านดังกล่าวคือมองเห็นปรากฏการณ์ของการแบ่งแยก และการกีดกัน เช่นการแบ่งแยกคนจิตวิปลาสออกจากคนจิตปกติ อาชญากรออกจากพลเมืองดี หรือกล่าวได้ว่ามีการสถาปนาบรรทัดฐานบางอย่างขึ้นมา แล้วจับแยกสิ่งที่ไม่เข้ากับบรรทัดฐานเหล่านั้นไปกักขังควบคุมโดยอ้างว่าเป็นไปเพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้กลับคืนสู่ภาวะปกติ โดยเขาเห็นว่าสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงลักษณะของอำนาจ ซึ่งมีคุณสมบัติแทรกซึมผ่านมากขึ้น เข้าไปจัดการกับรายละเอียดจุกจิกยับยั้งในกิจกรรมของมนุษย์มากขึ้น เช่นใน โรงเรียน โรงงาน ในค่ายทหาร ในคุก ในโรงพยาบาล เป็นต้น ในสายตาเขาพุ่งเล็งไปที่วิถีการทำงานของอำนาจที่ปรากฏออกมาให้เห็นจากการเชื่อมโยงวาทกรรมเข้ากับวัตรปฏิบัติทางสังคม หรือกล่าวได้ว่า อำนาจในสังคมแบบสมัยใหม่ตามทัศนะเขานั้นมีลักษณะที่ไม่ต่างจากวาทกรรมเท่าใดนัก ด้วยอำนาจทุกชนิดเริ่มต้นด้วย

การมีที่มา แต่เมื่อกระบวนการของมันดำเนิน ไปถึงจุดหนึ่ง อำนาจก็กลายเป็นสิ่งนิรันดรม ไม่มีใครเป็นเจ้าของมันอย่างแท้จริง หลังจากที่ไหลลงมาเป็นกระแสใหญ่ในทิศทางเดียว มันก็ไหลวนเวียนไปมาในทุกทิศทาง จนแผ่ซ่านอยู่ในทุกระดับพื้นที่ของสังคมอย่างไม่มีหัวไม่มีหางอำนาจเป็นเหมือนโครงสร้างอย่างหนึ่งที่เปิดประตูให้คนหลากหลายเข้าไปสวมบทบาทเป็นผู้กระทำและผู้ถูกกระทำวนเวียนสลับกันไปเช่นเป็นหมอ / เป็นคนไข้ เป็นครู / เป็นนักเรียน เป็นตำรวจ / เป็นผู้ร้าย เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงเปรียบเทียบการพยาบาลเป็นการเมืองได้ในความหมายเชิงอำนาจ หรืออาจกล่าวได้ว่าการพยาบาลนั้นก็เป็นบทบาททางการเมืองอย่างหนึ่ง หรือระดับหนึ่งเมื่อพิจารณาการเมืองในความหมายที่เป็นเรื่องของอำนาจนั่นเอง

ในแง่ความหมายของการพยาบาลนั้น ทำให้เห็นถึงบทบาทของพยาบาลอย่างชัดเจน ที่เริ่มตั้งแต่การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การดูแลรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพ นับได้ว่าเป็นบทบาทที่ต้องเกี่ยวข้องกับส่วนบุคคล และทั้งกลุ่มบุคคล ดังบทบาทในการส่งเสริมสุขภาพนั้นเมื่อด้านการดูแลรักษาทั้งศาสตร์การแพทย์หรือพยาบาลก็ตามที่มีผลการศึกษาที่ยืนยันได้ว่าจะเกิดผลดีต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน มักจะได้รับการตอบสนองจากภาครัฐในการสนับสนุนกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ ดังที่ทราบกันดีว่าการสูบบุหรี่ หรือการได้รับควันบุหรี่ไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพ ในภาครัฐก็จะให้ความสำคัญ มีการออกเป็นกฎหมายคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ เป็นต้น หรือที่พบว่า การออกกำลังกายจะช่วยให้ร่างกายแข็งแรง ดังนั้นหน่วยงานทางสาธารณสุข โรงพยาบาล หรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพก็จะมึนโยบายสนับสนุน หรือรณรงค์ให้ประชาชนร่วมกันออกกำลังกาย ทั้งนี้ก็จะได้รับการสนับสนุน หรืออาจเป็นคำสั่งหรือนโยบายภาครัฐเพื่อให้เกิดการจัดการจากด้านการแพทย์หรือพยาบาลก็ตามเช่น นโยบายการออกกำลังกายเพื่อลดพุง ที่กำหนดโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ หรือกรณีการกำหนดให้วันเข้าพรรษาเป็น วันงดดื่มสุราแห่งชาติ ทั้งนี้เพราะมีการศึกษาที่พบว่า การดื่มสุรานั้นก่อให้เกิดโรคได้ เช่น โรคตับแข็ง ตับอักเสบ ระบบประสาท หรืออันตรายจากอุบัติเหตุ ทางรัฐบาลจึงมีมติ คณะรัฐมนตรีเมื่อ ปี 2551 กำหนดวันเข้าพรรษาของทุกปีเป็นวันงดดื่มสุราแห่งชาติ เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนปฏิบัติตาม โดยมีหน่วยงานภาครัฐสนับสนุน ซึ่งการงดดื่มสุราจะส่งผลดีต่อสุขภาพประชาชนนั่นเอง จึงเห็นได้ว่า กิจกรรมทางการแพทย์หรือการพยาบาลที่มีผลต่อสุขภาพนั้น บางครั้งอาจเป็นลักษณะเชิงอำนาจที่กำหนดให้ภาครัฐต้องนำมาปฏิบัติตาม ดังเห็นชัดเจนจากข้อเรียกร้องของพยาบาล ลูกจ้างชั่วคราวของกระทรวงสาธารณสุขเรียกร้องให้ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการ หากไม่มีการบรรจุจะร่วมกันลาออกซึ่งจะมีผลต่อการดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วย ทำให้กระทรวงสาธารณสุขต้องเร่งหาแนวทางแก้ไขและเริ่มมีผลตั้งแต่ 1 มกราคม 2556 นั้นเป็นการแสดงถึงการใช้อำนาจที่พยาบาลมีจากการที่เป็นบุคลากรที่ดูแลด้านสุขภาพ ซึ่งภาครัฐมองว่าหาก

ขาดบุคลากรกลุ่มนี้จะส่งผลต่อการดูแลภาวะสุขภาพของประชาชนรัฐจึงต้องยอมรับและหาแนวทางแก้ไขเป็นต้น (เมดิคอลไทม์ 2555 : 26) หรือในทางตรงกันข้ามหน่วยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพทั้งหลายต้องรับคำสั่งหรือนโยบายจากรัฐมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลดีต่อประชาชน เช่นรัฐได้ออกพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2535 ซึ่งจะกำหนดให้พื้นที่สาธารณะเป็นเขตปลอดจากการสูบบุหรี่ ดังนั้น โรงพยาบาลทุกแห่งจึงถูกกำหนดเป็นสถานที่ปลอดบุหรี่ เป็นต้น จึงเห็นได้ว่าในบทบาททางการพยาบาลนั้นเกี่ยวข้องกับการเมืองด้วยเรื่องของอำนาจอันเป็นอำนาจที่มาจาก การดูแลภาวะสุขภาพนั่นเอง

1.2 ความเจ็บป่วยทางการเมือง หากพิจารณาการเมืองด้วยแนวคิด เดวิด อีสตัน ซึ่งมองการเมืองแบบชีววิทยา โดยการเปรียบเทียบระบบการเมืองเป็นร่างกายมนุษย์ มีส่วนนำเข้า (input) คือสิ่งที่เข้าไปสู่ร่างกาย และมีส่วนนำออก (output) คือสิ่งที่ผลิตออกมาและตราบไคที่ร่างกายยังรักษาไว้ซึ่งดุลยภาพ ร่างกายก็จะคงอยู่ แต่ถ้าถูกรบกวนจากสิ่งแปลกปลอม เช่น โรคภัยไข้เจ็บ ร่างกายก็จะเสียดุลยภาพ เจ็บป่วย แต่ร่างกายก็มีแนวโน้มที่จะกลับไปสู่ดุลยภาพได้ คือเกิดแรงต้านต่อสัจจนหายป่วย ถ้าหากไม่สามารถกลับไปสู่ดุลยภาพได้ระบบร่างกายก็จะถึงแก่ความตายฉนั้นใดก็ดี ระบบการเมืองก็มีลักษณะคล้ายกัน กล่าวคือจะถูกรบกวนจากสิ่งต่างๆทั้งภายในและภายนอกแต่ก็พยายามรักษาไว้ซึ่งดุลยภาพ เมื่อเป็นเช่นนั้น ระบบการเมืองจะอยู่ในลักษณะพลวัตร (dynamic) ตลอดเวลา คือ จะมีการเคลื่อนไหวเพื่อมุ่งสู่ดุลยภาพ เมื่อสู่ดุลยภาพแล้วก็อาจถูกรบกวน จนระบบต้องปรับตัวอีกเป็นอยู่อย่างนี้ตลอดไปจนกว่าระบบจะสลายและเปลี่ยนเป็นระบบอื่นเราเรียกลักษณะนี้ว่า ภาวะสมดุล สำหรับศาสตร์ทางการแพทย์นั้นจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับทางชีววิทยาเช่นกัน เพราะต้องปฏิบัติกับสิ่งมีชีวิตอันได้แก่นุชนุษย์เรา ดังนั้นในการพิจารณาการเมืองดังร่างกายมนุษย์ที่ประกอบด้วยระบบนั้นจึงเป็นแนวทางเดียวกันกับทางศาสตร์การพยาบาลที่ได้นำมาใช้ โดยเฉพาะในเรื่องสภาวะสมดุล ซึ่งในทางการแพทย์จะมองถึงภาวะ สุขภาพและความเจ็บป่วยที่จะเป็นผลที่เกิดจากความสมดุลของร่างกาย คือ สุขภาพ หมายถึง สภาพที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกายและจิตใจรวมทั้งการดำเนินชีวิตด้วยดีในสังคม ไม่ใช่แต่เพียงว่า ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ หรือร่างกายแข็งแรงไม่ทุพพลภาพเท่านั้น ส่วนความเจ็บป่วย หมายถึงสภาวะที่ร่างกายขาดความสมดุลไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในได้ ทำให้เกิดความไม่ปกติสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ จะแสดงอาการที่ไม่อยู่ในภาวะปกติออกมาจนเป็นอุปสรรค ไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง ดังนั้นหากเปรียบเทียบการเมืองเป็นเหมือนสิ่งมีชีวิต หรือเหมือนร่างกายมนุษย์ในแง่ของการพยาบาลเมื่อระบบการเมืองขาดความสมดุล หรือไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ จนการดำเนินการทางการเมืองเกิดปัญหาอุปสรรคนั้นจึงมองได้ว่าการเมืองมี

ภาวะเจ็บป่วย ดังที่ ลิซิด ซีรเวคิน (2548) กล่าวถึงการเสียดุลของระบบ โดยการคงอยู่อย่างสมดุลของระบบการเมืองหรือดุลยภาพของระบบนั้น เป็นจุดสำคัญของการสืบเนื่องของระบบ จากการศึกษาตัวอย่างของสังคมในอดีตจะเห็นว่าการไม่สมดุลระหว่างโครงสร้างทางการเมืองการปกครองและโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมนั้น จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงซึ่งบางครั้งถึงกับเปลี่ยนแปลงระบบสังคมทั้งหมด ที่เห็นได้ชัดได้แก่ สังคมญี่ปุ่นในยุคเอโดะหรือยุคโตกูงาวะ สังคมญี่ปุ่นสมัยเอโดะประสบปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจคือการเติบโตของกลุ่มพ่อค้าและการเสียดำนาจทางเศรษฐกิจของกลุ่มชาวนา ซึ่งมีผลจากระบบการเมือง ผลสุดท้ายจึงเกิดการเสียดุลอย่างมหันต์จนเป็นตัวแปรตัวหนึ่งนำไปสู่การล้มระบบโตกูงาวะ สำหรับประวัติศาสตร์ไทยนั้น ปลายอยุธยา ก่อนกรุงแตก ก็เกิดการเสียดุล เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ ที่ได้ค้นพบว่าปลายอยุธยาเริ่มมีการค้าขายกับจีนมากกว่าเก่า โดยเฉพาะข้าว จนเกิดการค้าภายในเพื่อรวบรวมสินค้าส่งออก ไพร่ที่มีฐานะจากการค้า ก็ใช้วิธีการจ่ายเงินแทนการเข้าเวร เพราะไพร่มีประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น จึงมีการเบียดบังไพร่มากขึ้น ในเวลาเดียวกันขุนนางและเจ้าก็ค้าขายกันเป็นล่ำเป็นสันจนระบบไพร่ซึ่งเป็นการคุมกำลังคนถูกระทอนโดยเฉพาะไพร่หลวง ทำให้การระดมพลเข้าสู่รบกับพม่าระดมได้ลำบาก จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เสียกรุง จากปรากฏการณ์ดังกล่าวทำให้เห็นว่าการเสียดุลระหว่างโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และกลไกทางการเมืองที่ตามไม่ทันการเปลี่ยนแปลง มีผลทำให้ระบบทั้งระบบไม่สามารถตอบสนองต่อการท้าทายได้ ในแนวคิดการเสียดุลนี้ ได้มีการนำมาวิเคราะห์สภาพการเมืองไทยในยุคใหม่ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงเมื่อ 14 ตุลาคม 2516 ซึ่งมองว่าการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมตั้งแต่สมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในรูปการพัฒนาประเทศทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมขึ้น ในขณะที่ระบบการเมืองถูกแช่เย็นไว้จึงปรับตัวไม่ทันจนนำไปสู่เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เป็นที่น่าสังเกตคือ การเมืองไทยมีการพัฒนาที่เสียดุลมาตลอด ดังการปฏิรูปสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งเน้นพัฒนาการบริหารและระบบราชการ แต่ขาดการพัฒนาสถาบันทางการเมืองในแง่การมีส่วนร่วม จึงเกิดการปฏิวัติ 24 มิถุนายน 2475 การพัฒนาสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ก็มีการเสียดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ผลจึงเกิด 14 ตุลาคม 2516 แม้ปัจจุบันก็ยังคงมีการเสียดุลอยู่

ซึ่งหากพิจารณาในทางการแพทย์ที่วิเคราะห์จากบทความของ ศาสตราจารย์นายแพทย์ ประเวศ วะสี ที่กล่าวถึงว่า การเมืองอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านมีผู้เข้าใจผิดว่า อาการของช่วงเปลี่ยนผ่านเป็นสมมติฐานของโรคเหมือนกับที่เราใช้ยาฆ่าพยาธิ แล้วพยาธิมันคืนเพราะฤทธิ์ยาไม่ได้แปลว่าโรคกำเริบ (ประเวศ วะสี 2544 : 5) เป็นการเปรียบเทียบการเมืองที่พิจารณาการเมืองในแง่ของความเจ็บป่วยเช่นกัน

หากพิจารณาจากสื่อ ดังในข่าวคอลัมน์นิสต์สยามรัฐ เมื่อ 14 มีนาคม 2553 กล่าวถึง ลักษณะการเจ็บป่วยทางการเมือง คือ บ้านเมืองป่วยไข้ คนไทยอดอยาก เวลาเราสุขภาพแข็งแรง จิตใจปลอดโปร่งเราก็มักจะมีความสุขกับการทำงานและสามารถทำงานได้อย่างดี มีประสิทธิภาพความคิดเห็นก็เด่น ตอบสนองต่อสิ่งแวดลอมได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถรับมือกับสภาพการแข่งขันในการทำงานได้อย่างดี แต่เมื่อไรก็ตามที่เราป่วยไม่สบาย ประสิทธิภาพการทำงานก็จะลดลง จากข้อความข้างต้นเห็นได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบบ้านเมืองว่ามีความเจ็บป่วย ซึ่งหมายถึงสภาพที่คนไทยอดอยาก หากมองในแง่ความสมดุลจะเห็นได้ว่าเกิดภาวะที่ไม่สมดุล เนื่องจากเกิดความเดือดร้อนระบบการเมืองต้องมีการปรับตัวเพื่อปรับสมดุลดังนั้นในระยะนี้จึงพิจารณาได้ว่าเกิดความเจ็บป่วย

หากพิจารณาจากมุมมองของนักการเมือง ดร. วีรพงษ์ รามางกูร กล่าวถึง 5 อาการป่วยทางการเมือง โดยอ้างจากเค้าโครงตารางเรียนของ ดร. เกรน บรินตัน ด้วยอาการป่วยเบื้องต้นทางการเมืองของสังคมคือ 1. การเกิดความรู้สึกทางชนชั้นของสังคม 2. รัฐบาล บริหารราชการแผ่นดินไม่ได้ 3. มีผู้นำที่ไม่ทันสถานการณ์ 4. ปัญญาชนซึ่งเคยเป็นคนชั้นสูงย้ายข้างเข้ามาสนับสนุนและเห็นใจคนชั้นล่าง 5. เกิดความล้มเหลวในการใช้วาจาว่าจะใช้กำลังบังคับ หรือมีการใช้กำลังแล้วคนไม่กลัวการต่อต้านยังคงมีต่อไป (มดิชนรายวัน 4 ม.ค. 2544) โดยหากพิจารณาจากข้างต้นเห็นได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบภาวะทางการเมืองกับความเจ็บป่วยที่มีอาการแสดง 5 ประการ ซึ่งสอดคล้องกับการพิจารณาการเมืองว่าเจ็บป่วยเนื่องจากเกิดภาวะไม่สมดุลของระบบการเมือง

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นได้ว่าการเปรียบเทียบการเมืองว่ามีความป่วยไข้ หรือการเมืองเจ็บป่วยนั้นพิจารณาจาก การเกิดปัญหา หรืออุปสรรคของระบบการเมือง เช่นความอดอยากของประชาชน การล้มเหลวในการบริหาร ซึ่งเหล่านี้แสดงถึงความไม่สมดุลของระบบการเมืองนั่นเองหากมองในทางการพยาบาลจึงเปรียบได้กับสุขภาพไม่ดีหรือเจ็บป่วยนั่นเอง โดยที่แนวคิดทางการเมืองที่สำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์การเมืองในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ แนวทางระบบแนวทางโครงสร้างและหน้าที่ ดังนั้นจึงนำมาใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาแนวคิดเหล่านั้นด้วยองค์ความรู้ของพยาบาล โดยเปรียบเทียบกับภาวะสุขภาพและความเจ็บป่วยในความหมายทางการแพทย์ คือ สุขภาพ หมายถึง สภาพที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกายและจิตใจรวมทั้งการดำเนินชีวิตด้วยดีในสังคม ไม่ใช่แต่เพียงว่า ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ หรือร่างกายแข็งแรงไม่ทุพพลภาพเท่านั้น ส่วนความเจ็บป่วย หมายถึงสภาพที่ร่างกายขาดความสมดุล ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในได้ ทำให้เกิดความไม่ปกติสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ จะแสดงอาการที่ไม่อยู่ในภาวะปกติออกมาจนเป็นอุปสรรค ไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองดังนั้นความ

เจ็บป่วยทางการเมืองจึงหมายถึง ภาวะที่ระบบการเมืองขาดความสมดุล หรือไม่สามรถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ จนการดำเนินการทางการเมืองเกิดปัญหาอุปสรรค

1.3 ความเจ็บป่วยทางการเมืองเมื่อพิจารณาในแนวทางระบบด้วยแนวคิด เดวิด อีสตัน ซึ่งมองการเมืองแบบชีววิทยา โดยการเปรียบเทียบระบบการเมืองเป็นร่างกายมนุษย์ มีส่วนนำเข้า (input) คือสิ่งที่เข้าไปสู่ร่างกาย และมีส่วนนำออก (output) คือสิ่งที่ผลิตออกมาตราบที่ร่างกายยังรักษาไว้ซึ่งดุลยภาพ ร่างกายก็จะคงอยู่ แต่ถ้าถูกรบกวนจากสิ่งแปลกปลอม เช่น โรคภัยไข้เจ็บ ร่างกายก็จะเสียดุลยภาพ เจ็บป่วย แต่ร่างกายก็มีแนวโน้มที่จะกลับไปสู่ดุลยภาพได้ คือเกิดแรงต้านต่อผู้จรรยาป่วย ถ้าหากไม่สามารถกลับไปสู่ดุลยภาพได้ระบบร่างกายก็จะถึงแก่ความตายฉันใดก็ตีระบบการเมืองก็มีลักษณะคล้ายกัน กล่าวคือจะถูกรบกวนจากสิ่งต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกแต่ก็พยายามรักษาไว้ซึ่งดุลยภาพ เมื่อเป็นเช่นนั้น ระบบการเมืองจะอยู่ในลักษณะพลวัต (dynamic) ตลอดเวลา คือ จะมีการเคลื่อนไหวเพื่อมุ่งสู่ดุลยภาพ เมื่อสู่ดุลยภาพแล้วก็อาจถูกรบกวน จนระบบต้องปรับตัวอีกเป็นอยู่อย่างนี้ตลอดไปจนกว่าระบบจะสลายและเปลี่ยนเป็นระบบอื่นเราเรียกลักษณะนี้ว่า ภาวะสมดุลซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับภาวะสุขภาพและความเจ็บป่วยในความหมายทางการแพทย์ที่ สุขภาพ หมายถึง สภาพที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกายและจิตใจรวมทั้งการดำเนินชีวิตด้วยดีในสังคม ไม่ใช่แต่เพียงว่า ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ หรือร่างกายแข็งแรงไม่ทุพพลภาพเท่านั้น ส่วนความเจ็บป่วย หมายถึงสภาวะที่ร่างกายขาดความสมดุล ไม่สามรถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในได้ ทำให้เกิดความไม่ปกติสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ จะแสดงอาการที่ไม่อยู่ในภาวะปกติออกมาจนเป็นอุปสรรค ไม่สามรถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง จึงสามารถพิจารณาการเมืองได้ว่าเมื่อใดก็ตามที่เกิดความไม่สมดุลของระบบการเมืองนั้นหมายถึงเกิดความเจ็บป่วยของการเมือง

โดยหากนำปรากฏการณ์ทางการเมืองในช่วงเวลาจลแบ่งสี่ (ธรรมนิติย์ ชำนาญ 2553 : 265 – 272) เริ่มตั้งแต่ รัฐบาลภายใต้การนำ ของ พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ได้ตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) เพื่อเข้ามาแก้รัฐธรรมนูญฉบับ 2540 ที่หลายคนเห็นว่าเอื้อประโยชน์ให้กับคนบางกลุ่ม และสร้างฐานอำนาจให้กับพรรคการเมืองบางพรรคมากเกินไปกลายเป็นที่มาของรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 เมื่อมีการเลือกตั้งปลายปี 2550 นายสมัคร สุนทรเวช ในนามพรรคพลังประชาชน ได้รับชัยชนะในการจัดตั้งรัฐบาลเข้าบริหารประเทศ มีแนวคิดในเชิงร่วมกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือกลุ่มคนเสื้อแดง ได้เสนอขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 ซึ่งเป็นที่มาของการชุมนุมของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) หรือกลุ่มเสื้อเหลือง ที่ไม่ยอมให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 ที่มองว่าเพื่อช่วยให้กลุ่มการเมืองเก่ากลับมา

อีก และเมื่อ 23 ตุลาคม 2551 พ.ศ.ท. ทักษิณ ชินวัตร ได้ถูกศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาคดีทุจริตการจัดซื้อที่ดินย่านรัชดา ให้จำคุก 2 ปี ทำให้ต้องเดินทางหนีออกนอกประเทศ ต่อมา นายสมักร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีถูกศาลพิพากษาให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากมีความผิดตาม มาตรา 267 และมาตรา 182 จึงทำให้ พรรคพลังประชาชนส่ง นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ มาเป็นนายกรัฐมนตรีแทน มีการต่อต้านจากกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้มีการจัดชุมนุมใหญ่ตั้งแต่ 25 พฤษภาคม 2551 โดยมีการชุมนุมปิดถนนราชดำเนินนอก และยึดสถานที่สำคัญต่างๆเช่นทำเนียบรัฐบาล สนามบินดอนเมือง สนามบินสุวรรณภูมิ การชุมนุมต่อเนื่องยาวนานถึง 193 วัน ซึ่งยุติลงเมื่อ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยยุบพรรคพลังประชาชนและพรรคร่วมรัฐบาลที่ทุจริตการเลือกตั้งรวม 3 พรรคการเมืองมีผลทำให้ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ต้องพ้นสภาพการเป็นนายกรัฐมนตรี จึงทำให้การชุมนุมยุติลง และจากการที่ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ต้องพ้นสภาพการเป็นนายกรัฐมนตรี ทำให้ต้องมีการจัดตั้งรัฐบาลใหม่ โดย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเสียงสนับสนุนจากสมาชิกสภาเป็นเสียงข้างมาก สามารถเป็นนายกรัฐมนตรีและจัดตั้งรัฐบาลได้ ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ จึงมีการชุมนุมปิดล้อมรัฐสภาเพื่อไม่ให้รัฐบาลสามารถแถลงนโยบายในวันที่ 30 ธันวาคม 2551 แต่ในที่สุดรัฐบาลก็สามารถแถลงนโยบายได้โดยการย้ายที่แถลง โดยการชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ ยังคงเกิดขึ้นและยุติเป็นช่วงๆจนปลายเดือนมีนาคม 2552 ได้มีการชุมนุมใหญ่และยึดเยื้องขึ้นชื่อเรียกร้องหลักคือให้ องคมนตรีลาออก รวมถึงเรียกร้องให้รัฐบาลยุบสภาเพื่อยุติวิกฤตทางการเมือง การชุมนุมรุนแรงขึ้นจนทำให้รัฐบาลต้องประกาศใช้ พ.ร.ก. ฉุกเฉิน ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล โดยเหตุการณ์สำคัญในช่วงนี้ได้แก่ การชุมนุมจนทำให้รัฐประกาศยกเลิกการประชุมอาเซียน การที่กลุ่มคนเสื้อแดง ได้นำคนเข้าไปในกระทรวงมหาดไทย และทำลายรถเบนซ์ ที่คาดว่าเป็นรถยนต์ของ นายกรัฐมนตรี ได้ทำร้ายนายนิพนธ์ พร้อมพันธ์ เลขาธิการนายกรัฐมนตรีบาดเจ็บ การชุมนุมจนถึง 13 เมษายน 2552 สถานการณ์เกินกว่าความควบคุม มีกลุ่มผู้ชุมนุมบางส่วนปิดล้อมสามเหลี่ยมดินแดง มีการใช้รถแก๊สเตรียมทำเป็น คาร์บอนบอมป์ มีการเผาธงชาติ ทำลายธนาคารกรุงเทพ และมีการปะทะกันระหว่างผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่ มีการปิดถนนเพชรบุรี เสาชิงแส และ โยนถังแก๊สทำให้เกิดเสียงระเบิด มีการขว้างปาทำลายมัสยิด ปิดบริเวณชุมชนนางเลิ้ง และได้รับการต่อต้านจากชาวบ้านที่ขับไล่ผู้ชุมนุม จนปะทะกันมีผู้บาดเจ็บ และมีเสียชีวิต 2 ราย แกนนำ นปช. จึงยุติการชุมนุม และแกนนำถูกออกหมายจับในข้อหาพยายามฆ่านายกรัฐมนตรี และก่อความวุ่นวายในบ้านเมืองจากปรากฏการณ์ดังกล่าวสามารถแยกวิเคราะห์ด้านปัจจัยนำเข้าได้ดังนี้

- ด้านข้อเรียกร้อง

1. จากการเข้ามามีรัฐบาลภายใต้การนำ ของ พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ได้ตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) เพื่อเข้ามาแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับ 2540 จึงเกิดข้อเรียกร้องจากแกนนำของ นปช. ต่อรัฐบาล พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์

2. เมื่อมีการเลือกตั้ง นายสมัคร สุนทรเวช ในนามพรรคพลังประชาชนได้รับชัยชนะในการจัดตั้งรัฐบาลเข้าบริหารประเทศ มีแนวคิดในเชิงร่วมกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ได้เสนอขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 จึงทำให้เกิดข้อเรียกร้องของกลุ่ม พทม. ต่อด้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 3. ภายหลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจนทำให้ นาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งถูกมองว่าเป็นพรรคที่ไม่ได้มีเสียงมากที่สุด ในสภาแต่เป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาลจึงทำให้เกิดการเรียกร้องของแกนนำ นปช. เพื่อให้รัฐบาล นาย อภิสิทธิ์ ยุบสภา

- ด้านการสนับสนุน

1. จากการเข้ามามีรัฐบาลภายใต้การนำ ของ พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ได้ตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) เพื่อเข้ามาแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับ 2540 จึงเกิดข้อเรียกร้องจากแกนนำของ นปช. ต่อรัฐบาล พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ และได้รับการสนับสนุนจากประชาชนที่เห็นด้วยกับผู้นำ นปช. จึงมีการเข้าร่วมชุมนุมต่อต้านเป็นจำนวนมากที่เรียกว่ากลุ่มคนเสื้อแดง

2. เมื่อมีการเลือกตั้ง นายสมัคร สุนทรเวช ในนามพรรคพลังประชาชนได้รับชัยชนะในการจัดตั้งรัฐบาลเข้าบริหารประเทศ มีแนวคิดในเชิงร่วมกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ได้เสนอขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 จึงทำให้เกิดข้อเรียกร้องของกลุ่ม พทม. ต่อด้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 และได้รับการสนับสนุนจากประชาชนที่เรียกว่ากลุ่มเสื้อเหลืองร่วมชุมนุมเรียกร้องด้วยเป็นจำนวนมากและชุมนุมยึดเชื้อ

3. ภายหลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจนทำให้ นาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งถูกมองว่าเป็นพรรคที่ไม่ได้มีเสียงมากที่สุด ในสภาแต่เป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาลจึงทำให้เกิดการเรียกร้องของแกนนำ นปช. เพื่อให้รัฐบาล นาย อภิสิทธิ์ ยุบสภา จึงมีการสนับสนุนจากประชาชนที่เห็นด้วยกับผู้นำ นปช. ที่เรียกว่ากลุ่มคนเสื้อแดง มีการเข้าร่วมชุมนุมต่อต้านเป็นจำนวนมากและยึดเชื้อ

เมื่อพิจารณาปรากฏการณ์ด้านปัจจัยนำออก สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. จากข้อเรียกร้องจากแกนนำ ของ นปช. ต่อรัฐบาล พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2540 นั้นไม่ได้รับการตอบสนองตามที่กลุ่ม นปช. ต้องการ เพราะมีการ

แก้ไข จนเกิดรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 ดังนั้นจึงมีการชุมนุมเรียกร้องต่อ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงปฏิกริยาย้อนกลับไปยังรัฐบาล

2. กรณีกลุ่ม พท. เรียกร้องในการต่อต้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 นั้นไม่ได้รับการตอบสนองตามต้องการเพราะได้มีการได้เสนอขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 จึงมีการชุมนุมยึดเชื้อ ของกลุ่ม พท. ที่แสดงให้เห็นถึงปฏิกริยาย้อนกลับไปยังรัฐบาล

3. แม้มีการเปลี่ยนรัฐบาลเป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ แต่ก็ตาม จากข้อเรียกร้องเดิมของ นปช. ร่วมกับการต่อต้านการเข้ามาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ที่ต้องการให้ยุบสภา รวมทั้งต้องการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 เดิม นั้นไม่ได้รับการตอบสนองตามต้องการจึงมีการชุมนุมยึดเชื้อและรุนแรงขึ้น นับเป็นการแสดงให้เห็นถึงปฏิกริยาย้อนกลับไปยังรัฐบาล จนเกิดการสลายการชุมนุม และเกิดการบาดเจ็บ เสียชีวิตและทรัพย์สินตามมา

ดังนั้นเมื่อพิจารณาด้วยแนวคิดแนวทางระบบ จะเห็นได้ว่ามีปัจจัยส่วนนำเข้าที่เริ่มตั้งแต่การเข้ามาของรัฐบาล พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ที่มาจากการรัฐประหาร การเข้ามาของรัฐบาลพรรคพลังประชาชนก็ตามที่ถูกประชาชนอีกกลุ่มมองว่าเพื่อตอบสนองการเมืองของกลุ่มพวกพ้องเก่าหรือกลุ่มการเมืองเดิมที่เขาไม่ต้องการ ในทำนองเดียวกันเมื่อถึงช่วง ของ นปช. ก็มองว่าการเข้ามาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มาโดยไม่ชอบธรรมเพราะพรรคประชาธิปัตย์ไม่ใช่พรรคเสียงข้างมากแต่เป็นผู้นำจัดตั้งรัฐบาล จึงเรียกร้องให้ยุบสภาเพื่อเลือกตั้งใหม่ เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อปัจจัยส่วนนำออก คือการได้มาของรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 ที่มองว่าร่างมาเพื่อพวกพ้องหรือกลุ่มที่มาจากฝ่ายตรงข้ามกับพรรคพลังประชาชน จึงต่อต้านทำนองเดียวกัน กลุ่ม พท. เห็นว่าเป็นกฎหมายที่เหมาะสมทำให้กลุ่มของ พ.ต.ท. ทักษิณ ไม่สามารถ กลับมาสร้างฐานอำนาจจนเกิดความเสียหายต่อบ้านเมืองอีก โดยการแสดงออกของแต่ละฝ่ายที่ชัดเจนคือการชุมนุมต่อต้านอำนาจของรัฐหรือรัฐบาลจนทำให้ต้องมีการใช้มาตรการต่างๆออกมาเพื่อรักษาอำนาจของรัฐบาลเหล่านี้แสดงถึงภาวะไม่สมดุลกันหรือไม่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่จึงเกิดความวุ่นวายของบ้านเมืองรวมทั้งมีความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมากจึงสามารถกล่าวได้ว่าในการวิเคราะห์ปรากฏการณ์การจลาจลแบ่งสีดังข้างต้นนั้น พบว่าการเมืองมีความเจ็บป่วย ซึ่งหากพิจารณาจากเค้าโครงตารางเรียนของ ดร. เกรน บรินตัน ด้วยอาการป่วยเบื้องต้นทางการเมืองของสังคมก็จะพบว่ารัฐบาลขณะนั้นบริหารราชการแผ่นดินไม่ได้ หรือไม่มีประสิทธิภาพ ส่วนปัญญาชนซึ่งเคยเป็นคนชั้นสูงย้ายข้างเข้ามาสนับสนุนและเห็นใจคนชั้นล่างที่เห็นชัดได้แก่ ผู้พิพากษา ข้าราชการ ทหาร ให้การสนับสนุนและเข้าร่วมการชุมนุมกับกลุ่ม นปช. เป็นต้น

(ธรรมนูญถาวร 2555 : 169 -170) และพบว่าเกิดความล้มเหลวในการใช้วาจาว่าจะใช้กำลังบังคับ หรือมีการใช้กำลังแล้วคนไม่กลัวการต่อต้านยังคงมีต่อไปดังที่เกิดการปะทะกันระหว่าง

เจ้าหน้าที่และกลุ่มผู้ชุมนุมจนเกิดการบาดเจ็บ เสียชีวิต และมีความเสียหายต่อทรัพย์สิน แสดงถึงการไม่ยอมรับการใช้กำลังของรัฐนั่นเอง

1.4 ความเจ็บป่วยทางการเมืองเมื่อพิจารณาในแนวทางโครงสร้างและหน้าที่ซึ่งการศึกษาวิเคราะห์แนวนี้ เป็นอีกแนวทางหนึ่งซึ่งมีความคล้ายคลึงกับแนวทางระบบ โดยที่แนวทางระบบเป็นแนวทางการศึกษาที่ปรับมาจากหลักชีววิทยา ส่วนการศึกษาแนวโครงสร้างหน้าที่มาจากนักมานุษยวิทยา ด้วยเหตุผลหลักก็คือ ความเชื่อที่ว่าระบบการเมืองต่าง ๆ นั้นแม้จะมีส่วนปลีกย่อยรายละเอียดต่างกัน แต่ในแง่เนื้อหาหลักโครงสร้างและหน้าที่ที่มีการจัดตั้งและความสัมพันธ์พร้อมทั้งหน้าที่ที่จำเป็นในระบบเหมือนกันจึงสามารถเปรียบเทียบกันได้ ผู้บริหารสูงสุดของสังคมหนึ่งนั้นย่อมเปรียบได้กับผู้บริหารของอีกสังคมหนึ่ง เพราะในแง่โครงสร้างนั้นต่างก็เป็นผู้ปกครองสูงสุดในด้านหน้าที่ต่างก็ทำหน้าที่บริหารเช่นกัน การศึกษารัฐศาสตร์แนวทางโครงสร้างหน้าที่นี้ เหมือนกับแนวทางระบบ ของ David Easton ในแง่หนึ่งคือ เป็นกรอบสำหรับการวิเคราะห์ระบบการเมืองทั้งระบบ แต่กรณีของการศึกษารัฐศาสตร์แนวทางโครงสร้างหน้าที่เน้นการวิเคราะห์ระบบการเมืองทั้งระบบในแง่ของการเน้นความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและหน้าที่ ภายในระบบที่กำหนดและเสนอแนะหน้าที่ที่จำเป็นหรือหน้าที่ที่สำคัญที่จะทำให้ระบบอยู่รอดได้ในการศึกษาโดยแนวทางโครงสร้างและหน้าที่นี้มีอยู่หลายแนว แต่ที่เด่นชัดคือของ กาเบียล เอ. อัลมอนด์ (Gabriel A. Almond) และเจมส์ เอส. โคลแมน (James S. Coleman) ในหนังสือ The Politics of the Developing Areas โดยแนวทางการวิเคราะห์เน้นตัวแปรต่อไปนี้คือ

1. หน้าที่ของส่วนนำเข้า ประกอบด้วย การกล่อมเกล่าหรือการให้การเรียนรู้ทางการเมือง และการสรรหา รับคนเข้าระบบ การแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ การรวบรวมผลประโยชน์ การสื่อสารทางการเมือง

2. หน้าที่ของส่วนนำออก ประกอบด้วย การออกกฎหมายหรือนโยบาย การปฏิบัติตามกฎหมายหรือนโยบาย การดำเนินกระบวนการตัดสินใจให้เป็นไปตามกฎหมายหรือนโยบาย

โดยหากนำปรากฏการณ์ทางการเมืองในช่วงเวลาจลแบ่งสี่ (ธรรมนิติย์ ชำนาญ 2553 : 265 – 272) เริ่มตั้งแต่ รัฐบาลภายใต้การนำ ของ พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ได้ตั้งสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) เพื่อเข้ามาแก้รัฐธรรมนูญฉบับ 2540 ที่หลายคนเห็นว่าเอื้อประโยชน์ให้กับคนบางกลุ่ม และสร้างฐานอำนาจให้กับพรรคการเมืองบางพรรคมากเกินไปกลายเป็นที่มาของรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 เมื่อมีการเลือกตั้งปลายปี 2550 นายสมัคร สุนทรเวช ในนามพรรคพลังประชาชน ได้รับชัยชนะในการจัดตั้งรัฐบาลเข้าบริหารประเทศ มีแนวคิดในเชิงร่วมกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือกลุ่มคนเสื้อแดง ได้เสนอขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ

ฉบับ 2550 ซึ่งเป็นที่มาของการชุมนุมของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) หรือกลุ่มเสื้อเหลือง ที่ไม่ยอมให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 ที่มองว่าเพื่อช่วยให้กลุ่มการเมืองเก่ากลับมาอีก และเมื่อ 23 ตุลาคม 2551 พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ได้ถูกศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาคดีทุจริตการจัดซื้อที่ดินย่านรัชดา ให้จำคุก 2 ปี ทำให้ต้องเดินทางหนีออกนอกประเทศ ต่อมา นายสมักร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีถูกศาลพิพากษาให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากมีความผิดตาม มาตรา 267 และมาตรา 182 จึงทำให้ พรรคพลังประชาชนส่ง นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ มาเป็นนายกรัฐมนตรีแทน มีการต่อต้านจากกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้มีการจัดชุมนุมใหญ่ตั้งแต่ 25 พฤษภาคม 2551 โดยมีการชุมนุมปิดถนนราชดำเนินนอก และยึดสถานที่สำคัญต่างๆเช่นทำเนียบรัฐบาล สนามบินดอนเมือง สนามบินสุวรรณภูมิ การชุมนุมต่อเนื่องยาวนานถึง 193 วัน ซึ่งยุติลงเมื่อ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยยุบพรรคพลังประชาชนและพรรคร่วมรัฐบาลที่ทุจริตการเลือกตั้งรวม 3 พรรคการเมืองมีผลทำให้นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ต้องพ้นสภาพการเป็นนายกรัฐมนตรี จึงทำให้การชุมนุมยุติลง และจากการที่ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ต้องพ้นสภาพการเป็นนายกรัฐมนตรี ทำให้ต้องมีการจัดตั้งรัฐบาลใหม่ โดย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเสียงสนับสนุนจากสมาชิกสภาเป็นเสียงข้างมาก สามารถเป็นนายกรัฐมนตรีและจัดตั้งรัฐบาลได้ ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ จึงมีการชุมนุมปิดล้อมรัฐสภาเพื่อไม่ให้รัฐบาลสามารถแถลงนโยบายในวันที่ 30 ธันวาคม 2551 แต่ในที่สุดรัฐบาลก็สามารถแถลงนโยบายได้โดยการย้ายที่แถลง โดยการชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ ยังคงเกิดขึ้นและยุติเป็นช่วงๆจนปลายเดือนมีนาคม 2552 ได้มีการชุมนุมใหญ่และยึดเยื้องขึ้นชื่อเรียกร้องหลักคือให้องคมนตรีลาออก รวมถึงเรียกร้องให้รัฐบาลยุบสภาเพื่อยุติวิกฤตทางการเมือง การชุมนุมรุนแรงขึ้นจนทำให้รัฐบาลต้องประกาศใช้ พ.ร.ก. ฉุกเฉิน ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล โดยเหตุการณ์สำคัญในช่วงนี้ได้แก่ การชุมนุมจนทำให้รัฐประกาศยกเลิกการประชุมอาเซียน การที่กลุ่มคนเสื้อแดง ได้บุกเข้าภายในกระทรวงมหาดไทย และทำลายรถเบนซ์ ที่คาดว่าเป็นรถยนต์ของนายกรัฐมนตรี ได้ทำร้ายนายนิพนธ์ พร้อมพันธ์ เลขานุการนายกรัฐมนตรีบาดเจ็บ การชุมนุมจนถึง 13 เมษายน 2552 สถานการณ์เกินกว่าความควบคุม มีกลุ่มผู้ชุมนุมบางส่วนปิดล้อมสามเหลี่ยมดินแดง มีการใช้รถแก๊สเตรียมทำเป็น คาร์บอนบอมบ์ มีการเผารถเมล์ ทำลายธนาคารกรุงเทพ และมีการปะทะกันระหว่างผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่ มีการปิดถนนเพชรบุรี เสาียงและ โยนถังแก๊สทำให้เกิดเสียงระเบิด มีการขว้างปาทำลายมัสยิด ปิดบริเวณชุมชนนางเลิ้ง และได้รับการต่อต้านจากชาวบ้านที่ขับไล่ผู้ชุมนุม จนปะทะกันมีผู้บาดเจ็บ และมีเสียชีวิต 2 ราย แกนนำ นปช. จึงยุติการชุมนุม และแกน

นำถุกออกหมายจับในข้อหาพยายามฆ่านายกรัฐมนตรี และก่อความวุ่นวายในบ้านเมือง ซึ่งจากปรากฏการณ์ดังกล่าวสามารถแยกวิเคราะห์ได้ดังนี้

หน้าที่ของส่วนนำเข้า

1. การกล่อมเกลารื้อหรือการให้การเรียนรู้ทางการเมือง และการสรรหาปรับคนเข้าระบบ จะเห็นได้ชัดเจนได้แก่พรรคการเมืองต่างๆ ได้ให้การเรียนรู้ทางการเมืองโดยเฉพาะช่วงการหาเสียงเลือกตั้งจะมีการแสดงให้เห็นถึงแนวทางต่างๆ ที่จะทำให้ประชาชนเข้าใจและให้ความเชื่อมั่น เกิดความศรัทธา เกิดความผูกพัน และแสดงออกมาโดยการให้คะแนนเสียงเลือกตั้ง นอกจากนี้ยังเห็นได้จากนโยบายของฝ่ายบริหารที่พยายามทำความเข้าใจกับประชาชนเพื่อให้การดำเนินการบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยในช่วงปรากฏการณ์นี้พรรคการเมืองต่างทำหน้าที่นี้โดยมีลักษณะเป็นการเอาชนะกันมากกว่าเป็นเหตุเป็นผลตามแนวทางประชาธิปไตยโดยการแสดงออกในเชิงปลุกระดมมวลชนฝ่ายที่สนับสนุนเพื่อทำให้เกิดพลังอำนาจในการต่อรองกับอีกฝ่าย ซึ่งพบว่ามีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อการให้ข้อมูลข่าวสารมากกว่าอดีต เช่น มีการสื่อสารผ่านทางช่องโทรทัศน์เสรี สถานีวิทยุชุมชน หนังสือพิมพ์ และมีการอินเทอร์เน็ตในการสื่อสารกันอย่างกว้างขวางเป็นต้น จะเห็นว่าพรรคพลังประชาชนจะมีมวลชนที่ได้รับการเรียนรู้ทางการเมืองที่เห็นด้วยกับพรรคคือกลุ่ม นปช. ส่วนทางพรรคประชาธิปัตย์ จะมีมวลชนที่ได้รับการเรียนรู้ทางการเมืองที่เห็นด้วยกับพรรคคือกลุ่ม พธม. ส่วนพรรคการเมืองอื่นๆ ก็เช่นกันแต่มวลชนไม่มากเท่าสองพรรคดังกล่าว ในการสรรหาคนเข้าระบบเห็นได้จากกรณีการรับสมัครสมาชิกพรรค มีการชุมนุมในพื้นที่ต่างๆ เพื่อสร้างมวลชนเป็นกลุ่มหรือแนวร่วมกับฝ่ายตนเป็นต้น

2. การแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ ที่เห็นชัดเจนจากปรากฏการณ์นี้ได้แก่การ แสดงถึงความต้องการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 ที่ กลุ่ม นปช. มีการเรียกร้องโดยแสดงออกผ่านทางรัฐบาล หรือพรรคพลังประชาชน และในทางตรงกันข้ามที่ ฝ่ายกลุ่ม พธม. กลับแสดงออกโดยต้องการคงไว้ซึ่งรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 ที่พยายามต่อต้านการเสนอแก้ไขของรัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวชทำให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยต่อบ้านเมืองและอีกครั้งในช่วงที่ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้เข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรี มีการแสดงออกของกลุ่มนปช. ที่เห็นว่าเป็นการเข้ามาบริหารบ้านเมืองโดยมิชอบ จึงมีการชุมนุมประท้วงจนทำให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยต่อบ้านเมือง

3. การรวบรวมผลประโยชน์จะเห็นได้ว่าแต่ละกลุ่มหรือแต่ละสัพยายามที่จะรวบรวมความต้องการผลประโยชน์ตน โดยผ่านการแสดงออกของพรรคการเมืองที่ตนสนับสนุนเพื่อเข้ามามีบทบาทในการบริหารบ้านเมืองตามที่กลุ่มตนเองต้องการต้องการยุติบทบาทของผู้นำประเทศที่มาจากพรรคไทยรักไทย เมื่อพรรคประชาธิปัตย์ได้เป็นผู้นำฝ่ายพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยจะพึงพอใจและยุติการชุมนุม ในทางตรงข้ามฝ่าย กลุ่มแนวร่วมต่อต้านเผด็จการ

แห่งชาติ ก็ต้องการรักษาหรือรวบรวมประโยชน์ฝ่ายตนจึงพยายามที่จะสนับสนุนพรรคการเมืองที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญ ปี 2550

4. การสื่อสารทางการเมือง จะพบว่ามีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อการให้ข้อมูลข่าวสารมากกว่าอดีต เช่นมีการสื่อสารผ่านทางช่องโทรทัศน์เสรี สถานีวิทยุชุมชน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสารมวลชน และมีการอินเทอร์เน็ตในการสื่อสารกันอย่างกว้างขวาง รวมถึงการชุมนุมเพื่อชี้แจง เป็นต้น

หน้าที่ส่วนนำออก

การออกกฎหมายหรือนโยบายเห็นชัดเจนได้แก่รัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 ซึ่งถูกสร้างหรือก่อกำเนิดจาก สสร. ที่มาจากการแต่งตั้งจึงถูกกลุ่ม นปช. ออกมาต่อต้าน รวมถึงสมาชิกพรรคไทยรักไทย ที่เห็นว่าเป็นรัฐธรรมนูญของเผด็จการจึงต้องการแก้ไข และมีการแสดงออกเป็นผลสะท้อนกลับด้วยการชุมนุมต่อต้าน ทำนองเดียวกันที่ฝ่าย พธม. เห็นว่าเป็น รัฐธรรมนูญที่ดีต่อบ้านเมือง เพราะมีบทบัญญัติที่สกัดกั้นการมีอำนาจของกลุ่มการเมืองฟาก พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร จึงต่อต้านการแก้ไข และเมื่อรัฐบาล และพรรคพลังประชาชน เสนอแก้ไข จึงมีการแสดงออกเป็นผลสะท้อนกลับด้วยการชุมนุมประท้วง นับได้ว่าเพราะการออกกฎหมาย หรือกฎหมายที่ไม่สามารถสนองตอบต่อส่วนรวม ได้แท้จริงจึงมีการแสดงออกเป็นข้อมูลย้อนกลับด้วยการชุมนุมต่อต้านเพื่อให้แก้ไข และห้ามแก้ไขนั่นเอง ซึ่งจัดได้ว่าเป็นการกระทำที่ขัดจีนหรือขัดขวางในการปฏิบัติ ตามกฎหมายหรือนโยบายนั่นเอง การดำเนินกระบวนการตัดสินใจให้เป็นไปตามกฎหมายหรือนโยบายเห็นได้จากที่พ.ต.ท. ทักษิณชินวัตร ไม่ยอมรับคำพิพากษา รวมทั้งมีกลุ่ม นปช. ที่เห็นว่าการตัดสินใจดังกล่าวเป็นผลจาก กฎหมายของเผด็จการ โดยในภาพรวมจึงเห็นได้ว่าการทำหน้าที่ของโครงสร้างการเมืองเกิดความไม่สมดุล ไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้นเมื่อพิจารณาด้วยแนวทางโครงสร้างหน้าที่ หน้าที่ของส่วนนำเข้าที่ประกอบด้วย การกล่อมเกล่าหรือการให้การเรียนรู้ทางการเมืองนั้น จะเห็นได้ว่าพรรคการเมืองได้มีการให้ความรู้หรือให้การเรียนรู้ทางการเมืองจนมีพรรคการเมืองที่มีผู้สนับสนุนเป็นมวลชนของตนเอง เช่นพรรคพลังประชาชนจะมีมวลชนที่ได้รับการเรียนรู้ทางการเมืองที่เห็นด้วยกับพรรคคือกลุ่ม นปช. ส่วนทางพรรคประชาธิปัตย์ จะมีมวลชนที่ได้รับการเรียนรู้ทางการเมืองที่เห็นด้วยกับพรรคคือกลุ่ม พธม. ส่วนพรรคการเมืองอื่นๆก็เช่นกันแต่มีมวลชนไม่มากเท่าสองพรรคดังกล่าว ในส่วนการสรรหา รับคนเข้าระบบเห็นได้จากการมีการรับสมัครสมาชิกพรรค มีการชุมนุมในพื้นที่ต่างๆเพื่อสร้างมวลชนเป็นกลุ่มหรือแนวร่วมกับฝ่ายตนเป็นต้น ในเรื่องการแสดงออกซึ่งผลประโยชน์เห็นได้ชัดเจนจากการที่ประชาชน หรือฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการบริหารบ้านเมืองของพรรคไทยรักไทยที่เป็นผู้นำบริหารบ้านเมืองจนถูกมองว่าไม่มีความชอบธรรมจึงนำไปสู่การรัฐประหารดังกล่าว หลายฝ่ายจึงแสดงออกเพื่อผลประโยชน์ตน กลุ่มตน หรือบ้านเมืองก็ตาม ในประเด็นนี้ในทางตรงกันข้าม

ฝ่ายพรรคไทยรักไทย และผู้ที่สนับสนุนเห็นเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามแนวทางประชาธิปไตย และไม่ใช้ความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ จึงต้องแสดงออกเพื่อผลประโยชน์ของฝ่ายตน เช่นกันอันได้แก่การเรียกร้องให้ยุบสภาเลือกตั้งใหม่ การให้แก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 เป็นต้น ในส่วนการรวบรวมผลประโยชน์ จะเห็นได้ว่าแต่ละกลุ่มหรือแต่ละสปีพายามที่จะรวบรวมความต้องการผลประโยชน์ตนโดยผ่านการแสดงออกของพรรคการเมืองที่ตนสนับสนุนเพื่อเข้ามามีบทบาทในการบริหารบ้านเมืองตามที่กลุ่มตนเองต้องการต้องการยุติบทบาทของผู้นำประเทศที่มาจากพรรคไทยรักไทย เมื่อพรรคประชาธิปัตย์ได้เป็นผู้นำฝ่ายพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย จะพึงพอใจและยุติการชุมนุม ในทางตรงข้ามฝ่าย กลุ่มแนวร่วมต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ก็ต้องการรักษาหรือรวบรวมประโยชน์ฝ่ายตนจึงพยายามที่จะสนับสนุนพรรคการเมืองที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญ ปี 2550 ด้านการสื่อสารทางการเมือง ทั้งสองฝ่ายดำเนินการคล้ายกันได้แก่การใช้สื่อทุกช่องทางเช่น วิทยุ โทรทัศน์ รวมทั้งสื่อสารมวลชน รวมถึงการชุมนุมเพื่อชี้แจง หรือเรียกร้อง เป็นต้น ในด้านการทำหน้าที่ในส่วนนำเข้าของฝ่ายการเมืองนั้นจะเห็นได้ว่าพบปัญหาและอุปสรรคตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลฝ่ายใดก็ตาม มองภาพเห็นถึงความขัดแย้งของคนในสังคมมีการแบ่งเป็นกลุ่มที่มีแนวคิดตรงข้ามกัน จึงมองได้ว่าการทำหน้าที่ในส่วนนำเข้าบกร่องย่อมส่งผลกระทบต่อปัจจัยนำออก โดยที่หน้าที่ของส่วนนำออกที่ประกอบด้วย การออกกฎหมายหรือนโยบายเห็นชัดเจนได้แก่รัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 ที่ถูกกลุ่ม นปช.ออกมาต่อต้าน รวมถึงสมาชิกพรรคไทยรักไทย ที่เห็นว่าเป็นรัฐธรรมนูญของเผด็จการจึงต้องการแก้ไข ทำนองเดียวกันที่ฝ่าย พท.ม. เห็นว่าเป็น รัฐธรรมนูญที่ดีต่อบ้านเมือง เพราะมีบทบัญญัติที่สกัดกั้นการมีอำนาจของกลุ่มการเมืองฟาก พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร จึงต่อต้านการแก้ไขเป็นต้น จึงเห็นได้ว่าเพราะการออกกฎหมาย หรือกฎหมายที่ไม่สามารถสนองตอบต่อส่วนรวมได้แท้จริงจึงมีการแสดงออกเป็นข้อมูลย้อนกลับด้วยการชุมนุมต่อต้าน เพื่อให้แก้ไข และห้ามแก้ไขนั่นเอง ซึ่งจัดได้ว่าเป็นการกระทำที่ขัดขึ้นหรือขัดขวางในการปฏิบัติตามกฎหมายหรือนโยบายนั่นเอง การดำเนินกระบวนการตัดสินใจให้เป็นไปตามกฎหมายหรือนโยบายเห็นได้จากที่พ.ต.ท. ทักษิณชินวัตร ไม่ยอมรับคำพิพากษา รวมทั้งมีกลุ่ม นปช. ที่เห็นว่าการตัดสินใจดังกล่าวเป็นผลจากกฎหมายของเผด็จการ โดยในภาพรวมจึงเห็นได้ว่าการทำหน้าที่ของโครงสร้างการเมืองเกิดความไม่สมดุล ไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมซึ่งเทียบได้กับระบบการเมืองเกิดความเจ็บป่วย ซึ่งสอดคล้องกับ เกรน บรินตัน กล่าวถึงอาการป่วยเบื้องต้นทางการเมืองของสังคมที่จะพัฒนาไปสู่ความรุนแรงทางการเมืองต่อไป ซึ่งจากปรากฏการณ์นี้มีอาการดังนี้

1. การเกิดความรู้สึกทางชนชั้นของสังคมเป็นชนชั้นสูงและชนชั้นล่างแล้วเกิดความรู้สึกต่อต้านกันและกัน โดยที่จากปรากฏการณ์นี้ ฝ่าย นปช. มักเรียกตนเองว่าเป็นไพร่ ที่ถูก

ฝ่ายตรงข้ามที่เรียกว่าอำมาตย์เข้าครอบงำและใช้อำนาจเผด็จการในการบริหารบ้านเมือง จึงมีการเรียกร้องให้องคมนตรีลาออกเป็นต้น

2. รัฐบาลบริหารราชการแผ่นดินไม่ได้ อาจจะเป็นเพราะความสามารถของรัฐบาลเอง หรือกลไกของรัฐบาลไม่ทำงาน ในปรากฏการณ์นี้เห็นชัดเจน ตั้งแต่รัฐบาลที่ไม่สามารถแถลงนโยบายที่รัฐสภาได้ กรณีที่มีการทำร้าย นายกรัฐมนตรี การชุมนุมต่อต้านการประมุขจนทำให้รัฐประกาศยกเลิกการประชุมอาเซียน

3. ปัญญาชนซึ่งเคยเป็นคนชั้นสูงย้ายข้างจากที่เคยอยู่ฝ่ายชนชั้นสูงเข้ามาสนับสนุนและเห็นใจคนชั้นล่าง เห็นได้จากกลุ่มนักวิชาการ กลุ่มข้าราชการ ที่เข้ามาร่วมชุมนุมและเป็นแกนนำของทั้งสองกลุ่ม ดังมีการเปรียบเทียบการปฏิวัติในประเทศอียิปต์นั้นคล้ายกับกลุ่มคนเสื้อแดง ซึ่งนักธุรกิจเทวกุล (2555) กล่าวถึงการเปรียบเทียบการปฏิวัติในประเทศอียิปต์นั้นคล้ายกับกลุ่มคนเสื้อแดงว่า โดยที่ ออสนี มูบารัค ซึ่งอยู่ในตำแหน่งประธานาธิบดีมา 30 ปี เป็นเครือข่ายอำนาจที่ได้รับการสนับสนุนจากอเมริกา จึงมีอิทธิพลกว้างขวางทั้งด้านกระบวนการยุติธรรม ทั้งอิทธิพลต่อกองทัพ ซึ่งในบางประเทศยังไม่มียุทธศาสตร์ มูบารัค จึงเปรียบเป็นเครือข่ายอำมาตยาธิปไตยอันยิ่งใหญ่แห่งอียิปต์ เมื่อดูการเคลื่อนไหวของกลุ่มนิคมประชาธิปไตยในไทยก็เปรียบได้กับกลุ่มประชาชนและเยาวชนที่ออกมาชุมนุมกันที่อียิปต์เราต้องเปรียบกับประชาชนคนเสื้อแดงที่ออกมาชุมนุมต่อต้านตั้งแต่มีการยึดอำนาจในช่วงปี 2549 แม้เวลานี้กลุ่มคนเสื้อแดงจะจัดชุมนุมเพียงกลุ่มเล็กๆ แต่ยังคงถือว่าอยู่ในหลักหมื่นซึ่งถ้านับเวลาที่พวกเขาชุมนุมแล้วต้องคำนวณย้อนนับตั้งแต่ พ.ศ. 2550 ซึ่งบางครั้งก็มีประชาชนออกมาชุมนุมเป็นเรือนแสน และถ้าพูดถึงความทรหดอดทนเมื่อต้องเจอกระสุนจริง ต้องอดทนต่ออากาศร้อนของ กทม. ที่เวทิราชประสงค์ และเวทอื่นๆ คนเสื้อแดงน่าจะได้เครดิตมากกว่าประชาชนอียิปต์เสียด้วยซ้ำ หากแต่จุดอ่อนของคนเสื้อแดงมักถูกกล่าวหาจากอีกฝ่ายหนึ่งว่าชุมนุมเพื่อคนคนเดียว คือ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งความจริงไม่ใช่ เนื่องจากกลุ่มคนเสื้อแดงที่ออกมาชุมนุม เพื่อ โคนล้มเครือข่ายอำมาตยาธิปไตยซึ่งฉากหลังมีทั้งผู้พิพากษา มีนักการเมือง มีกองทัพ มีบุคคลมากบารมีหลายคนที่ไม่ควรมิบทบาททางการเมืองอันเปรียบได้กับเครือข่าย ของ มูบารัค คนเสื้อแดงจึงเปรียบเสมือนประชาชนที่ออกมาชุมนุมในอียิปต์

4. ประการสุดท้ายของอาการไข้เบื้องต้นคือความล้มเหลวในการใช้วาจาว่าจะใช้กำลัง บังคับหรือมีการใช้กำลังแล้วคนไม่กลัว การต่อต้านยังคงมีต่อไป ซึ่งในปรากฏการณ์นี้เห็นชัดเจนจากการชุมนุมยึดเชื้อของทั้งสองฝ่ายและมีการต่อต้านการปราบปรามของฝ่ายรัฐบาลและเกิดความเสียหายต่อบ้านเมือง ไม่ว่าจะเป็นอันตรายต่อ ร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สิน ทั้งผู้ชุมนุมเอง ผู้มีหน้าที่รักษากฎหมาย และผู้ที่ได้สัมผัสกับเหตุการณ์ ดังรายงานการศึกษาของ มธรรดา สุวรรณโพธิ์ และคณะ (2553) ซึ่งทำการศึกษาเรื่องปัญหาสุขภาพจิตของผู้ประสบเหตุการณ์ความไม่สงบ จากความ

ขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทย พ.ศ. 2553 พบว่าผู้ที่ประสบเหตุการณ์ความไม่สงบ มีความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย และการติดยาเสพติด ประสบการณ์เข้าร่วมชุมนุมในอดีตเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพจิต

ตอนที่ 2 องค์ความรู้ทางการพยาบาลที่นำมาใช้ในการศึกษาความเจ็บป่วยทางการเมือง

ในการศึกษาทางรัฐศาสตร์หรือในทางการเมืองนั้นเป็นที่เข้าใจตรงกันแล้วว่าในการศึกษาวิเคราะห์ทางรัฐศาสตร์หรือการเมืองนั้น เมื่อเปรียบวิชาวารัฐศาสตร์กับวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพทั้งหลายแล้วรัฐศาสตร์ถูกจัดลำดับต่ำลงไป และเป็นศาสตร์ที่แตกต่างจากศาสตร์ธรรมชาติทั้งในด้าน วิธีการศึกษาและสิ่งที่ศึกษา การอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมอาจพึงพิงวิธีการทางวิทยาศาสตร์ธรรมชาติไม่ได้แต่จะต้องอาศัยการทำความเข้าใจสาเหตุด้วยวิธีการตีความเป็นหลัก (อนุสรณ์ ลีมนานี 2548 : 26-28 อ้างในวิสนุ ปราสาททองโอสถ 2549) ดังนั้นแนวโน้มของการศึกษาทางรัฐศาสตร์จึงอาศัยศาสตร์ของสาขาวิชาต่างๆมาใช้ในการศึกษาด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการเมืองด้วยแนวทางของการพยาบาล ซึ่งจะอธิบายด้วยเชิงการตีความ หรือการเปรียบเทียบเป็นหลักเพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางการเมืองซึ่งหากพิจารณาการเมืองด้วยแนวคิด เดวิด อีสตัน ซึ่งมองการเมืองแบบชีววิทยา โดยการเปรียบเทียบระบบการเมืองเป็นร่างกายมนุษย์ มีส่วนนำเข้า (input) คือสิ่งที่เข้าไปสู่ร่างกาย และมีส่วนนำออก (output) คือสิ่งที่ผลิออกมา ทรายที่ร่างกายยังรักษาไว้ซึ่งคุณภาพ ร่างกายก็จะคงอยู่ แต่ถ้าถูกรบกวนจากสิ่งแวดล้อม เช่น โรคภัยไข้เจ็บ ร่างกายก็จะเสียคุณภาพ เจ็บป่วย แต่ร่างกายก็มีแนวโน้มที่จะกลับไปสู่คุณภาพได้ คือเกิดแรงต้านต่อสู้จนหายป่วย ถ้าหากไม่สามารถกลับไปสู่คุณภาพได้ระบบร่างกายก็จะถึงแก่ความตายฉับใดก็ดี ระบบการเมืองก็มีลักษณะคล้ายกัน ดังนั้นในการพิจารณาการเมืองดังร่างกายมนุษย์ที่ประกอบด้วยระบบนั้นจึงเป็นแนวทางเดียวกันกับทางศาสตร์การพยาบาลที่ได้นำมาใช้ โดยเฉพาะในเรื่องสภาวะสมดุล ซึ่งในทางการพยาบาลจะมองถึงภาวะ สุขภาพและความเจ็บป่วยอันเป็นผลที่เกิดจากความสมดุลของร่างกาย ดังนั้นหากเปรียบเทียบการเมืองเป็นเหมือนสิ่งมีชีวิต หรือเหมือนร่างกายมนุษย์ในแง่ของการพยาบาลเมื่อระบบการเมืองขาดความสมดุล หรือไม่สามรถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ จนการดำเนินการทางการเมืองเกิดปัญหาอุปสรรคนั้นจึงมองได้ว่าการเมืองมีภาวะเจ็บป่วย และเมื่อเกิดภาวะเจ็บป่วยเพื่อให้อีกกลับฟื้นคืนสภาพหรือสามารถรักษาภาวะสมดุลไว้ได้จึงควรได้รับการดูแลรักษาพยาบาลซึ่งในทางการพยาบาลนั้นได้แก่การปฏิบัติการพยาบาลโดยประกอบด้วยเรื่องของการการดูแลและช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วย การฟื้นฟูสภาพ การป้องกันโรค และการส่งเสริมสุขภาพ รวมทั้งการช่วยเหลือแพทย์กระทำการรักษาโรค ทั้งนี้โดยอาศัยหลักวิทยาศาสตร์และศิลปะการพยาบาล ในขั้นตอนการ

ปฏิบัติการพยาบาลนั้นพยาบาลจำเป็นต้องวิเคราะห์ปัญหาของผู้ป่วยให้ได้อย่างชัดเจนก่อนที่จะลงมือปฏิบัติการดูแลตามหลักวิชาการ ซึ่งวิชาชีพการพยาบาลจะใช้องค์ความรู้เรื่องกระบวนการพยาบาลในการวิเคราะห์โดยที่กระบวนการพยาบาลเป็นเครื่องมือและวิธีการที่สำคัญของวิชาชีพการพยาบาลในการรวบรวมข้อมูลของผู้รับบริการ เพื่อนำไปสู่ การวินิจฉัยการพยาบาล การวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาล และการประเมินผลการพยาบาล ทั้งนี้จะช่วยให้การปฏิบัติการพยาบาลเป็นไปอย่างมีคุณภาพและบรรลุเป้าหมายในการดำรงรักษาภาวะสุขภาพของบุคคล ซึ่งกระบวนการพยาบาลนั้นจัดเป็นเครื่องมือและวิธีการสำคัญทางวิทยาศาสตร์ เมื่อมองการเมืองโดยเปรียบเทียบว่าเป็นสิ่งมีชีวิตเช่นเดียวกับมนุษย์การนำองค์ความรู้ในการวิเคราะห์ของพยาบาลจึงนำที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์การเมืองได้ด้วยเช่นกันในเชิงการเปรียบเทียบ ซึ่งจะทำให้เราสามารถวินิจฉัยปรากฏการณ์ทางการเมืองได้เช่นเดียวกับการวินิจฉัยการพยาบาล โดยจะเป็นการเปรียบเทียบความหมายทางการเมืองให้สอดคล้องกับความหมายในทางการเมืองตามขั้นตอนของกระบวนการพยาบาลและนำไปสู่การวินิจฉัยการพยาบาลซึ่งในทางการเมืองก็คือการระบุปัญหาของปรากฏการณ์ทางการเมืองนั่นเอง

ขั้นการประเมินภาวะสุขภาพ (Assessment) ในทางการเมืองพยาบาลนั้นประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งอัตนัยและปรนัยของบุคคล ครอบครัว หรือชุมชนอย่างเป็นระบบ และการจัดเก็บข้อมูล การบันทึกข้อมูล ตามกรอบแนวคิดทฤษฎี ที่ใช้ประเมินภาวะสุขภาพ เพื่อบ่งชี้ภาวะสุขภาพและความต้องการการพยาบาลของผู้รับบริการ การเก็บรวบรวมข้อมูล จะประกอบด้วย

1. **ข้อมูลอัตนัย (Subjective Data)** เป็นข้อมูลที่ได้จากการบอกเล่าของผู้รับบริการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยความรู้ความสามารถในการสัมภาษณ์ ชักประวัติ และการฟังด้วยความตั้งใจ

2. **ข้อมูลปรนัย (Objective Data)** เป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การตรวจร่างกาย ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ การบันทึกต่างๆ ของทีมสุขภาพ และรายงานผู้ป่วย โดยการรวบรวมข้อมูลจะได้จากแหล่งข้อมูลคือ

- แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) เป็นข้อมูลที่ได้จากผู้รับบริการโดยตรง
- แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) เป็นแหล่งข้อมูลอื่นนอกเหนือจาก ผู้รับบริการเช่นสมาชิกในครอบครัวญาติ ข้อมูลจากรายงานต่างๆ ผลการตรวจทางห้องทดลอง บันทึกทางการแพทย์ เป็นต้น

ดังนั้นในขั้นตอนนี้หากเป็นการประเมินสภาวะของปรากฏการณ์ทางการเมืองจึงหมายถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลของปรากฏการณ์ทางการเมืองทั้งที่เป็นข้อมูลอัตนัยได้แก่ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงและสามารถรับรู้ได้ด้วยการมองเห็น การได้ยิน หรือการร่วมในเหตุการณ์นั้นด้วยตนเอง ข้อมูลปรนัยได้แก่ เหตุการณ์ที่รับรู้ได้ จากการได้เฝ้าสังเกต การยืนยัน การตรวจเช็คการ

ดำเนินของเหตุการณ์จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเช่นสื่อสารมวลชน คำบอกเล่าของประชาชนผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ตลอดจนคำวินิจฉัย คำตัดสินคดีต่างๆที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเมืองนั้น โดยข้อมูลนั้นอาจเกี่ยวข้องกับ บุคคล สังคม ชุมชนการเมือง สถาบันการเมือง ตลอดจนภาวะแวดล้อมต่างๆที่จะสามารถชี้ให้เห็นถึงการเกิดปรากฏการณ์ทางการเมืองในช่วงเวลานั้น ซึ่งต้องมีการจัดทำข้อมูลเพื่ออ้างอิงตามกรอบแนวคิดหรือทฤษฎีเพื่อที่จะสามารถบ่งชี้ถึงสาเหตุของปัญหาหรือวินิจฉัยสถานะของปรากฏการณ์ทางการเมืองในเหตุการณ์ที่ศึกษานั้นได้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในทางการพยาบาล ได้แก่

1. การสังเกต เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าเป็นข้อมูลเบื้องต้น แปลความหมายของข้อมูล วิธีการสังเกตจะทำให้ทราบถึงลักษณะทั่วไปของผู้รับบริการความสามารถในการสังเกตขึ้นอยู่กับความรู้พื้นฐานของพยาบาล

2. การสัมภาษณ์ หมายถึงการสนทนาหรือการพูดคุยกันระหว่างบุคคล 2 คนอย่างมีจุดหมาย เป็นการรู้จักบุคคล เรียนรู้เรื่องราวของบุคคลจากการสนทนา โดยเฉพาะเกี่ยวกับประวัติที่นำมา หรือทำให้มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิด ภาวะการเจ็บป่วย โดยจำเป็นต้องใช้ทักษะในการติดต่อสื่อสาร ที่อาศัยคำพูด กิริยาท่าทาง ทักษะการฟัง การสร้างสัมพันธภาพและการสังเกตร่วมด้วย และในทางการเมืองจำเป็นต้องนำวิธีการนี้มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทางการเมืองด้วยเช่นกัน

3. การตรวจร่างกาย เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมุ่งเน้นที่สภาพร่างกายของผู้รับบริการ ข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลปรนัยที่บ่งบอกถึงสภาวะทางร่างกายและจิตใจของผู้รับบริการ ข้อมูลจากการตรวจร่างกายจะเป็นข้อมูลที่เกี่ยวกับ โครงสร้าง หน้าที่ และสิ่งตรวจพบในแต่ละอวัยวะนั้น ๆ วิธีการตรวจต้องอาศัยศิลปะในการตรวจ โดยอาศัยเทคนิค การดู การคลำ การเคาะ และการฟัง โดยทำการตรวจประเมินสภาพร่างกายผู้รับบริการตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า โดยภาพรวมการรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินภาวะสุขภาพที่พยาบาลมักรวบรวม ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เช่น อาหาร การพักผ่อน การขับถ่าย การออกกำลังกาย ข้อมูลเกี่ยวกับการเจ็บป่วยและการรักษา การให้ความหมายแก่การเจ็บป่วย ข้อมูลด้านสังคม และวัฒนธรรม ความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ การเจริญเติบโตและการพัฒนาการ เป็นต้น ซึ่งวิธีการรวบรวมข้อมูลมีหลายวิธีที่ใช้ร่วมกัน จะได้แก่ การสังเกต การซักประวัติ การสัมภาษณ์ การตรวจร่างกาย การตรวจทางห้องปฏิบัติการ เป็นต้น เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วพยาบาลต้องตรวจสอบความตรง (Validity) ของข้อมูลกับผู้ใช้บริการพร้อมทั้งทำความเข้าใจในความกระจัดในข้อมูลที่ยังคลุมเครือ ซึ่งการประเมินจะทำลึกซึ้งเท่าไรขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญของแต่ละคน ในข้อนี้หากประยุกต์ใช้กับทางการเมืองจะได้แก่ การสำรวจ การพิจารณาการเมืองที่แบ่งออกเป็นระบบ ดังร่างกายมนุษย์ เช่น ระบบพรรคการเมือง ระบบรัฐสภา ระบบบริหาร ระบบตุลาการ เป็นต้น โดยเป็นการวิเคราะห์ทุก

ระบบเพื่อให้เห็นจุดที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรค ซึ่งการพิจารณาต้องอ้างอิงถึงหลักแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนสติปัญญาและประสบการณ์ของผู้พิจารณาร่วมด้วย

4. การศึกษาจากรายงานผู้ป่วยและรายงานการตรวจวินิจฉัยต่างๆของแพทย์ โดยเพิ่มประวัติผู้รับบริการจะมีข้อมูลเกี่ยวกับผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ที่จะมาช่วยในการสนับสนุนอาการแสดง หรือภาวะผิดปกติต่างๆซึ่งในทางการเมืองอาจเทียบได้กับการมีข้อวินิจฉัยที่เป็นสากลหรือส่วนรวมและทุกคนยอมรับโดยไม่ได้แย้งซึ่งจะชี้ให้เห็นถึงปรากฏการณ์ทางการเมืองนั้นว่าอยู่ในสถานะปกติหรือไม่

5. การสอบถามจากบุคลากรในทีมสุขภาพ ซึ่งการได้รับความร่วมมือจากทีมสุขภาพที่ดีจะทำให้มีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้รับบริการเช่นเดียวกันในทางการเมืองจะได้แก่การฟังความคิดเห็นของผู้รู้ต่างๆเช่น นักวิชาการ นักวิเคราะห์การเมือง เป็นต้น ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินภาวะสุขภาพ จะเป็นข้อมูลพื้นฐาน เพื่อนำไปใช้ในการวินิจฉัยปัญหาของผู้รับบริการต่อไปเช่นเดียวกันในทางการเมืองข้อมูลที่ได้จะนำไป บ่งชี้ถึงสาเหตุของปัญหาหรือวินิจฉัยสถานะของปรากฏการณ์ทางการเมืองในเหตุการณ์ที่ศึกษานั้นได้

ขั้นการวินิจฉัยการพยาบาล (Nursing Diagnosis) เป็นการวิเคราะห์ แปลความหมาย และระบุถึงภาวะสุขภาพ หรือปัญหาสุขภาพของผู้รับบริการ ผ่านกระบวนการพยาบาล คือการดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดภาวะสุขภาพ และการเขียนการวินิจฉัยการพยาบาล การเขียนประโยค จะประกอบด้วย ปัญหา และสาเหตุหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ข้อความ เนื่องจาก เชื่อมข้อความทั้ง 2 ส่วน ในการดำเนินการวินิจฉัยทางการพยาบาลนั้น ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1. การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูล โดยเป็นขั้นตอนการจำแนก การจัดหมวดหมู่ ของกลุ่มอาการและอาการแสดงตามแบบประเมินที่สถานบริการ หรือสถาบันนั้นยึดถือปฏิบัติ ซึ่งมักเป็นการจัดแยกตามทฤษฎีที่ใช้ทางการพยาบาลต่างๆ จากนั้นจึงค้นหาข้อมูลที่เฉพาะเจาะจง แล้วนำมาวิเคราะห์ หรือสังเคราะห์ และแปลความหมายของข้อมูลเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือปกติวิสัยซึ่งหากเป็นทางการเมืองนั้นได้แก่การจัดกลุ่มของเหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์ทางการเมืองโดยอ้างอิงแนวคิดทฤษฎีทางการเมืองแล้วนำมาวิเคราะห์ แปลความหมาย ของข้อมูลนั้น

ขั้นตอนที่ 2. การกำหนดภาวะสุขภาพ ซึ่งเมื่อทำการจัดหมวดหมู่และแปลความข้อมูลแล้ว ขั้นตอนมาจึงทำการกำหนดภาวะสุขภาพ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ หรือมาตรฐาน หรือปกติวิสัย แบบแผนหรือแนวโน้ม ข้อมูลที่บ่งชี้เข้าไปสู่การอ้างอิง สรุปด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ โดยอาศัยความรู้จากศาสตร์สาขาต่างๆ และศาสตร์ทางการพยาบาล โดยการระบุภาวะสุขภาพจำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ

- ภาวะสุขภาพดีหรือไม่มีปัญหาสุขภาพ และมีปัญหาสุขภาพ เมื่อมองขั้นตอนนี้ ในด้านการเมืองจะเป็นการตีความหมายของปรากฏการณ์ว่ามีความสมดุลเพียงใด หรือเกิดปัญหาทางการเมืองอย่างไร โดยยึดเกณฑ์ที่ยอมรับโดยทั่วไป หรืออ้างอิงแนวคิด ทฤษฎี ผลการศึกษาที่เชื่อถือได้เป็นต้น ซึ่งทั่วไปการ กำหนดปัญหาสุขภาพแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. ปัญหาที่อาจเกิดได้แก่ปัญหาที่พยาบาลคิดว่าน่าจะเกิดขึ้นตาม วิจารณ์ญาณ จากประสบการณ์และความรู้ทางการแพทย์ แต่ยังไม่มีข้อมูล สนับสนุนเพียงพอ ยังไม่มีอาการและการแสดง ต้องการรวบรวมข้อมูล เพิ่มเติม เพื่อตัดสินใจได้แน่นอนว่ามีปัญหาจริงหรือไม่

2. ปัญหาเสี่ยงต่อการเกิด หรือมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้น ได้แก่ปัญหาที่ยัง ไม่ปรากฏอาการและการแสดงแต่มีข้อมูลสนับสนุน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องว่าจะเกิดขึ้น หากไม่ระมัดระวัง ป้องกัน หรือแก้ไข

3. ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว คือปัญหาที่มีข้อมูลสนับสนุน มีอาการแสดง อย่างชัดเจน รวมทั้งผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการบ่งชี้ ดังนั้นในแง่ของ การเมืองจึงสามารถที่จะอ้างอิงแนวทางด้านการพยาบาลได้เช่นเดียวกัน

ขั้นตอนที่ 3. การกำหนดปัญหาหรือการเขียนการวินิจฉัยการพยาบาล เป็นการหา ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะสุขภาพกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะสุขภาพ โดยมีฟอร์มการเขียน ที่ ประกอบดังนี้ การวินิจฉัยการพยาบาล = ปัญหาสุขภาพ + เนื่องจาก + ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง หรือสาเหตุ โดยภาพรวม การวินิจฉัยปัญหา เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การประมวลข้อมูล ที่เป็นการจัด หรือแยกประเภทของข้อมูล ให้เป็นระบบ แปลความหมาย โดยระบุข้อมูลที่สำคัญ เปรียบเทียบ ข้อมูลกับมาตรฐานหรือบรรทัดฐาน จัดกลุ่มสำคัญหรือนัยของข้อมูล และสรุปความเห็นตามหลัก ของเหตุผล จากนั้นต้องมีการตรวจสอบความตรง (Validity) ของการแปลข้อมูลดังกล่าวให้ตรงกับ ความเป็นจริง ซึ่งอาจตรวจสอบกับผู้ใช้บริการหรือครอบครัว ปรีกษาหารือกับบุคลากรอื่นหรือ เปรียบเทียบกับแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น ตำรา วารสาร ซึ่งการตรวจสอบนี้จะช่วยป้องกันความ ผิดพลาดและทำให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม จากนั้นเป็นการกำหนดข้อวินิจฉัยทางการพยาบาล ซึ่งจะเป็น ชื่อของปรากฏการณ์(Phenomenon) เกี่ยวกับภาวะสุขภาพที่พยาบาลต้องให้การบำบัด ครอบคลุม ปัญหาที่เป็นอยู่ปัจจุบัน และปัญหาที่อาจเกิดในอนาคตของบุคคล ครอบครัว หรือชุมชน เป็นต้น ดังนั้นหากเขียนเป็นข้อวินิจฉัยทางการเมือง จึงสามารถระบุถึงประเด็นปัญหาหรือ สภาวะของ ปรากฏการณ์ทางการเมือง และปัจจัยที่เกี่ยวข้องหรือสาเหตุของปัญหาทางการเมืองได้โดยอาจจะระบุ เป็นปัญหาที่อาจเกิดปัญหาเสี่ยงต่อการเกิดหรือปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว

โดยหากนำปรากฏการณ์ทางการเมืองในช่วงจลาจลแบ่งสี (ธรรมนิศย์ ชำนาญ 2553 : 265 – 272) เริ่มตั้งแต่ รัฐบาลภายใต้การนำ ของ พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ได้ตั้งสมาชิกสภาว่าง รัฐธรรมนูญ (สสร.) เพื่อเข้ามาแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับ 2540 ที่หลายคนเห็นว่าเอื้อประโยชน์ให้กับคนบางกลุ่ม และสร้างฐานอำนาจให้กับพรรคการเมืองบางพรรคมากเกินไปกลายเป็นที่มาของ รัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 เมื่อมีการเลือกตั้งปลายปี 2550 นายสมัคร สุนทรเวช ในนามพรรคพลังประชาชน ได้รับชัยชนะในการจัดตั้งรัฐบาลเข้าบริหารประเทศ มีแนวคิดในเชิงร่วมกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือกลุ่มคนเสื้อแดง ได้เสนอขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 ซึ่งเป็นที่มาของการชุมนุมของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) หรือกลุ่มเสื้อเหลือง ที่ไม่ยอมให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 ที่มองว่าเพื่อช่วยให้กลุ่มการเมืองเก่ากลับมาอีก และเมื่อ 23 ตุลาคม 2551 พ.ศ.ท. ทักษิณ ชินวัตร ได้ถูกศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาคดีทุจริตการจัดซื้อที่ดินย่านรัชดา ให้จำคุก 2 ปี ทำให้ต้องเดินทางหนีออกนอกประเทศ ต่อมา นายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีถูกศาลพิพากษาให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากมีความผิดตาม มาตรา 267 และมาตรา 182 จึงทำให้ พรรคพลังประชาชนส่ง นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ มาเป็นนายกรัฐมนตรีแทน มีการต่อต้านจากกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้มีการจัดชุมนุมใหญ่ตั้งแต่ 25 พฤษภาคม 2551 โดยมีการชุมนุมปิดถนนราชดำเนินนอก และยึดสถานที่สำคัญต่างๆเช่นทำเนียบรัฐบาล สนามบินดอนเมือง สนามบินสุวรรณภูมิ การชุมนุมต่อเนื่องยาวนานถึง 193 วัน ซึ่งยุติลงเมื่อ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยยุบพรรคพลังประชาชนและพรรคร่วมรัฐบาลที่ทุจริตการเลือกตั้งรวม 3 พรรคการเมืองมีผลทำให้ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ต้องพ้นสภาพการเป็นนายกรัฐมนตรี จึงทำให้การชุมนุมยุติลง และจากการที่ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ต้องพ้นสภาพการเป็นนายกรัฐมนตรี ทำให้ต้องมีการจัดตั้งรัฐบาลใหม่ โดย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเสียงสนับสนุนจากสมาชิกสภาเป็นเสียงข้างมาก สามารถเป็นนายกรัฐมนตรีและจัดตั้งรัฐบาลได้ ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ จึงมีการชุมนุมปิดล้อมรัฐสภาเพื่อไม่ให้รัฐบาลสามารถแถลงนโยบายในวันที่ 30 ธันวาคม 2551 แต่ในที่สุดรัฐบาลก็สามารถแถลงนโยบายได้โดยการย้ายที่แถลง โดยการชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ ยังคงเกิดขึ้นและยุติเป็นช่วงๆจนปลายเดือนมีนาคม 2552 ได้มีการชุมนุมใหญ่และยึดเยื้องขึ้นข้อเรียกร้องหลักคือให้องค์มนตรีลาออก รวมถึงเรียกร้องให้รัฐบาลยุบสภาเพื่อยุติวิกฤตทางการเมือง การชุมนุมรุนแรงขึ้นจนทำให้รัฐบาลต้องประกาศใช้ พ.ร.ก. ฉุกเฉิน ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล โดยเหตุการณ์สำคัญในช่วงนี้ได้แก่ การชุมนุมจนทำให้รัฐประกาศยกเลิกการประชุมอาเซียน การที่กลุ่มคนเสื้อแดง ได้บุกเข้าภายในกระทรวงมหาดไทย และทำลายรถเบนซ์ ที่คาดว่าเป็นรถยนต์ของ

นายกรัฐมนตรี ได้ทำร้ายนายนิพนธ์ พร้อมพันธ์ เลขานุการนายกรัฐมนตรีบาดเจ็บ การชุมนุมจนถึง 13 เมษายน 2552 สถานการณ์เกินกว่าความควบคุม มีกลุ่มผู้ชุมนุมบางส่วนปิดล้อมสามเหลี่ยมดินแดง มีการใช้รถแก๊สเตรียมทำเป็น คาร์บอนบี มีการเผาธงชาติ ทำลายธนาคารกรุงเทพ และมีการปะทะกันระหว่างผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่ มีการปิดถนนเพชรบุรี เสาธงและ โยนถังแก๊สทำให้เกิดเสียงระเบิด มีการขว้างปาทำลายมัสยิด ปิดบริเวณชุมชนนางเลิ้ง และได้รับการต่อต้านจากชาวบ้านที่ขับไล่ผู้ชุมนุม จนปะทะกันมีผู้บาดเจ็บ และมีเสียชีวิต 2 ราย แกนนำ นปช. จึงยุติการชุมนุม และแกนนำถูกออกหมายจับในข้อหาพยายามฆ่านายกรัฐมนตรี และก่อความวุ่นวายในบ้านเมือง

ขั้นการประเมินภาวะสุขภาพ

1. **ขั้นการซักประวัติ** จะประกอบด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกต เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าเป็นข้อมูลเบื้องต้น แปลความหมายของข้อมูล วิธีการสังเกตจะทำให้ทราบถึงลักษณะทั่วไปของผู้รับบริการความสามารถในการสังเกตขึ้นอยู่กับความรู้พื้นฐานของพยาบาล **การสัมภาษณ์** หมายถึงการสนทนาหรือการพูดคุยกันระหว่างบุคคล 2 คน อย่างมีจุดหมาย เป็นการรู้จักบุคคล เรียนรู้เรื่องราวของบุคคลจากการสนทนา โดยเฉพาะเกี่ยวกับประวัติที่นำมา หรือทำให้มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิด ภาวะการเจ็บป่วย โดยจำเป็นต้องใช้ทักษะในการติดต่อสื่อสาร ที่อาศัยคำพูด กิริยาท่าทาง ทักษะการฟัง การสร้างสัมพันธภาพและการสังเกตร่วมด้วย การดำเนินการข้างต้นนั้น มักเรียกโดยรวมว่าเป็นขั้นตอนการซักประวัติ

ในทางการเมืองสามารถนำวิธีการดังกล่าวมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทางการเมือง หากพิจารณาจากปรากฏการณ์ทางการเมืองในช่วงเวลาแบ่งสี่จะได้แก่ข้อมูลที่สามารสังเกต และสอบถาม หรือสืบค้นคล้ายกับการซักประวัติผู้ป่วยซึ่งได้แก่ ตั้งแต่รัฐบาลภายใต้การนำ ของ พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ได้ตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) เพื่อเข้ามาแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับ 2540 ที่หลายคนเห็นว่าเอื้อประโยชน์ให้กับคนบางกลุ่ม และสร้างฐานอำนาจให้กับพรรคการเมืองบางพรรคมากเกินไปกลายเป็นที่มาของรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 เมื่อมีการเลือกตั้งปลายปี 2550 นายสมัคร สุนทรเวช ในนามพรรคพลังประชาชนได้รับชัยชนะในการจัดตั้งรัฐบาลเข้าบริหารประเทศ มีแนวคิดในเชิงร่วมกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือกลุ่มคนเสื้อแดง ได้เสนอขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 ซึ่งเป็นที่มาของการชุมนุมของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) หรือกลุ่มเสื้อเหลือง ที่ไม่ยอมให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 ที่มองว่าเพื่อช่วยให้กลุ่มการเมืองเก่ากลับมาอีก ต่อมา นายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีถูกศาลพิพากษาให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากมีความผิดตาม มาตรา 267 และมาตรา 182 จึงทำให้ พรรคพลังประชาชนส่ง นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ มาเป็นนายกรัฐมนตรีแทน มีการต่อต้านจากกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้มีการจัดชุมนุมใหญ่ตั้งแต่ 25 พฤษภาคม 2551 โดยมีการชุมนุม

ปิดถนนราชดำเนินนอก และยึดสถานที่สำคัญต่างๆเช่นทำเนียบรัฐบาล สนามบินดอนเมือง สนามบินสุวรรณภูมิ การชุมนุมต่อเนื่องยาวนานถึง 193 วันนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรค ประชาธิปัตย์ ได้รับเสียงสนับสนุนจากสมาชิกสภาเป็นเสียงข้างมาก สามารถเป็นนายกรัฐมนตรีและจัดตั้งรัฐบาลได้ ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ จึงมีการชุมนุมปิดล้อมรัฐสภาเพื่อไม่ให้รัฐบาลสามารถแถลงนโยบายในวันที่ 30 ธันวาคม 2551 แต่ในที่สุดรัฐบาลก็สามารถแถลงนโยบายได้โดยการย้ายที่แถลง โดยการชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ ยังคงเกิดขึ้นและยุติเป็นช่วงๆจนปลายเดือนมีนาคม 2552 ได้มีการชุมนุมใหญ่และยึดเขี่ยยื่นข้อเรียกร้องหลักคือให้องคมนตรีลาออก รวมถึงเรียกร้องให้รัฐบาล ยุบสภาเพื่อยุติวิกฤตทางการเมือง การชุมนุมรุนแรงขึ้น

2. การตรวจร่างกาย เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมุ่งเน้นที่สภาพร่างกายของผู้รับบริการ ข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลปรัญที่บ่งบอกถึงสภาวะทางร่างกายและจิตใจของผู้รับบริการ ข้อมูลจากการตรวจร่างกายจะเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง หน้าที่ และสิ่งตรวจพบในแต่ละอวัยวะนั้น ๆ วิธีการตรวจต้องอาศัยศิลปะในการตรวจ โดยอาศัยเทคนิค การดู การคลำ การเคาะ และการฟัง โดยทำการตรวจประเมินสภาพร่างกายผู้รับบริการตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า

โดยหากพิจารณาจากเหตุการณ์ดังกล่าวจะเทียบได้กับเมื่อตรวจเช็คแล้วพบอาการผิดปกติได้แก่ การต่อต้านจากกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้มีการจัดชุมนุมใหญ่ ตั้งแต่ 25 พฤษภาคม 2551 โดยมีการชุมนุมปิดถนนราชดำเนินนอก และยึดสถานที่สำคัญต่างๆเช่น ทำเนียบรัฐบาล สนามบินดอนเมือง สนามบินสุวรรณภูมิ การชุมนุมต่อเนื่องยาวนานถึง 193 วัน การชุมนุมปิดล้อมรัฐสภาเพื่อไม่ให้รัฐบาลสามารถแถลงนโยบายในวันที่ 30 ธันวาคม 2551 แต่ในที่สุดรัฐบาลก็สามารถแถลงนโยบายได้โดยการย้ายที่แถลง โดยการชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ ยังคงเกิดขึ้นและยุติเป็นช่วงๆจนปลายเดือนมีนาคม 2552 ได้มีการชุมนุมใหญ่และยึดเขี่ยยื่นข้อเรียกร้องหลักคือให้องคมนตรีลาออก รวมถึงเรียกร้องให้รัฐบาล ยุบสภาเพื่อยุติวิกฤตทางการเมือง การชุมนุมรุนแรงขึ้น การประกาศใช้ พ.ร.ก. ฉุกเฉิน ในเขต กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล โดยเหตุการณ์สำคัญในช่วงนี้ได้แก่ การชุมนุมจนทำให้รัฐ ประกาศยกเลิกการประชุมอาเซียน การที่กลุ่มคนเสื้อแดง ได้บุกเข้าภายในกระทรวงมหาดไทย และ ทำลายรถเบนซ์ ที่คาดว่าเป็นรถยนต์ของนายกรัฐมนตรี ได้ทำร้ายนายนิพนธ์ พร้อมพันธ์ เลขาธิการนายกรัฐมนตรีบาดเจ็บ การชุมนุมจนถึง 13 เมษายน 2552 สถานการณ์เกินกว่าความควบคุม มีกลุ่มผู้ชุมนุมบางส่วนปิดล้อมสามเหลี่ยมดินแดง มีการใช้รถแก๊สเตรียมทำเป็น คาร์บอนมี มีการเผาธรมณ์ ทำลายธนาคารกรุงเทพ และมีการปะทะกันระหว่างผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่ มีการปิดถนนเพชรบุรี เสาชิงแวงและ โยนถังแก๊สทำให้เกิดเสียงระเบิด มีการขว้างปาทำลายมัสยิด ปิดบริเวณ

ชุมชนนางเลิ้ง และได้รับการต่อต้านจากชาวบ้านที่จับไล่ผู้ชุมนุม จนปะทะกันมีผู้บาดเจ็บ และมีเสียชีวิต 2 ราย

3. การตรวจทางห้องปฏิบัติการ การศึกษาจากรายงานผู้ป่วยและรายงานการตรวจวินิจฉัยต่างๆของแพทย์ โดยเพิ่มประวัติผู้รับบริการจะมีข้อมูลเกี่ยวกับผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ที่จะมาช่วยในการสนับสนุนอาการแสดง หรือภาวะผิดปกติต่างๆเช่นค่าความเข้มข้นของเลือด ค่าความถ่วงจำเพาะของปัสสาวะ เหล่านี้จะช่วยยืนยันว่ามีภาวะขาดน้ำหรือไม่เป็นต้น

ในทางการเมืองอาจเปรียบเทียบได้กับผลการวินิจฉัยที่เป็นบรรทัดฐานโดยไม่สามารถโต้แย้งได้ ดังในปรากฏการณ์นี้ได้แก่ เมื่อ 23 ตุลาคม 2551 พ.ศ. ทักษิณ ชินวัตร ได้ถูกศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาคดีทุจริตการจัดซื้อที่ดินย่านรัชดา ให้จำคุก 2 ปี 6 เดือน นาย สมักร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีถูกศาลพิพากษาให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากมีความผิดตาม มาตรา 267 และมาตรา 182 กรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยยุบพรรคพลังประชาชนและพรรคร่วมรัฐบาลที่ทุจริตการเลือกตั้งรวม 3 พรรคการเมืองมีผลทำให้นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ต้องพ้นสภาพการเป็นนายกรัฐมนตรี

จากการรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยแนวทางดังกล่าวข้างต้นและการเจาะลึกลงไปถึงได้ว่าเป็นความเจ็บป่วยทางการเมือง ซึ่งมีอาการและอาการแสดงตามที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกต การสัมภาษณ์ หรือการศึกษาถึงประวัติของปรากฏการณ์ จากนั้นพิจารณาจากการตรวจเช็คอาการหรือความผิดปกติที่สังเกตหรือตรวจสอบได้ ในที่นี้ได้แก่การที่รัฐบาลถูกต่อต้านจากผู้ชุมนุมกลุ่มต่างๆจึงคล้ายดังมีอาการเจ็บป่วยหรือเกิดอาการไข้ที่ทำให้ร่างกายหรือรัฐบาลนั้นไม่แข็งแรงหรืออ่อนประสิทธิภาพลง เมื่อพิจารณาด้วยผลการวินิจฉัยซึ่งในที่นี้เทียบจากการพิพากษาคดีที่ได้มีคำพิพากษาแล้วทำให้เกิดผลในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง หรือเป็นส่วนช่วยให้เห็นทิศทางทางการเมืองว่าจะก่อให้เกิดความสงบหรือความรุนแรงดังกรณีคำพิพากษาของศาลรัฐธรรมนูญกรณียุบพรรคพลังประชาชนและพรรคร่วมรัฐบาลที่ทุจริตการเลือกตั้งรวม 3 พรรคการเมืองมีผลทำให้นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ต้องพ้นสภาพการเป็นนายกรัฐมนตรี จึงทำให้การชุมนุมยุติลง

ขั้นการวินิจฉัยทางการแพทย์ เป็นการวิเคราะห์ แปลความหมาย และระบุถึงภาวะสุขภาพ หรือปัญหาสุขภาพของผู้รับบริการ ผ่านกระบวนการพยาบาล คือการดำเนินการเกี่ยวกับ การกำหนดภาวะสุขภาพ และการเขียนการวินิจฉัยการพยาบาล การเขียนประโยค จะประกอบด้วย ปัญหาและสาเหตุหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ข้อความ เนื่องจาก เชื่อมข้อความทั้ง 2 ส่วน

เมื่อเทียบการวินิจฉัยทางการแพทย์กับการวินิจฉัยหรือการวิเคราะห์ทางการเมืองซึ่งในที่นี้เป็นกรณีศึกษาจากเหตุการณ์การเจาะลึกลงไปถึงได้โดยการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดจากข้างต้นแล้วนำมาทำการตัดสินใจวินิจฉัยปัญหา โดยจะมีการระบุปัญหา และมีข้อมูลสนับสนุนเพื่อให้เห็น

ถึงเหตุผลของการวินิจฉัย ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะยึดการพิจารณาตามแนวคิดทฤษฎีทางการเมืองที่สำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์การเมืองได้แก่ แนวทางระบบ แนวทางโครงสร้างและหน้าที่ ผลการวินิจฉัยทางการเมืองในช่วงเหตุการณ์ดังกล่าวจึงได้ดังนี้

การวินิจฉัยทางการเมืองเมื่อยึดแนวทางระบบสามารถวินิจฉัยได้คือ ระบบการเมืองในเหตุการณ์การจลาจลแบ่งสีนั้นไม่สมดุล เนื่องจากมีปัจจัยนำเข้าอันได้แก่ที่มาของรัฐบาลทั้งรัฐบาลพรรคพลังประชาชนและพรรคประชาธิปัตย์ไม่เป็นที่ยอมรับจากประชาชนฝ่ายตรงข้าม จึงมีการต่อต้านจากกลุ่มที่ไม่ยอมรับที่เป็นผลจากปัจจัยนำออกซึ่งในรายละเอียดนั้นจะเห็นได้ว่ามีปัจจัยส่วนนำเข้าที่เริ่มตั้งแต่การเข้ามาของรัฐบาล พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ที่มาจากการรัฐประหาร การเข้ามาของรัฐบาลพรรคพลังประชาชนก็ตามที่ถูกประชาชนอีกกลุ่มมองว่าเพื่อตอบสนองการเมืองของกลุ่มพวกพ้องเก่าหรือกลุ่มการเมืองเดิมที่เขาไม่ต้องการ ในทำนองเดียวกันเมื่อถึงช่วงของ นปช. ก็มองว่าการเข้ามาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มาโดยไม่ชอบธรรมเพราะพรรคประชาธิปัตย์ไม่ใช่พรรคเสียงข้างมากแต่เป็นผู้นำจัดตั้งรัฐบาล จึงเรียกร้องให้ยุบสภาเพื่อเลือกตั้งใหม่ เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อ ปัจจัยส่วนนำออก คือการได้มาของรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 ที่มองว่าร่างมาเพื่อพวกพ้องหรือกลุ่มที่มาจากฝ่ายตรงข้ามกับพรรคพลังประชาชน จึงต่อต้านทำนองเดียวกัน กลุ่ม พท. เห็นว่าเป็น กฎหมายที่เหมาะสมทำให้กลุ่มของ พ.ต.ท. ทักษิณ ไม่สามารถ กลับมาสร้างฐานอำนาจจนเกิดความเสียหายต่อบ้านเมืองอีก โดยการแสดงออกของแต่ละฝ่ายที่ชัดเจนคือการชุมนุมต่อต้านอำนาจของรัฐหรือรัฐบาลจนทำให้ต้องมีการใช้มาตรการต่างๆออกมาเพื่อรักษาอำนาจของรัฐบาลเหล่านี้แสดงถึงภาวะไม่สมดุลกันหรือไม่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่จึงเกิดความวุ่นวายของบ้านเมืองรวมทั้งมีความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก

การวินิจฉัยทางการเมืองเมื่อยึด แนวทางโครงสร้างและหน้าที่ สามารถวินิจฉัยได้คือ ระบบการเมืองไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมเนื่องจาก มีความไม่สมดุลของหน้าที่ในส่วนนำเข้า ที่เกิดจากการเรียกร้องผลประโยชน์ของแต่ละกลุ่มและรัฐบาลไม่สามารถตอบสนองความต้องการของข้อเรียกร้องได้ จึงมีการชุมนุมต่อต้านส่งผลให้รัฐบาลไม่สามารถบริหารบ้านเมืองได้อย่างปกติซึ่งในรายละเอียดได้แก่การพิจารณาในแนวทางโครงสร้างหน้าที่ หน้าที่ของส่วนนำเข้าที่ประกอบด้วยการกล่อมเกลารือการให้การเรียนรู้ทางการเมืองนั้น จะเห็นได้ว่าพรรคการเมืองได้มีการให้ความรู้ หรือให้การเรียนรู้ทางการเมืองจนมีพรรคการเมืองที่มีผู้สนับสนุนเป็นมวลชนของตนเอง เช่นพรรคพลังประชาชนจะมีมวลชนที่ได้รับการเรียนรู้ทางการเมืองที่เห็นด้วยกับพรรคคือกลุ่ม นปช. ส่วนทางพรรคประชาธิปัตย์ จะมีมวลชนที่ได้รับการเรียนรู้ทางการเมืองที่เห็นด้วยกับพรรคคือกลุ่ม พท. ส่วนพรรคการเมืองอื่นๆก็เช่นกันแต่มวลชนไม่มากเท่าสองพรรคดังกล่าว ในส่วนการสรรหาปรับคนเข้าระบบเห็นได้จากการมีการรับสมัครสมาชิกพรรค มีการชุมนุมในพื้นที่

ต่างๆ เพื่อสร้างมวลชนเป็นกลุ่มหรือแนวร่วมกับฝ่ายตนเป็นต้น ในเรื่องการแสดงออกซึ่งผลประโยชน์เห็นได้ชัดเจนจากการที่ประชาชน หรือฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการบริหารบ้านเมืองของพรรคไทยรักไทยที่เป็นผู้นำบริหารบ้านเมืองจนถูกมองว่าไม่มีความชอบธรรมจึงนำไปสู่การรัฐประหารดังกล่าว หลายฝ่ายจึงแสดงออกเพื่อผลประโยชน์ตน กลุ่มตน หรือบ้านเมืองก็ตาม ในประเด็นนี้ในทางตรงกันข้ามฝ่ายพรรคไทยรักไทย และผู้ที่สนับสนุนเห็นเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามแนวทางประชาธิปไตยและ ไม่ใช่ความต้องการ การของประชาชนส่วนใหญ่ จึงต้องแสดงออกเพื่อผลประโยชน์ของฝ่ายตนเช่นกันอันได้แก่การเรียกร้องให้ยุบสภาเลือกตั้งใหม่ การให้แก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 เป็นต้น ในส่วนการรวบรวมผลประโยชน์ จะเห็นได้ว่าแต่ละกลุ่มหรือแต่ละสปีพายามที่จะรวบรวมความต้องการผลประโยชน์ตนโดยผ่านการแสดงออกของพรรคการเมืองที่ตนสนับสนุนเพื่อเข้ามามีบทบาทในการบริหารบ้านเมืองตามที่กลุ่มตนเองต้องการต้องการยุติบทบาทของผู้นำประเทศที่มาจากพรรคไทยรักไทย เมื่อพรรคประชาธิปไตยได้เป็นผู้นำฝ่ายพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยจะพึงพอใจและยุติการชุมนุม ในทางตรงข้ามฝ่าย กลุ่มแนวร่วมต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ก็ต้องการรักษาหรือรวบรวมประโยชน์ฝ่ายตนจึงพยายามที่จะสนับสนุนพรรคการเมืองที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญ ปี 2550 ด้านการสื่อสารทางการเมือง ทั้งสองฝ่ายดำเนินการคล้ายกันได้แก่การใช้สื่อทุกช่องทางเช่น วิทยุ โทรทัศน์ รวมทั้งสื่อสารมวลชน รวมถึงการชุมนุมเพื่อชี้แจง หรือเรียกร้องเป็นต้น ในด้านการทำหน้าที่ในส่วนนำเข้าของฝ่ายการเมืองนั้นจะเห็นได้ว่าพบปัญหาและอุปสรรคตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลฝ่ายใดก็ตาม มองภาพเห็นถึงความขัดแย้งของคนในสังคมมีการแบ่งเป็นกลุ่มที่มีแนวคิดตรงข้ามกัน จึงมองได้ว่าการทำหน้าที่ในส่วนนำเข้าบกพร่องย่อมส่งผลต่อบังคับจายนำออก โดยที่หน้าที่ของส่วนนำออกที่ประกอบด้วยการออกกฎหมายหรือนโยบายเห็นชัดเจนได้แก่รัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 ที่ถูกกลุ่ม นปช. ออกมาต่อต้าน รวมถึงสมาชิกพรรคไทยรักไทย ที่เห็นว่าเป็นรัฐธรรมนูญของเผด็จการจึงต้องการแก้ไข ทำนองเดียวกันที่ฝ่ายพท. เห็นว่าเป็น รัฐธรรมนูญที่ดีต่อบ้านเมืองเพราะมีบทบัญญัติที่สกัดกั้นการมีอำนาจของกลุ่มการเมืองฟาก พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร จึงต่อต้านการแก้ไขเป็นต้น จึงเห็นได้ว่าเพราะการออกกฎหมาย หรือกฎเกณฑ์ ที่ไม่สามารถสนองตอบต่อส่วนรวมได้แท้จริงจึงมีการแสดงออกเป็นข้อมูลย้อนกลับด้วยการชุมนุมต่อต้าน เพื่อให้แก้ไข และห้ามแก้ไขนั่นเอง ซึ่งจัดได้ว่าเป็นการกระทำที่ขัดจีนหรือขัดขวางในการปฏิบัติตามกฎหมายหรือนโยบายนั่นเอง การดำเนินกระบวนการตัดสินใจให้เป็นไปตามกฎหมายหรือเห็นได้จากที่พ.ต.ท. ทักษิณชินวัตร ไม่ยอมรับคำพิพากษา รวมทั้งมีกลุ่ม นปช. ที่เห็นว่าการตัดสินใจดังกล่าวเป็นผลจาก กฎหมายของเผด็จการ โดยในภาพรวมจึงเห็นได้ว่าการทำหน้าที่ของโครงสร้างการเมืองเกิดความไม่สมดุล ไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมซึ่งเทียบได้กับระบบการเมืองเกิดความเจ็บป่วย

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่ององค์ความรู้ทางการพยาบาลกับความเจ็บป่วยทางการเมือง นั้นมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ

1. เพื่อได้ทราบถึงสภาวะทางการเมืองที่ถูกพิจารณาว่าเป็นความเจ็บป่วยด้วยองค์ความรู้ของพยาบาล

2. เพื่อทราบถึงองค์ความรู้ทางการพยาบาลที่นำมาใช้ในการศึกษาความเจ็บป่วยทางการเมืองโดยทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เน้นการวิเคราะห์จากคำร่า เอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทางการเมืองและแนวคิดทางการพยาบาล รวมถึงสภาวะแวดล้อมทางการเมืองหรือปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นจริง โดยเป็นการอธิบายเชิงการตีความและเปรียบเทียบด้วยเหตุและผลในเชิงการพยาบาลในประเด็นที่ชี้ให้เห็นสภาวะของการเจ็บป่วยทางการเมืองโดยใช้การเปรียบเทียบกับเกณฑ์ภาวะสุขภาพ หรือภาวะที่สมดุล ประชาชนมีความสงบสุข หากมีปัจจัยที่ทำให้มีการเบี่ยงเบนไปจะเปรียบได้กับการเบี่ยงเบนของภาวะสุขภาพหรือมีความเจ็บป่วยเกิดขึ้นซึ่งวิชาชีพการพยาบาลจะใช้องค์ความรู้เรื่องกระบวนการพยาบาลในการวิเคราะห์โดยที่กระบวนการพยาบาลเป็นเครื่องมือและวิธีการที่สำคัญทางวิทยาศาสตร์ของวิชาชีพการพยาบาลในการรวบรวมข้อมูลของผู้รับบริการ เพื่อนำไปสู่ การวินิจฉัยการพยาบาล การวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาล และการประเมินผลการพยาบาล เมื่อมองการเมืองโดยเปรียบเทียบว่าเป็นสิ่งมีชีวิตเช่นเดียวกับมนุษย์การนำองค์ความรู้ในการวิเคราะห์ของพยาบาล จึงเป็นสิ่งที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ทางการเมืองได้ด้วยเช่นกันในเชิงการเปรียบเทียบ ซึ่งจะทำให้เราสามารถวินิจฉัยปรากฏการณ์ทางการเมืองได้ โดยเป็นการเปรียบเทียบความหมายทางการพยาบาลให้สอดคล้องกับความหมายในทางการเมืองตามขั้นตอนของกระบวนการพยาบาลและนำไปสู่การวินิจฉัยการพยาบาลซึ่งในทางการเมืองก็คือการระบุปัญหาของปรากฏการณ์ทางการเมืองนั่นเอง

1. สรุปการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการศึกษาสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

สภาวะทางการเมืองที่ถูกพิจารณาว่าเจ็บป่วยด้วยองค์ความรู้ของพยาบาล

1) มีความสัมพันธ์กันระหว่างการเมืองและการพยาบาล เมื่อมองการพยาบาลเป็นเรื่องของการใช้อำนาจอย่างหนึ่ง

2) ความเจ็บป่วยทางการเมืองเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการเมืองเป็นเหมือนสิ่งมีชีวิต หรือเหมือนร่างกายมนุษย์เมื่อระบบการเมืองขาดความสมดุล หรือไม่สามรถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ จนการดำเนินการทางการเมืองเกิดปัญหาอุปสรรคนั้นจึงมองได้ว่าการเมืองมีภาวะเจ็บป่วย

3) ความเจ็บป่วยทางการเมืองเมื่อพิจารณาในแนวทางระบบด้วยแนวคิด เดวิด อีสตัน เมื่อพิจารณาจากปรากฏการณ์การจลาจลแบ่งสีที่การแสดงออกของแต่ละฝ่ายที่ชัดเจนคือการชุมนุมต่อต้านอำนาจของรัฐหรือรัฐบาลจนทำให้ต้องมีการใช้มาตรการต่างๆออกมาเพื่อรักษาอำนาจของรัฐบาลแสดงให้เห็นถึงภาวะไม่สมดุลกันหรือไม่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่จึงเกิดความวุ่นวายของบ้านเมืองรวมทั้งมีความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมากจึงพิจารณาได้ว่าการเมืองมีความเจ็บป่วย

4) ความเจ็บป่วยทางการเมืองเมื่อพิจารณาในแนวทางโครงสร้างและหน้าที่ซึ่งการศึกษาวิเคราะห์แนวนี้ เป็นอีกแนวทางหนึ่งซึ่งมีความคล้ายคลึงกับแนวทางระบบ และเมื่อพิจารณาจากปรากฏการณ์การจลาจลแบ่งสี โดยในภาพรวมจะเห็นได้ว่าการทำหน้าที่ของโครงสร้างการเมืองเกิดความไม่สมดุล ไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม จึงเป็นสาเหตุในการจลาจลแบ่งสีดังกล่าว

เมื่อเปรียบวิชารัฐศาสตร์กับวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพทั้งหลายแล้วรัฐศาสตร์ถูกจัดลำดับต่ำลงไป และเป็นศาสตร์ที่แตกต่างจากศาสตร์ธรรมชาติทั้งในด้าน วิธีการศึกษาและสิ่งที่ศึกษา การอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมอาจพึงพิงวิธีการทางวิทยาศาสตร์ธรรมชาติไม่ได้แต่จะต้องอาศัยการทำความเข้าใจสาเหตุด้วยวิธีการตีความเป็นหลัก ดังนั้นแนวโน้มของการศึกษาทางรัฐศาสตร์จึงอาศัยศาสตร์ของสาขาวิชาต่างๆมาใช้ในการศึกษาด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษการเมืองด้วยแนวทางของการพยาบาล ซึ่งจะอธิบายด้วยเชิงการตีความ หรือการเปรียบเทียบเป็นหลักเพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางการเมืองซึ่งวิชาชีพการพยาบาลจะใช้องค์ความรู้เรื่องกระบวนการพยาบาลในการวิเคราะห์ โดยที่กระบวนการพยาบาลเป็นเครื่องมือและวิธีการที่สำคัญของวิชาชีพการพยาบาลในการรวบรวมข้อมูลของผู้รับบริการ เพื่อนำไปสู่ การวินิจฉัยการพยาบาล การวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาล และการประเมินผลซึ่งกระบวนการพยาบาลนั้นจัดเป็นเครื่องมือและวิธีการสำคัญทางวิทยาศาสตร์ เมื่อมองการเมืองโดยเปรียบเทียบว่าเป็นสิ่งมีชีวิตเช่นเดียวกับมนุษย์การนำองค์ความรู้ในการวิเคราะห์ของพยาบาลจึงถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์การเมืองในเชิงการเปรียบเทียบ ซึ่งจะทำให้เราสามารถวินิจฉัยปรากฏการณ์ทางการเมืองได้คล้ายกับการวินิจฉัยการพยาบาล โดยจะเป็นการเปรียบเทียบความหมายทางการเมืองให้สอดคล้องกับความหมายในทางการเมืองตามขั้นตอนของ

กระบวนการพยาบาลและนำไปสู่การวินิจฉัยการพยาบาลซึ่งในทางการเมืองก็คือการระบุปัญหาของปรากฏการณ์ทางการเมืองและเมื่อมีการนำมาวิเคราะห์จึงได้ผลการวิเคราะห์ในแต่ละแนวคิดทางการเมืองดังนี้

1) ระบบการเมืองในเหตุการณ์การจลาจลแบ่งสีนั้นไม่สมดุลเนื่องจากมีปัจจัยนำเข้าอันได้แก่ที่มาของรัฐบาลทั้งรัฐบาลพรรคพลังประชาชนและพรรคประชาธิปัตย์ไม่เป็นที่ยอมรับจากประชาชนฝ่ายตรงข้าม จึงมีการต่อต้านจากกลุ่มที่ไม่ยอมรับ

2) ระบบการเมืองไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม เนื่องจาก มีความไม่สมดุลของหน้าที่ในส่วนนำเข้า ที่เกิดจากการเรียกร้องผลประโยชน์ของแต่ละกลุ่มและรัฐบาลไม่สามารถตอบสนองความต้องการของข้อเรียกร้องได้ จึงมีการชุมนุมต่อต้านส่งผลให้รัฐบาลไม่สามารถบริหารบ้านเมืองได้อย่างปกติ

2. อภิปรายผล

เนื่องจากรัฐศาสตร์นั้นเป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการเมือง ระบบการเมือง กระบวนการและกิจกรรมต่างๆที่มีผลต่อการจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าเพื่อสังคม โดยแนวโน้มของวิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์หรือการเมืองนั้น เมื่อเปรียบวิชารัฐศาสตร์กับวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพทั้งหลายแล้วรัฐศาสตร์ถูกจัดลำดับต่ำลงไป ในแง่ความเป็นวิทยาศาสตร์ เนื่องจากศาสตร์ทางสังคมนั้น โดยเฉพาะรัฐศาสตร์นั้นเกี่ยวข้องกับมนุษย์ที่มีกลไกพฤติกรรมซับซ้อนมีปัจจัยผลักดันหรือดึงดูดมากมายมีทางเลือกของพฤติกรรมมากมาย มีลักษณะเป็นจิตวิสัยเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างมาก ทำให้เทคนิคหรือมาตรวัดต่างๆทางสังคมศาสตร์อาจช่วยให้เชื่อมั่นในการสังเกตปรากฏการณ์ทางการเมืองได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น การทำความเข้าใจกับการเมืองจะอาศัยการตีความของมนุษย์อยู่ดี รวมทั้งอาศัยความรู้จากศาสตร์สาขาอื่นเพื่อทำความเข้าใจการเมืองและแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสม (ชาญวุฒิ วัชรพุกก์ 2536 : 674-679) การศึกษาครั้งนี้นักศึกษาให้ความสนใจต่อระบบการเมืองตามแนวคิดของนักวิเคราะห์การเมือง เดวิด อีสตัน ที่มองการเมืองแบบชีววิทยา โดยเปรียบเทียบระบบการเมืองเป็นร่างกายมนุษย์ การเมืองดำรงอยู่เหมือนสิ่งมีชีวิต ที่มีส่วนนำเข้าและนำออก ทรานไคที่ร่างกายยังคงรักษาสมดุลไว้ได้ร่างกายก็คงอยู่ปกติแต่เมื่อมีสิ่งรบกวนจนเสียสมดุลและเมื่อร่างกายปรับตัวเพื่อรักษาสมดุลไม่ได้ก็จะเกิดการเจ็บป่วย (ลิจิต ธีรเวทิน 2536 : 180-223) ซึ่งเมื่อมองการเมืองเป็นหน่วยที่เหมือนสิ่งมีชีวิต ดังนั้นหากมองการเมืองเหมือนมีชีวิตเช่นเดียวกับมนุษย์ความรู้ทางการเมืองก็น่าที่จะนำมาใช้ในการพิจารณาปรากฏการณ์ทางการเมืองในแง่ของการเจ็บป่วยได้ ซึ่งใช้การอธิบายเชิงการตีความ จึงเป็นการเพิ่มทางเลือกในการพิจารณา การใช้เหตุผลที่กว้างขวางยิ่งขึ้น อันจะเป็นผลดีต่อการศึกษารัฐศาสตร์

ซึ่งการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อได้ทราบถึงสถานะทางการเมืองที่ถูกพิจารณาว่าเป็นความเจ็บป่วยด้วยองค์ความรู้ของพยาบาลและเพื่อทราบถึงองค์ความรู้ทางการพยาบาลที่นำมาใช้ในการศึกษาความเจ็บป่วยทางการเมืองในชั้นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการศึกษานั้น ในองค์ความรู้ของพยาบาลมองว่าการเมืองเกิดความเจ็บป่วยได้ ด้วยชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์กันระหว่างการเมืองและการพยาบาล จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้ เมื่อมนุษย์เราเกิดมานั้นการพยาบาลได้ก่อเกิดขึ้นมาด้วยพร้อมกัน แล้วเพราะสตรีสมัชชัโบราณ มีหน้าที่ดูแลบุคคลในครอบครัวตั้งแต่เกิด คือการดูแลบุตร หรือทารก จนถึงวัยผู้ใหญ่เช่นการดูแลบิดามารดา จนถึงวัยชรา ตลอดจนการดูแลญาติพี่น้องที่เจ็บป่วย จึงถือได้ว่าการพยาบาลเป็นคุณสมบัติของสตรีที่เดียว ดังนั้นการพยาบาลจึงเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่เริ่มตั้งแต่สังคมครอบครัวจึงเป็นการชี้ให้เห็นชัดขึ้นว่าการพยาบาลนั้น ได้เกิดมาพร้อมกับมนุษย์เรานั้นเอง และจากคำกล่าวของอริสโตเติล(Aristotle) ว่า มนุษย์ตามธรรมชาติเป็นสัตว์การเมืองต้องอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มหรือชุมชน มนุษย์เราจึงเกี่ยวข้องกับการเมืองเสมอโดยขึ้นกับระดับที่เกี่ยวข้องสำหรับบุคคลกรที่ทำบทบาทพยาบาลนั้นย่อมเกี่ยวข้องกับการเมืองเช่นกันแม้ในการพยาบาลเอง หากพิจารณาด้วยความหมายของการเมืองที่ มองการเมืองเป็นเรื่องของอำนาจ โดยที่ไม่ว่าสภาพการณ์หรือสถาบันใดหากมีการต่อสู้แข่งขันเพื่อแสวงหาอำนาจที่เหนือกันแล้วก็เป็นการเมืองทั้งสิ้น (นงเยาว์ พิระदानนท์ 2541 : 7) เช่นเดียวกับ เอนก เหล่าธรรมทัศน์ (2543) กล่าวในการเมืองของพลเมือง : สหัชวรรษใหม่ คำว่า การเมือง ที่ใช้ในแวดวงรัฐศาสตร์ปัจจุบัน และที่ใช้กันอยู่ในหมู่นักการเมืองและประชาชนทั่วไปนั้นมันหมายถึงการแย่งกันใช้อำนาจของส่วนรวมไปรับใช้ผลประโยชน์ของส่วนตนหรือเฉพาะส่วน โดยการพยาบาลเองมี การควบคุม การดูแล เพื่อให้ผู้รับบริการเชื่อฟัง ทำตามเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการพยาบาลดังนั้นย่อมต้องมีการใช้อำนาจเข้ามาเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงได้แก่การกำหนดกรอบเรื่องของสถานที่ ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆเพื่อให้ผู้รับบริการต้องปฏิบัติตาม ในทางอ้อมได้แก่การที่เป็นผู้มีความรู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทำให้ผู้รับบริการต้องเชื่อฟังด้วยความศรัทธา หรือจากการยอมรับในสังคมโดยเฉพาะในแง่ของความหมายของการพยาบาลนั้น ทำให้เห็นถึงบทบาทของพยาบาลอย่างชัดเจน โดยเริ่มตั้งแต่การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การดูแลรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพ นับได้ว่าเป็นบทบาทที่ต้องเกี่ยวข้องกับทั้งส่วนบุคคล และทั้งกลุ่มบุคคล ดังบทบาทในการส่งเสริมสุขภาพนั้นเมื่อด้านการดูแลรักษาทั้งศาสตร์การแพทย์หรือพยาบาลก็ตามที่มีผลการศึกษาที่ยืนยันได้ว่าจะเกิดผลดีต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน มักจะได้รับการตอบสนองจากภาครัฐในการสนับสนุนกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ ดังที่ทราบกันดีว่าการสูบบุหรี่ หรือการได้รับควันบุหรี่ไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพ ในภาครัฐก็จะให้ความสำคัญ มีการออกเป็นกฎหมายคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่เป็น

ต้น หรือที่พบว่า การออกกำลังกายจะช่วยให้ร่างกายแข็งแรง ดังนั้นหน่วยงานทางสาธารณสุข โรงพยาบาล หรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพก็จะมียุทธศาสตร์สนับสนุน หรือรณรงค์ให้ประชาชนร่วมกันออกกำลังกาย ทั้งนี้ก็จะได้รับการสนับสนุน หรืออาจเป็นคำสั่งหรือนโยบายภาครัฐเพื่อให้เกิดการจัดการจากด้านการแพทย์หรือพยาบาลก็ตามเช่น นโยบายการออกกำลังกายเพื่อลดพุง ที่กำหนดโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ จึงเห็นได้ว่า กิจกรรมทางการแพทย์หรือการพยาบาลที่มีผลต่อสุขภาพนั้นบางครั้งอาจเป็นลักษณะเชิงอำนาจที่ทำให้ภาครัฐต้องนำมาปฏิบัติตาม หรือในทางตรงกันข้ามหน่วยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพทั้งหลายต้องรับคำสั่งหรือนโยบายจากรัฐมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลดีต่อประชาชนเป็นต้น ดังนั้นในบทบาททางการแพทย์จึงเกี่ยวข้องกับการเมืองด้วยเรื่องของอำนาจอันมาจากการดูแลภาวะสุขภาพนั่นเอง ดังนั้นหากวิเคราะห์แล้ว การพยาบาลจึงเป็นการเมืองในระดับหนึ่งซึ่งแฝงอยู่ในการบริการพยาบาล เมื่อมองการพยาบาลเป็นเรื่องของการใช้อำนาจอย่างหนึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดของ มิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) ที่กล่าวว่า อำนาจมีทุกหนทุกแห่ง ซึ่งเขาได้สนใจวิเคราะห์สอบสวนอย่างเอาเป็นเอาตายคือการผูกมัดบังคับของสภาวะสมัยใหม่ในโลกตะวันตก เขาพยายามที่จะตอบคำถามว่าสังคมตะวันตกเปลี่ยนผ่านจากสังคมแบบจารีตประเพณีมาสู่สังคมสมัยใหม่รูปแบบสังคมที่เรายังไม่หลุดพ้นออกไปจนทุกวันนี้ได้อย่างไร คำอธิบายที่ยอมรับกันทั่วไปก็คือการเปลี่ยนผ่านนั้นเกิดขึ้นจากการผลัดออกจากความมั่งคั่งหรืออิทธิพลมาสู่เหตุผลหรือหลักวิชา จากแนวคิดอำนาจนิยมมาสู่การปลดปล่อยหรือเสรีนิยม จากภาวะหยุดนิ่งมาสู่ความก้าวหน้า ซึ่งเขามองเห็นสิ่งซึ่งอยู่ในกระบวนการเปลี่ยนผ่านดังกล่าวคือมองเห็นปรากฏการณ์ของการแบ่งแยก และการกีดกัน เช่นการแบ่งแยกคนจิตวิปลาสออกจากคนจิตปกติ อาชญากรออกจากพลเมืองดี หรือกล่าวได้ว่ามีการสถาปนาบรรทัดฐานบางอย่างขึ้นมา แล้วจับแยกสิ่งที่ไม่เข้ากับบรรทัดฐานเหล่านั้นไปกักขังควบคุมโดยอ้างว่าเป็นไปเพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้กลับคืนสู่ภาวะปกติ โดยเขาเห็นว่าสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงลักษณะของอำนาจ ซึ่งมีคุณสมบัติแทรกซึมผ่านมากขึ้น เข้าไปจัดการกับรายละเอียดจุกจิกยับยั้งในกิจกรรมของมนุษย์มากขึ้น เช่นในโรงเรียน โรงงานในค่ายทหาร ในคุก ในโรงพยาบาล เป็นต้น ในสายตาเขาพุ่งเล็งไปที่วิธีการทำงานของอำนาจที่ปรากฏออกมาให้เห็นจากการเชื่อมโยงวาทกรรมเข้ากับวัตรปฏิบัติทางสังคม หรือกล่าวได้ว่า อำนาจในสังคมแบบสมัยใหม่ตามทัศนะเขานั้นมีลักษณะที่ไม่ต่างจากวาทกรรมเท่าใดนัก ด้วยอำนาจทุกชนิดเริ่มต้นด้วยการมีที่มา แต่เมื่อกระบวนการของมันดำเนินไปถึงจุดหนึ่ง อำนาจก็กลายเป็นสิ่งนิรันดรม ไม่มีใครเป็นเจ้าของมันอย่างแท้จริง หลังจากที่ไหลลงมาเป็นกระแสใหญ่ในทิศทางเดียว มันก็ไหลวนเวียนไปมาในทุกทิศทางจนแผ่ซ่านอยู่ในทุกระดับพื้นที่ของสังคมอย่างไม่มีหัวไม่มีหางอำนาจเป็นเหมือนโครงสร้างอย่างหนึ่งที่เปิดประตูให้คนหลากหลายเข้าไปสวมบทบาทเป็นผู้กระทำและผู้ถูกกระทำวนเวียนสลับกัน

ไปเช่นเป็นหมอ / เป็นคนไข้ เป็นครู / เป็นนักเรียน เป็นตำรวจ / เป็นผู้ร้าย เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงเปรียบเทียบการพยาบาลเป็นการเมืองในรูปแบบหนึ่งหรือเป็นบทบาททางการเมืองอย่างหนึ่งเมื่อพิจารณาการเมืองในความหมายที่เป็นเรื่องของอำนาจ ดังนั้นย่อมกล่าวได้ว่าในบริการพยาบาลนั้นเป็นการเมืองระดับหนึ่งหรือแฝงด้วยเรื่องการเมือง และเมื่อเปรียบเทียบการเมืองเป็นสิ่งมีชีวิตที่เหมือนร่างกายมนุษย์นั้นพบว่ามีผู้มีแนวคิดที่มองการเมืองคล้ายสิ่งมีชีวิต เช่น ธเนศวร์ เจริญเมือง (2551) ได้เปรียบเทียบรัฐศาสตร์ คล้ายกับว่ามีชีวิตด้วยกล่าวว่า เราควรเก็บบทเรียนอะไรจากการก้าวข้ามของโลกในห้วง 2300 ปีมานี้ แม้รัฐ หรือชุมชนการเมืองเอเธนส์ขนาดเล็กมีประชากรไม่เกินหนึ่งแสนคน ผิดกับขนาดของรัฐในขณะนี้ และระบบโลกาภิวัตน์ขยายตัวตามการแสวงหาและเพิ่มพูนกำไรเป็นมูลเหตุหลักแต่อย่างน้อย สิ่งทีอริสโตเติล เดวิด ฮิสตันเสกสรร ประเสริฐกุล และชัยอนันต์ สมุทวานิช กล่าวไว้ในท้ายที่สุดแล้วก็ไม่ต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เดวิสฮิสตัน เจ้าพ่อแห่งทฤษฎีระบบ และพฤติกรรมศาสตร์ ผ่านไป 3 ทศวรรษแห่งการนำเสนอทฤษฎีเหล่านั้นในที่สุดก็ตระหนักว่ารัฐศาสตร์ ก็เป็นเช่นเดียวกับศาสตร์อื่นๆ โดยเฉพาะวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ประเด็นมีอยู่ว่าเราผู้อยู่เบื้องหลังที่ได้รับรู้แล้วว่าบรรพชนทางรัฐศาสตร์คิดอย่างไรมีบทเรียนอย่างไร และเสนอไว้ว่าอย่างไร ที่จะทำให้รัฐศาสตร์มีลมหายใจอีกต่อไปอย่างไรทำนองเดียวกับ ลิจิต ซีรเวคิน (2548) ที่มีมุมมองในระบบการเมืองนั้น จะเห็นได้ว่าหน่วยใหญ่ๆทางการเมืองนั้นถ้าจะมองอย่างสังเขปก็คือ ประชาชนรัฐบาล และระบอบการปกครองนั่นเอง โดยที่หน่วยเหล่านี้มีการจัดตั้งประกอบกันในลักษณะองค์กร ซึ่งถ้าคนในองค์กรนั้นมีความผูกพันต่อองค์กร มีชีวิตจิตใจ มีอุดมการณ์ร่วมกัน มีจุดมุ่งมั่นร่วมกัน องค์กรนั้นก็จะเป็นเสมือนหนึ่งชีวภาพใหญ่มหึมา ซึ่งเรียกองค์กรนี้ว่าองค์กรชีวภาพ ที่เป็นภาพของสิ่งมีชีวิต มีเลือดเนื้อเชื้อไข มีจิตวิญญาณ มีความรู้สึก มีอารมณ์ เช่นสิ่งมีชีวิต ที่เป็นมนุษย์และสัตว์ด้วยมโนทัศน์ของพยาบาล มีระบบความเชื่อความคิด มุมมองอ้างอิงอยู่กับความสัมพันธ์ทางสังคมและธรรมชาติที่มนุษย์ใช้ในการอธิบายเรื่องราวต่างๆ ในการพยาบาลนั้นจะเป็นการมุ่งให้เกิดภาวะสุขภาพหรือสุขภาวะอันที่หมายถึง การปราศจากอาการของโรค สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวเพื่อรักษาคุณภาพทั้งภายในตัวบุคคลและกับธรรมชาติ ตลอดจนบรรลุถึงความสำเร็จสูงสุดในชีวิตของตนเอง เมื่อเปรียบเทียบการเมืองเป็นสิ่งมีชีวิตที่เหมือนร่างกายมนุษย์ดังนั้นในทัศนะของพยาบาล การเมืองที่ดีจึงต้องเป็นการเมืองที่เป็นสุขภาวะเหมือนกับมนุษย์ โดยที่การเมืองต้องสามารถปรับตัวหรือรักษาคุณภาพของระบบการเมืองและภาวะแวดล้อมให้ได้ และในยุคปัจจุบันคงเป็นที่ยอมรับโดยปริยายแล้วว่าระบอบการเมืองที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดคือระบอบประชาธิปไตยดังที่พิศาลมุกดาภิรมย์ (2553) กล่าวในประมวลสาระชุดวิชาการเมืองการปกครองไทยถึงระบอบประชาธิปไตย ได้กลายมาเป็นระบอบการปกครองของหลายๆประเทศ กระจายอยู่ในเกือบทุกทวีป ไม่ว่าจะเป็นเอเชีย ยุโรป

อเมริกาและแอฟริกา จนเป็นพลังในระดับโลก นับเป็นปรากฏการณ์ที่สะท้อนให้เห็นว่า ประชาธิปไตยกลายเป็นระบอบการปกครองที่คนเกือบทั่วโลกให้การยอมรับ แม้ว่าเส้นทางสู่ ประชาธิปไตยจะมีอุปสรรคมากมายผู้คนที่ยึดถือต้องการโค่นปราบปราม ถูกใช้กำลังเข้าสยบแต่ พวกเขาที่ยืนดีเล็งถึงขั้นสละเลือดเนื้อและชีวิตเรียกร้องและต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งความเป็น ประชาธิปไตย ดังนั้นประชาธิปไตยคือเป้าหมายทางการเมืองที่ผู้คนในแต่ละประเทศต้องการบรรลุ ถึงและสอดคล้องกับ ไชยันต์ ไชยพร (2552) ที่กล่าวในประมวลสาระชุดวิชาแนวคิดทางการเมือง และสังคมถึงประชาธิปไตย โดยกล่าวว่าแนวความคิดทางการเมืองตะวันตกที่มีอิทธิพลและคง ความสำคัญตลอดระยะเวลาสองศตวรรษที่ผ่านมาคงไม่พ้นแนวความคิด ประชาธิปไตย แม้ว่า แนวคิดสังคมนิยม จะมีอิทธิพลสำคัญในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง แต่ก็ลดบทบาทลงไปหลัง พ.ศ. 2532 ที่ระบอบสังคมนิยมที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของโซเวียตถูกพังทลายลง นักวิชาการตะวันตก จำนวนหนึ่ง พิจารณาเห็นว่า เหตุการณ์ครั้งนั้นเป็นสัญลักษณ์ของการเสื่อมสลายของระบอบสังคม นิยมภายใต้การนำของโซเวียตและถือ โอกาสเป็นการประกาศชัยชนะของระบอบการปกครองแบบ เสรีประชาธิปไตย พร้อมกับยืนยันว่าระบอบเสรีประชาธิปไตยคือคำตอบสุดท้ายของระบอบการ ปกครองของมนุษยชาติอันหมายความว่านอกจากเสรีประชาธิปไตยจะเป็นแนวความคิดและ ระบอบการปกครองที่เกิดขึ้นในโลกตะวันตกยังถือเป็นแนวความคิดและระบอบการปกครองที่ เหมาะสมที่สุดกับสากลโลกด้วยนอกจากนี้ยังกล่าวในเรื่องการปกครองตามแนวคิดของอริสโตเติล ที่นำมาซึ่งรูปแบบการปกครองสามแบบหลัก คือ รูปแบบการปกครองที่อำนาจการปกครองอยู่ใน มือของกลุ่มคนรูปแบบการปกครองที่อำนาจอยู่ในมือคนๆเดียว และรูปแบบการปกครองที่อำนาจ การปกครองอยู่ในมือของมหาชน โดยกล่าวว่าถ้าจะถามว่ารูปแบบการปกครองใดในสามแบบเป็น รูปแบบการปกครองที่ดีที่สุด คำตอบจากมุมมองและความเชื่อในปัจจุบันคงไม่พ้นรูปแบบการ ปกครองที่อำนาจอยู่ในมือมหาชนหรือที่เรียกว่า ประชาธิปไตย เป็นรูปแบบการปกครองที่ดีที่สุด หรืออย่างน้อยก็เลวน้อยที่สุดดังนั้นจึงพิจารณาได้ว่าสุขภาวะทางการเมืองในทัศนะของพยาบาลนั้น จึงหมายถึงการปกครองที่ ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพ มีความเสมอภาคและอำนาจการปกครองอยู่ใน มือของมหาชน ซึ่งระบอบประชาธิปไตยนั้นจะสามารถปรับตัวหรือรักษาคุณภาพของระบบ การเมืองและภาวะแวดล้อมไว้ได้ดีกว่าระบอบเผด็จการจึงมองการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยว่าเป็น สุขภาวะทางการเมืองลักษณะหนึ่ง ดังในข้อมูลสุขภาพ มูลนิธิหมอชาวบ้านกล่าวว่า ถ้าระบบ การเมืองไม่ดี มีการใช้อำนาจแล้วใช้อำนาจโดยไม่ถูกต้อง เช่น นออล คอร์ปชั่น ขาดความรู้เล่น พรรถเล่นพวก เมื่อสิ่งต่างๆไม่ถูกต้องก็ไม่เกิดสุขภาวะ ดังนั้นการดำเนินการทางการเมืองที่ขาด ความสมดุล หรือไม่สามารปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ จนเกิดปัญหาอุปสรรคนั้นจึงมองได้ว่า การเมืองมีภาวะเจ็บป่วยจากการศึกษาในครั้งนี้ มีการพิจารณาในแนวทาง ระบบ แนวทาง

โครงสร้างและหน้าที่ จะเห็นได้ว่าเกิดภาวะที่ไม่สมดุล ในช่วงปรากฏการณ์จลาจลแบ่งสี ที่จะเห็นได้ว่าเป็นการทำรัฐประหารทำให้ต้องมีการร่างรัฐธรรมนูญใหม่โดย สสร.ที่มาจากการแต่งตั้ง จึงมีกลุ่มที่ต้องการแก้ไข และกลุ่มที่ไม่ต้องการแก้ไข ทำให้มีการแตกแยกของประชาชน มีการชุมนุมต่อต้านรัฐบาล เรียกร้องรัฐบาลให้ดำเนินตามที่กลุ่มต้องการ รัฐบาลมีการใช้มาตรการในการควบคุมแต่ยังมีการต่อต้านจนทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน เป็นปรากฏการณ์ของความไม่สมดุลของระบบการเมืองในขณะนั้นจึงเรียกได้ว่ามีความเจ็บป่วยของการเมือง ซึ่งคล้ายคลึงกับข่าวคอลัมน์นิสต์สยามรัฐ เมื่อ 14 มีนาคม 2553 กล่าวถึงลักษณะการเจ็บป่วยทางการเมือง คือ บ้านเมืองป่วยไข้ คนไทยอดอยาก เวลาเราสุขภาพแข็งแรง จิตใจปลอดโปร่งเราก็มักจะมีความสุขกับการทำงานและสามารถทำงานได้อย่างดี มีประสิทธิภาพความคิดเห็นก็เล่น ตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถรับมือกับสภาพการแข่งขันในการทำงานได้อย่างดี แต่เมื่อไรก็ตามที่เราป่วยไม่สบาย ประสิทธิภาพการทำงานก็จะลดลงและในมุมมองของนักการเมือง ดร.วีรพงษ์ รามางกูร (2553) จาก TID-News อ้างถึงคอลัมน์นิสต์ คนเดินตรอก ในประชาชาติธุรกิจออนไลน์ เกี่ยวกับทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอย่างรุนแรง ดร. โกร่ง ถอดรหัส 5 อาการป่วยไข้ทางการเมือง จากสงครามกลางเมืองสู่ Fail State จากเค้าโครงตำราเรียนของ ดร. เกรนบริตัน ถึงอาการป่วยเบื้องต้นทางการเมืองของสังคมที่จะพัฒนาไปสู่ความรุนแรงทางการเมืองต่อไป ได้แก่

1. การเกิดความรู้สึกทางชนชั้นของสังคมเป็นชนชั้นสูงและชนชั้นล่างแล้วเกิดความรู้สึกต่อต้านกันและกัน
2. รัฐบาลบริหารราชการแผ่นดินไม่ได้ อาจจะเป็นเพราะความสามารถของรัฐบาลเองหรือกลไกของรัฐบาลไม่ทำงาน
3. มีผู้นำที่ซื่อป้อ ชุ่มช่าม จึง่า เต่าล้านปี ไม่ทันสถานการณ์
4. ปัญญาชนซึ่งเคยเป็นคนชั้นสูงย้ายข้างจากที่เคยอยู่ฝ่ายชนชั้นสูงเข้ามาสนับสนุนและเห็นใจชนชั้นล่าง
5. ประการสุดท้ายของอาการไข้เบื้องต้นคือความล้มเหลวในการใช้วาจาว่าจะใช้กำลังบังคับหรือมีการใช้กำลังแล้วคนไม่กลัวการต่อต้านยังคงมีต่อไป

โดยประเด็นการเกิดความรู้สึกทางชนชั้นของสังคมเป็นชนชั้นสูงและชนชั้นล่างแล้วเกิดความรู้สึกต่อต้านกันและกัน รวมถึงปัญญาชนซึ่งเคยเป็นคนชั้นสูงย้ายข้างจากที่เคยอยู่ฝ่ายชนชั้นสูงเข้ามาสนับสนุนและเห็นใจชนชั้นล่าง จะสอดคล้องกับ ฌักกูร์ฌ เทวกุล (2555) กล่าวถึงการเปรียบเทียบการปฏิวัติในประเทศอียิปต์นั้นคล้ายกับกลุ่มคนเสื้อแดงว่า โดยที่ ออสนี มูบารัค ซึ่งอยู่ในตำแหน่งประธานาธิบดีมา 30 ปี เป็นเครือข่ายอำนาจที่ได้รับการสนับสนุนจากอเมริกา จึงมีอิทธิพลกว้างขวางทั้งด้านกระบวนการยุติธรรม ทั้งอิทธิพลต่อกองทัพ ซึ่งในบางประเทศยังไม่มี

ขนาดนั้น มูบารัค จึงเปรียบเป็นเครือข่ายอำมาตยาธิปไตยอันยิ่งใหญ่แห่งอียิปต์ เมื่อดูการเคลื่อนไหวของกลุ่มนิยมประชาธิปไตยในไทยก็เปรียบได้กับกลุ่มประชาชนและเยาวชนที่ออกมาชุมนุมกันที่อียิปต์เราต้องเปรียบกับประชาชนคนเสื้อแดงที่ออกมาชุมนุมต่อต้านตั้งแต่มีการยึดอำนาจในช่วงปี 2549 แม้เวลานี้กลุ่มคนเสื้อแดงจะจัดชุมนุมเพียงกลุ่มเล็กๆแต่ยังถือว่าอยู่ในหลักหมื่นซึ่งถ้านับเวลาที่พวกเขาชุมนุมแล้วต้องคำนวณย้อนนับตั้งแต่ พ.ศ. 2550 ซึ่งบางครั้งก็มีประชาชนออกมาชุมนุมเป็นเรือนแสน และถ้าพูดถึงความทรหดอดทนเมื่อต้องเจอกระสุนจริง ต้องอดทนต่ออากาศร้อนของกทม. ที่เวทิราชประสงค์ และเวทีอื่นๆ คนเสื้อแดงน่าจะได้เครดิตมากกว่าประชาชนอียิปต์เสียด้วยซ้ำ หากแต่จุดอ่อนของคนเสื้อแดงมักถูกกล่าวหาจากอีกฝ่ายหนึ่งว่าชุมนุมเพื่อคนคนเดียว คือ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งความจริงไม่ใช่ เนื่องจากกลุ่มคนเสื้อแดงที่ออกมาชุมนุม เพื่อ โคนันล้มเครือข่ายอำมาตยาธิปไตยซึ่งฉากหลังมีทั้งผู้พิพากษา มีนักการเมือง มีกองทัพ มีบุคลากรการเมืองหลายคนที่ไม่ควรมีบทบาททางการเมืองอันเปรียบได้กับเครือข่ายของ มูบารัค คนเสื้อแดงจึงเปรียบเสมือนประชาชนที่ออกมาชุมนุมในอียิปต์ และในประเด็นเรื่องความล้มเหลวในการใช้วาจาพูดว่าจะใช้กำลังบังคับหรือมีการใช้กำลังแล้วคนไม่กลัว การต่อต้านยังคงมีต่อไป ซึ่งในปรากฏการณ์นี้เห็นชัดเจนจากการชุมนุมยึดเชื้อของทั้งสองฝ่ายและมีการต่อต้านการปราบปรามของฝ่ายรัฐบาล และเกิดความเสียหายต่อบ้านเมือง ไม่ว่าจะเป็นอันตรายต่อ ร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สิน ทั้งผู้ชุมนุมเอง ผู้มีหน้าที่รักษากฎหมาย และผู้ที่ได้สัมผัสกับเหตุการณ์ ดังผลการศึกษาของ มธรรดา สุวรรณโพธิ์ และคณะ (2553) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องปัญหาสุขภาพจิตของผู้ประสบเหตุการณ์ความไม่สงบ จากความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทย พ.ศ. 2553 ผลการศึกษาพบว่าผู้ที่ประสบเหตุการณ์ความไม่สงบ จากความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทย พ.ศ. 2553 มีความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย และการคิดสุรา ประสบการณ์เข้าร่วมชุมนุมในอดีตเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพจิต ดังนั้นจึงพิจารณาได้ว่าการเมืองของไทยช่วงจลาจลแบ่งสีนั้นมีความเจ็บป่วย โดยหากพิจารณาด้วยแนวทางระบบจะเห็นได้ว่า มีปัจจัยส่วนนำเข้าที่เริ่มตั้งแต่การเข้ามาของรัฐบาล พล.อ. สุรยุทธ์ จุลลานนท์ ที่มาจากการรัฐประหาร การเข้ามาของรัฐบาลพรรคพลังประชาชนก็ตามที่ถูกประชาชนอีกกลุ่มมองว่าเพื่อตอบสนองการเมืองของกลุ่มพวกพ้องเก่าหรือกลุ่มการเมืองเดิมที่เขาไม่ต้องการ ในทำนองเดียวกันเมื่อถึงช่วง ของ นปช. ก็มองว่าการเข้ามาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มาโดยไม่ชอบธรรมเพราะพรรคประชาธิปัตย์ไม่ใช่พรรคเสียงข้างมากแต่เป็นผู้นำจัดตั้งรัฐบาล จึงเรียกร้องให้ยุบสภาเพื่อเลือกตั้งใหม่ เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อปัจจัยส่วนนำออก คือการได้มาของรัฐธรรมนูญฉบับ 2550 ที่มองว่าร่างมาเพื่อพวกพ้องหรือกลุ่มที่มาจากฝ่ายตรงข้ามกับพรรคพลังประชาชน จึงต่อต้านทำนองเดียวกัน กลุ่ม พธม. เห็นว่าเป็น กฎหมายที่เหมาะสมทำให้กลุ่มของ พ.ต.ท. ทักษิณ ไม่สามารถ กลับมาสร้างฐานอำนาจจนเกิดความเสียหายต่อบ้านเมืองอีก โดยการแสดงออกของแต่

ละฝ่ายที่ชัดเจนคือการชุมนุมต่อต้านอำนาจของรัฐหรือรัฐบาลจนทำให้ต้องมีการใช้มาตรการต่างๆ ออกมาเพื่อรักษาอำนาจของรัฐบาลเหล่านี้แสดงถึงภาวะไม่สมดุลกันหรือไม่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่จึงเกิดความวุ่นวายของบ้านเมืองรวมทั้งมีความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมากเมื่อพิจารณาด้วยแนวทางโครงสร้างและหน้าที่ หน้าที่ของส่วนนำเข้าที่จะประกอบด้วยการค้าล่อเมลาหรือการให้การเรียนรู้ทางการเมืองนั้น จะเห็นได้ว่าพรรคการเมืองได้มีการให้ความรู้ หรือให้การเรียนรู้ทางการเมืองจนมีพรรคการเมืองที่มีผู้สนับสนุนเป็นมวลชนของตนเองเช่นพรรคพลังประชาชนจะมีมวลชนที่ได้รับการเรียนรู้ทางการเมืองที่เห็นด้วยกับพรรคคือกลุ่มนปช. ส่วนทางพรรคประชาธิปัตย์ จะมีมวลชนที่ได้รับการเรียนรู้ทางการเมืองที่เห็นด้วยกับพรรคคือกลุ่ม พท. ส่วนพรรคการเมืองอื่นๆก็เช่นกันแต่มวลชนไม่มากเท่าสองพรรคดังกล่าวส่วนการสรรหาคณะผู้บริหารระบบเห็นได้จากมีการรับสมัครสมาชิกพรรค มีการชุมนุมในพื้นที่ต่างๆ เพื่อสร้างมวลชนเป็นกลุ่มหรือแนวร่วมกับฝ่ายตนเป็นต้น ในเรื่องการแสดงออกซึ่งผลประโยชน์เห็นได้ชัดเจนจากการที่ประชาชน หรือฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการบริหารบ้านเมืองของพรรคไทยรักไทยที่เป็นผู้นำบริหารบ้านเมืองจนถูกมองว่าไม่มีความชอบธรรมจึงนำไปสู่การรัฐประหารดังกล่าวหลายฝ่ายจึงแสดงออกเพื่อผลประโยชน์ตน กลุ่มตน หรือบ้านเมืองก็ตาม ในประเด็นนี้ในทางตรงกันข้ามฝ่ายพรรคไทยรักไทย และผู้ที่สนับสนุนเห็นเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามแนวทางประชาธิปไตยและไม่ใช่ว่าความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ จึงต้องแสดงออกเพื่อผลประโยชน์ของฝ่ายตนเช่นกันอันได้แก่การเรียกร้องให้ยุบสภาเลือกตั้งใหม่ การให้แก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 เป็นต้น ในส่วนการรวบรวมผลประโยชน์ จะเห็นได้ว่าแต่ละกลุ่มหรือแต่ละสปีพยายามที่จะรวบรวมความต้องการผลประโยชน์ตน โดยผ่านการแสดงออกของพรรคการเมืองที่ตนสนับสนุนเพื่อเข้ามามีบทบาทในการบริหารบ้านเมืองตามที่กลุ่มตนเองต้องการดังความต้องการยุติบทบาทของผู้นำประเทศที่มาจากพรรคไทยรักไทย เมื่อพรรคประชาธิปัตย์ได้เป็นผู้นำฝ่ายพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยจะพึงพอใจและยุติการชุมนุม ในทางตรงข้ามฝ่าย กลุ่มแนวร่วมต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ก็ต้องการรักษาหรือรวบรวมประโยชน์ฝ่ายตนจึงพยายามที่จะสนับสนุนพรรคการเมืองที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญ ปี 2550 ด้านการสื่อสารทางการเมือง ทั้งสองฝ่ายดำเนินการคล้ายกันได้แก่การใช้สื่อทุกช่องทางเช่น วิทยุ โทรทัศน์ รวมทั้งสื่อสารมวลชน รวมถึงการชุมนุมเพื่อชี้แจง หรือเรียกร้องเป็นต้น ในด้านการทำหน้าที่ในส่วนนำเข้าของฝ่ายการเมืองนั้นจะเห็นได้ว่าพบปัญหาและอุปสรรคตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลฝ่ายใดก็ตาม มองภาพเห็นถึงความขัดแย้งของคนในสังคมมีการแบ่งเป็นกลุ่มที่มีแนวคิดตรงข้ามกันจึงมองได้ว่าการทำหน้าที่ในส่วนนำเข้าบกร่องย่อมส่งผลต่อบัจจับนำออก โดยที่หน้าที่ของส่วนนำออกที่ประกอบด้วย การออกกฎหมายหรือนโยบายเห็นชัดเจนได้แก่รัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 ที่ถูกกลุ่ม นปช.ออกมาต่อต้าน รวมถึงสมาชิกพรรคไทยรักไทย ที่

เห็นว่าเป็นรัฐธรรมนูญของเผด็จการจึงต้องการแก้ไข ทำนองเดียวกันที่ฝ่าย พท. เห็นว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่ดีต่อบ้านเมืองเพราะมีบทบัญญัติที่สกัดกั้นการมีอำนาจของกลุ่มการเมืองฟาก พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร จึงต่อต้านการแก้ไขเป็นต้น จึงเห็นได้ว่าเป็นการกระทำที่ขัดแย้งหรือขัดขวางในการปฏิบัติตามกฎหรือนโยบายนั่นเอง การดำเนินกระบวนการตัดสินใจให้เป็นไปตามกฎหรือนโยบายเห็นได้จากที่พ.ต.ท. ทักษิณชินวัตร ไม่ยอมรับคำพิพากษา รวมทั้งมีกลุ่ม นปช. ที่เห็นว่าการตัดสินใจดังกล่าวเป็นผลจาก กฎหมายของเผด็จการ โดยในภาพรวมจึงเห็นได้ว่าการทำหน้าที่ของโครงสร้างการเมืองเกิดความไม่สมดุล ไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมซึ่งเทียบได้กับระบบการเมืองเกิดความเจ็บป่วย

ในการศึกษาคำนี้ผู้ศึกษาได้นำองค์ความรู้ทางพยาบาลมาทำการศึกษาคความเจ็บป่วยทางการเมืองเพราะหากเปรียบวิชารัฐศาสตร์กับวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพทั้งหลายแล้วรัฐศาสตร์ถูกจัดลำดับต่ำลงไป แนวโน้มของการศึกษาทางรัฐศาสตร์จึงอาศัยศาสตร์ของสาขาวิชาต่างๆมาใช้ในการศึกษาด้วย ผู้วิจัยจึงศึกษาการเมืองด้วยแนวทางของการพยาบาล ซึ่งจะอธิบายด้วยเชิงการตีความหรือการเปรียบเทียบเป็นหลัก โดยอาศัยความรู้เรื่องกระบวนการพยาบาลในการวิเคราะห์กระบวนการพยาบาลจัดเป็นเครื่องมือและวิธีการสำคัญทางวิทยาศาสตร์ ทำให้วิเคราะห์การเมืองในปรากฏการณ์จลาจลแบ่งสี ได้เป็นข้อคือ

1) ระบบการเมืองในเหตุการณ์การจลาจลแบ่งสีไม่สมดุลเนื่องจากมีปัจจัยนำเข้าอันได้แก่ที่มาของรัฐบาลทั้งรัฐบาลพรรคพลังประชาชนและพรรคประชาธิปัตย์ไม่เป็นที่ยอมรับจากประชาชนฝ่ายตรงข้าม จึงมีการต่อต้านจากกลุ่มที่ไม่ยอมรับ ซึ่งในรายละเอียดนั้นจะเห็นได้ว่ามีปัจจัยส่วนนำเข้าที่เริ่มตั้งแต่การเข้ามาของรัฐบาล พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ที่มาจากการรัฐประหาร การเข้ามาของรัฐบาลพรรคพลังประชาชนก็ตามที่ถูกประชาชนอีกกลุ่มมองว่าเพื่อตอบสนองการเมืองของกลุ่มพวกพ้องเก่าหรือกลุ่มการเมืองเดิมที่เขาไม่ต้องการ ในทำนองเดียวกันเมื่อถึงช่วงของ นปช. ก็มองว่าการเข้ามาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มาโดยไม่ชอบธรรมเพราะพรรคประชาธิปัตย์ไม่ใช่พรรคเสียงข้างมากแต่เป็นผู้นำจัดตั้งรัฐบาล จึงเรียกร้องให้ยุบสภาเพื่อเลือกตั้งใหม่ เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อ ปัจจัยส่วนนำออก คือการได้มาของรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 ที่มองว่าร่างมาเพื่อพวกพ้องหรือกลุ่มที่มาจากฝ่ายตรงข้ามกับพรรคพลังประชาชน จึงต่อต้านทำนองเดียวกันกลุ่ม พท. เห็นว่าเป็น กฎหมายที่เหมาะสมทำให้กลุ่มของ พ.ต.ท. ทักษิณ ไม่สามารถ กลับมาสร้างฐานอำนาจจนเกิดความเสียหายต่อบ้านเมืองอีก โดยการแสดงออกของแต่ละฝ่ายที่ชัดเจนคือการชุมนุมต่อต้านอำนาจของรัฐหรือรัฐบาลจนทำให้ต้องมีการใช้มาตรการต่างๆออกมาเพื่อรักษาอำนาจ

ของรัฐบาลเหล่านี้แสดงถึงภาวะไม่สมดุลกันหรือไม่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่จึงเกิดความวุ่นวายของบ้านเมืองรวมทั้งมีความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก

2) ระบบการเมืองไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม เนื่องจาก มีความไม่สมดุลของหน้าที่ในส่วนนำเข้า ที่เกิดจากการเรียกร้องผลประโยชน์ของแต่ละกลุ่มและรัฐบาลไม่สามารถตอบสนองความต้องการของข้อเรียกร้องได้ จึงมีการชุมนุมต่อต้านส่งผลให้รัฐบาลไม่สามารถบริหารบ้านเมืองได้อย่างปกติ ซึ่งในรายละเอียดที่ใช้พิจารณาในแนวทางโครงสร้างหน้าที่ หน้าที่ของส่วนนำเข้าที่ประกอบด้วยกรล่อมเกลหรือการให้การเรียนรู้ทางการเมืองนั้น จะเห็นได้ว่าพรรคการเมืองได้มีการให้ความรู้ หรือให้การเรียนรู้ทางการเมืองจนมีพรรคการเมืองที่มีผู้สนับสนุนเป็นมวลชนของตนเอง เช่น พรรคพลังประชาชนจะมีมวลชนที่ได้รับการเรียนรู้ทางการเมืองที่เห็นด้วยกับพรรคคือกลุ่ม นปช. ส่วนทางพรรคประชาธิปัตย์ จะมีมวลชนที่ได้รับการเรียนรู้ทางการเมืองที่เห็นด้วยกับพรรคคือกลุ่ม พธม. ส่วนพรรคการเมืองอื่นๆก็เช่นกันแต่มวลชนไม่มากเท่าสองพรรคดังกล่าว ในส่วนการสรรหารับคนเข้าระบบเห็นได้จากการมีการรับสมัครสมาชิกพรรค มีการชุมนุมในพื้นที่ต่างๆเพื่อสร้างมวลชนเป็นกลุ่มหรือแนวร่วมกับฝ่ายตนเป็นต้น ในเรื่องการแสดงออกซึ่งผลประโยชน์เห็นได้ชัดเจนจากการที่ประชาชน หรือฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการบริหารบ้านเมืองของพรรคไทยรักไทยที่เป็นผู้นำบริหารบ้านเมืองจนถูกมองว่าไม่มีความชอบธรรมจึงนำไปสู่การรัฐประหารดังกล่าว หลายฝ่ายจึงแสดงออกเพื่อผลประโยชน์ตน กลุ่มตน หรือบ้านเมืองก็ตาม ในประเด็นนี้ในทางตรงกันข้ามฝ่ายพรรคไทยรักไทย และผู้ที่สนับสนุนเห็นเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามแนวทางประชาธิปไตยและ ไม่ใช่ความต้องการ การของประชาชนส่วนใหญ่ จึงต้องแสดงออกเพื่อผลประโยชน์ของฝ่ายตนเช่นกันอันได้แก่การเรียกร้องให้ยุบสภาเลือกตั้งใหม่ การแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550 เป็นต้น ในส่วนการรวบรวมผลประโยชน์ จะเห็นได้ว่าแต่ละกลุ่มหรือแต่ละสปีพายามที่จะรวบรวมความต้องการผลประโยชน์ตนโดยผ่านการแสดงออกของพรรคการเมืองที่ตนสนับสนุนเพื่อเข้ามามีบทบาทในการบริหารบ้านเมืองตามที่กลุ่มตนเองต้องการต้องการยุติบทบาทของผู้นำประเทศที่มาจากพรรคไทยรักไทย เมื่อพรรคประชาธิปัตย์ได้เป็นผู้นำฝ่ายพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยจะพึงพอใจและยุติการชุมนุม ในทางตรงข้ามฝ่าย กลุ่มแนวร่วมต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ก็ต้องการรักษาหรือรวบรวมประโยชน์ฝ่ายตนจึงพยายามที่จะสนับสนุนพรรคการเมืองที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญ ปี 2550 ด้านการสื่อสารทางการเมือง ทั้งสองฝ่ายดำเนินการคล้ายกันได้แก่การใช้สื่อทุกช่องทางเช่น วิทยุ โทรทัศน์ รวมทั้งสื่อสารมวลชน รวมถึงการชุมนุมเพื่อชี้แจง หรือเรียกร้องเป็นต้น ในด้านการทำหน้าที่ในส่วนนำเข้าของฝ่ายการเมืองนั้นจะเห็นได้ว่าพบปัญหาและอุปสรรคตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลฝ่ายใดก็ตาม มองภาพเห็นถึงความขัดแย้งของคนในสังคมมีการแบ่งเป็นกลุ่มที่มีแนวคิดตรงข้ามกัน จึงมองได้ว่าการทำหน้าที่ในส่วนนำเข้า

บทพร้อมส่งผลต่อปัจจัยนำออก โดยที่หน้าที่ของส่วนนำออกที่ประกอบด้วย การออกกฎหมายหรือนโยบายเห็นชัดเจนได้แก่รัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 ที่ถูกกลุ่ม นปช. ออกมาต่อต้าน รวมถึงสมาชิกพรรคไทยรักไทย ที่เห็นว่าเป็นรัฐธรรมนูญของเผด็จการจึงต้องการแก้ไข ทำนองเดียวกันที่ฝ่ายพธม. เห็นว่าเป็น รัฐธรรมนูญที่ดีต่อบ้านเมืองเพราะมีบทบัญญัติที่สกัดกั้นการมีอำนาจของกลุ่มการเมืองฟาก พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร จึงต่อต้านการแก้ไขเป็นต้น จึงเห็นได้ว่าการออกกฎหมาย หรือกฎเกณฑ์ ที่ไม่สามารถสนองตอบต่อส่วนรวมได้แท้จริงจึงมีการแสดงออกเป็นข้อมูลย้อนกลับด้วยการชุมนุมต่อต้าน เพื่อให้แก้ไข และห้ามแก้ไขนั่นเอง ซึ่งจัดได้ว่าเป็นการกระทำที่ขัดจีนหรือขัดขวางในการปฏิบัติตามกฎหรือนโยบายนั่นเอง การดำเนินกระบวนการตัดสินใจทำให้เป็นไปตามกฎหรือนโยบายเห็นได้จากที่พ.ต.ท. ทักษิณชินวัตร ไม่ยอมรับคำพิพากษา รวมทั้งมีกลุ่ม นปช. ที่เห็นว่าการตัดสินใจดังกล่าวเป็นผลจาก กฎหมายของเผด็จการ โดยในภาพรวมจึงเห็นได้ว่าการทำหน้าที่ของโครงสร้างการเมืองเกิดความไม่สมดุล ไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมซึ่งเทียบได้กับระบบการเมืองเกิดความเจ็บป่วย

จะเห็นได้ว่าการศึกษารองเมืองด้วยองค์ความรู้ทางการแพทย์นั้นสามารถที่จะพิจารณาถึงปัญหา หรือวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางการเมืองได้ ซึ่งหากใช้แนวทางการวิเคราะห์ตามหลักของกระบวนการพยาบาล จะทำให้เราสามารถรวบรวมข้อมูลได้อย่างครอบคลุม ตั้งแต่ความเป็นมาของปรากฏการณ์ จนถึงปัจจุบัน นอกจากนั้นยังตรวจสอบด้วยการรับรู้ที่ตรวจเช็คด้วยตนเองที่คล้ายคลึงกับการตรวจร่างกายผู้ป่วยในทางการแพทย์ สุดท้ายยังต้องยืนยันด้วยบรรทัดฐานต่างๆที่เป็นที่ยอมรับเสมือนกับการยืนยันด้วยผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการในทางการแพทย์ จากนั้นจึงสามารถสรุปเป็นข้อวินิจฉัยหรือวิเคราะห์ถึงปัญหา และสาเหตุของปัญหา นอกจากนี้ยังต้องมีการตรวจสอบ จากแหล่งข้อมูล หรือรายงานอื่นๆ เพื่อยืนยันความถูกต้องอีกครั้ง จากการศึกษาครั้งนี้ จึงมองได้ว่าสามารถใช้องค์ความรู้ทางการแพทย์ในการวิเคราะห์การเมืองได้ ซึ่งจะทำให้เกิดแนวทางการวิเคราะห์ที่มีแนวทางที่ชัดเจน ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม สามารถบอกถึงปัญหา และสาเหตุของปรากฏการณ์การเมืองได้อีกแนวทางหนึ่ง

3. ข้อเสนอแนะ

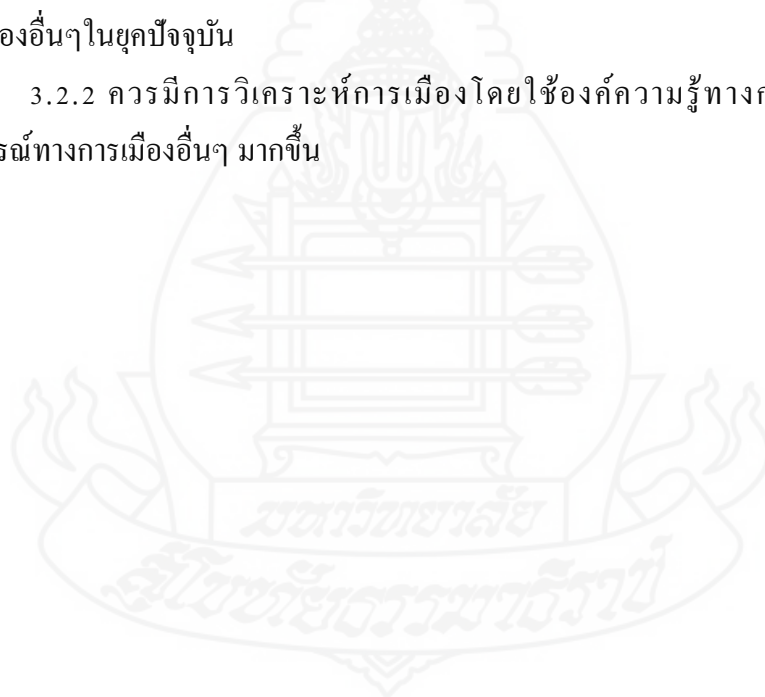
3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

เมื่อมองว่าสามารถใช้องค์ความรู้ทางการพยาบาลในการวิเคราะห์การเมืองได้ในเชิงการเปรียบเทียบนั้น ซึ่งจะทำให้เกิดแนวทางการวิเคราะห์ที่มีแนวทางที่ชัดเจน ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม สามารถบอกถึงปัญหาและสาเหตุของปรากฏการณ์การเมืองได้อีกแนวทางหนึ่งและจากผลการศึกษาที่พบว่าการเมืองและการพยาบาลมีความสัมพันธ์ต่อกัน โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องของอำนาจของทางการพยาบาลที่เป็นอำนาจที่ได้มาจากการดูแลสุขภาพของผู้รับบริการซึ่งถือเป็นทรัพยากรอำนาจที่เกิดมาจากการบริการพยาบาล โดยปริยาย หากพยาบาลมีความเข้าใจถึงอำนาจว่าเป็นเรื่องการเมืองระดับหนึ่งจึงควรนำความรู้ทางการเมืองเข้ามาใช้ให้เป็นประโยชน์ด้านการจัดการพยาบาลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเชิงความเจ็บป่วยทางการเมือง ที่อาจพบได้ในแนวคิดทางการเมืองอื่นๆ ในยุคปัจจุบัน

3.2.2 ควรมีการวิเคราะห์การเมืองโดยใช้องค์ความรู้ทางการพยาบาลศึกษาปรากฏการณ์ทางการเมืองอื่นๆ มากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองงานวิทยาลัยการพยาบาล (2527) การพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ เล่ม 1 กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์เจริญกิจ
- คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (2532) มโนคติพื้นฐานทางการพยาบาล กรุงเทพมหานคร คณะ
พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- คอลัมน์นิสต์จับชีพจรเศรษฐกิจ (2553 , 14 มีนาคม) “ บ้านเมืองป่วยไข้คนไทยอดอยาก ” สยามรัฐ หน้า 2
- จุมพล หนีมพานิช (2553) “ แนวทางวิเคราะห์การเมืองเชิงสถาบันและโครงสร้างหน้าที่ ” ในประมวลสาระ
ชุดวิชาการวิเคราะห์การเมืองและระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ หน่วยที่ 4 หน้า 170 – 173
นนทบุรี สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชาญวุฒิ วัชรพุกก์ (2536) “ ข้อจำกัดและแนวโน้มของการศึกษาทางรัฐศาสตร์ ” ในเอกสารการสอนชุดวิชา
หลักและวิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์ หน่วยที่ 14 หน้า 674 – 679 นนทบุรี สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ไชยันต์ ไชยพร (2552) “ แนวคิดประชาธิปไตย 1 : ประชาธิปไตยจากโบราณสู่สมัยใหม่ ” ในประมวลสาระ
ชุดวิชา แนวคิดทางการเมืองและสังคม หน่วยที่ 8 หน้า 37 นนทบุรี สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ณัฐกรรณ์ เทวกุล (2555) คิดเปลี่ยนโลก กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ มติชน
- ถนอมขวัญ ทวีบุรณ์ (2544 การพยาบาล : ศาสตร์ของการปฏิบัติ กรุงเทพมหานคร หจก. วี.เจ. พรินต์ติ้ง
- ชเนศวร์ เจริญเมือง (2551) รัฐศาสตร์ยังมีลมหายใจ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์พีราบ
- ธรรมนิศย์ ชำนาญ (2553) ปฏิวัติ กรุงเทพมหานคร บริษัท ไทยควอลิตี้บุ๊กส์ จำกัด
- นงเยาว์ พิระदानนท์ (2541) การเมืองและการปกครอง กรุงเทพมหานคร ฝ่ายเอกสารและตำรา สถาบัน
ราชภัฏสวนดุสิต
- ประเวศ วะสี (2544 , 4 มกราคม) “ พยากรณ์อนาคตประเทศไทย ” มติชนรายวัน หน้า 5
- พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาล และการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2528 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติ
วิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540
- พิศาล มุกดาร์สมิ (2553) “ แนวคิดและวิวัฒนาการทางการเมืองการปกครองไทย:ประชาธิปไตย ” ใน
ประมวลสาระชุดวิชาการเมืองการปกครองไทย หน่วยที่ 4 หน้า 8 – 9 นนทบุรี สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2536) “ การศึกษารัฐศาสตร์แนวทางอำนาจ ” ในเอกสารการสอนชุดวิชาหลักและวิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์ หน่วยที่ 10 หน้า 462 นนทบุรี สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- มธุรดา สุวรรณโพธิ์ และคณะ (2553) “ การศึกษาปัญหาสุขภาพจิตของผู้ประสบเหตุการณ์ความไม่สงบจากความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทย พ.ศ. 2553 ” วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 2555 , 57(4) (ตุลาคม – ธันวาคม) : 455-462
- มิเชลล์ ฟุโกต์ร่างภายใต้บงการ แปลจาก Les Corps dociles โดยทองกร โภคธรรม (2554) กรุงเทพมหานคร โครงการจัดพิมพ์คบไฟ
- มูลนิธิหมอชาวบ้าน (2539) การป้องกันสุขภาพ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ หมอชาวบ้าน
- เมดิคอลไทม์ (2555) “ สาธารณสุขเล็งออกระเบียบ ” วารสารเมดิคอลไทม์ 14,315 (ธันวาคม) :26
- ลิขิต ชีรวะดิน (2536) “ การศึกษารัฐศาสตร์แนวทางระบบและแนวทางโครงสร้างหน้าที่ ” ในเอกสารการสอน ชุดวิชาหลักและวิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์ หน่วยที่ 5 หน้า 180–223 นนทบุรี สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- _____ (2548) การเมืองการปกครองของไทย กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วรารักษ์ เฉลิมพันธุศักดิ์ (2553) “ แนวทางวิเคราะห์การเมืองเชิงปรัชญาการเมือง ” ในประมวลสาระชุดวิชาการวิเคราะห์การเมืองและระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ หน่วยที่ 3 หน้า 80 – 88 นนทบุรี สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วิสนุ ปราสาททองโอสถ (2549) “ แนวคิดทางการเมืองและสังคมของศาสตราจารย์ ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ ผ่านงานวรรณกรรมวัฒนธรรมคนอย่างทักษิณ ” การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วีรพงษ์ รามางกูร (2553 , 26 เมษายน) “ ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอย่างรุนแรง ” ประชาชาติธุรกิจ หน้า 34
- สุปาณี วศินอมร (2531) การพยาบาลพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี
- สุภาภรณ์ อุดมลักษณ์ (2543) กระบวนการพยาบาล นนทบุรี โครงการสวัสดิการวิชาการสถาบันพระบรมราชชนก
- สมจิต หนูเจริญกุล (2544) การพยาบาล : ศาสตร์ของการปฏิบัติ กรุงเทพมหานคร หจก. วี. เจ. พรินต์ติ้ง
- อเนก เหล่าธรรมทัศน์ (2543) การเมืองของพลเมือง : คู่สหัสวรรษใหม่ กรุงเทพมหานคร โครงการจัดพิมพ์คบไฟ

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นาวาตรีวิเชียร สกุลพราหมณ์
วันเดือนปีเกิด	2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2507
สถานที่เกิด	อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
ประวัติการศึกษา	- ประกาศนียบัตรพยาบาล โรงเรียนพยาบาล กองการศึกษา กรมแพทย ทหารเรือ รุ่นที่ 73 พ.ศ. 2527 - ประกาศนียบัตรวิสัญญีพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล รุ่นที่ 22 พ.ศ. 2535 - ปริญญาตรีรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2540 - ปริญญาตรีพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2544 - ปริญญาตรี สาธารณสุขศาสตร์ (อาชีพอนามัยและความปลอดภัย) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2551
สถานที่ทำงาน	กลุ่มงานวิสัญญีกรรม โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ กรมแพทย์ทหารเรือ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

